

18.09.2017

Kokousaika 18.09.2017 16:00 - 17:02

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika	poissa: 863 §
Koulumies, Terhi	
Ohisalo, Maria	
Pelkonen, Jaana	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rydman, Wille	
Sevander, Tomi	
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Hakola, Juha	varajäsen
Taipale, Kaarin	varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	saapui 16:12, poissa: 847 §
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Haavisto, Tuula	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu	vs. kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Miskala, Kari	vs. tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja

18.09.2017

	Saxholm, Tuula Summanen, Juha Åhlgren, Harry Hyttinen, Hannu	rahoitusjohtaja hallintojohtaja vs. kaupunginlakimies kaupunginsihteer poistui 16:15, poissa: 849 - 870 §:t kaupunginsihteer vs. kaupunginsihteer tiedottaja johtava asiantuntija hallintoasiantuntija yksikön päällikkö asiantuntija saapui 16:04, poistui 16:15, läsnä: osa 848 §:ää
Puheenjohtaja	Jan Vapaavuori	pormestari 847 - 870 §:t
Esittelijät	Jan Vapaavuori Sami Sarvilinna	pormestari 847 § kansliapäällikkö 848 - 870 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija 847 - 870 §:t

18.09.2017

§	Asia	
847	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
848	Asia/19	Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta
849	Asia/2	V 27.9.2017, Pohjois-Haagan Ida Aalbergin puiston länsiosan asema-kaavan muuttaminen (nro 12423)
850	Asia/3	V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Rissasen aloite Sophie Mannerheimin koulun tilantarpeesta ja tilaratkaisusta
851	Asia/4	V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta
852	Asia/5	V 27.9.2017, Valtuutettu Juha Hakolan aloite alueen osoittamisesta mielenilmauksille
853	Asia/6	V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite pyöräväylästä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin
854	Asia/7	V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite yleiskaavan 2016 epäkohtien korjaamisesta
855	Asia/8	V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite Puhoksen, Vallilan konepaja-alueen ja tukkutorin kehittämisestä Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla
856	Asia/9	V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Nordströmin aloite yömetroliikenteen palauttamisesta
857	Asia/10	V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta
858	Asia/11	V 27.9.2017, Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite opettajien varsinaisen palkan maksamisesta syyskuusta alkaen
859	Asia/12	V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta
860	Asia/14	V 27.9.2017, Valtuutettu Maria Ohisaloon aloite Kaikukortin käyttöön ottamisesta Helsingissä
861	Asia/13	V 27.9.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite lasten ja nuorten liikunnan määrän lisäämiseksi
862	Asia/15	Jäsenen ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan

18.09.2017

863	Asia/16	Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös hätämajoituksen järjestämisestä ja kaupungin toimenpiteet
864	Asia/17	Digitalisaatiotoimikunnan asettaminen
865	Asia/18	Toimivaltarajojen määrittäminen kaupunkiympäristön toimialalle
866	Asia/20	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisesta hakemussuunnitelmasta merenalaisen tietoliikennekaapelin asentamiseksi
867	Asia/21	Kaksikielisyystoimikunnan asettaminen
868	Asia/22	Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen vuonna 2016
869	Asia/23	Kaupunginvaltuuston 13.9.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano
870	Asia/24	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 847

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Kaarin Taipaleen ja Wille Rydmanin sekä varatarkastajiksi Maria Ohisalon ja Marcus Rantalan.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjan tarkastajaksi Nasima Razmyarin sijasta Kaarin Taipaleen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Nasima Razmyarin ja Wille Rydmanin sekä varatarkastajiksi Maria Ohisalon ja Marcus Rantalan.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 848

Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti käsitellä 19. asian kokouksen toisena asiana.

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Ilkka Laine. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Ilkka Laine, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37055
ilkka.laine(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Östersundom-toimikunnalle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä suunnitelma. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Alueen kaavoituksen edistyminen on tärkeää.

Muutettuun kaavaratkaisuun on päädytty vaihtoehtojen ja monipuolisten tarkastelujen kautta. Asuntotuotannolle, elinkeinotoiminnalle ja ta-

loudelliselle toteuttamiskelpoisuudelle asetettujen tavoitteiden lisäksi muutettu kaavaehdotus vastaa myös luonnonsuojelulle ja Natura-alueiden suojelulle asetettuja tavoitteita. Muutettu kaavaehdotus on hyvä kokonaisuus, jossa on sovitettu yhteen alueeseen kohdistuvia erilaisia, osin ristiriitaisia tarpeita ja tavoitteita.

Yleiskaavan merkityksestä Helsingille ja Helsingin seudulle

Asuminen

Yleiskaavan mahdollistama väestömäärä on seudullisesti merkittävä. Muutetun yleiskaavaehdotuksen mahdollistamaksi asukasmääräksi on arvioitu 80 000–100 000 asukasta vuonna 2060. Arvion mukaan kaava-alueella voisi olla vuonna 2035 noin 34 000 asukasta, joka vastaisi n. 12 % maakuntakaavoituksessa arvioidusta pääkaupunkiseudun asukasmäärän kasvusta. Helsingin uutta yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus (44 000–56 000 asukasta) on noin 20 %. Östersundomin rakentamisella on tärkeä rooli Helsingin väestönkasvun mahdollistajana erityisesti 2030–40 luvuilla. Mikäli Östersundomin yleiskaavaa ei toteuteta, Helsingin väestöennusteen toteutuminen on epävarmaa.

Elinkeinotoiminta

Yleiskaavan mahdollistamalla elinkeinotoiminnalla on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia Helsingissä ja seudun muissa kunnissa. Kaavan toteutuminen tarjoaa yrityksille uusia toimintamahdollisuuksia ja lisää henkilötyövuosien määrää, liikevaihtoa ja investointeja. Yksinomaan alueen rakentaminen työllistää ja synnyttää mittavaa elinkeinotoimintaa useiden vuosikymmenien ajan. Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yrityksille. Östersundomiin kehitetään bio- ja kiertotalousintegraattia yhtenä Helsingin smart&clean ohjelman kärkihankkeista.

Kaavan toteuttaminen parantaa myös työvoiman saatavuutta. Lisääntyvä työvoima heijastuu kehitysvoimana Itä-Helsinkiin, Kehä III:n varrelle Vantaalle sekä Vuosaaren satamaan liittyvään yritystoimintaan.

Viherrakenne

Yleiskaava osoittaa mittavia alueita virkistykseen, ulkoiluun ja luonnonsuojeluun. Virkistys- ja viheralueiden osuus kaavan maapinta-alasta on noin kolmannes, selvitysalue mukaan luettuna yli 40 %. Kaava-alueen viheralueverkosto muodostuu luonnonsuojelualueista sekä laajoista yhtenäisistä viheralueista ja niitä yhdistävistä kapeammista vihersormista,

jotka myötäilevät purolaaksoja. Viheralueverkosto turvaa ekologisten yhteyksien säilymisen Mustavuoren ja Östersundomin lintulahtien sekä Sipoonkorven kansallispuiston välillä. Tärkein etelä-pohjoissuuntainen yhteys liittyy laajempaan viheraluekokonaisuuteen, joka ulottuu Uute- lasta ja Vartiokylänlahdelta Mustavuoren ja Länsisalmen kautta Sipoon- korpeen muodostaen yhden Helsingin vihersormista.

Talous

Yleiskaavaratkaisulla on suorien kuntataloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä laajempia alue- ja yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia Hel- singille ja Helsingin seudulle. Östersundomin aikaansaamien aluetalou- dellisten vaikutusten on arvioitu olevan pääosin uutta taloudellista toi- mintaa.

Uuden alueen käyttöönotto ja rakentaminen edellyttää merkittäviä etu- painotteisia investointeja. Yleiskaavasta kunnille kohdistuvien edellyty- sinvestointien kustannuksien on arvioitu olevan nimellisarvoltaan noin 1,8–1,9 miljardia euroa eli noin 250–300 €/k-m². Edellytysinvestointeja ovat esirakentaminen, johtosiirrot, kadut, sillat, liittymät, puistot, var- haiskasvatuksen ja perusopetuksen tilat sekä teknisen huollon tukikoh- dat.

Edellytysinvestointien lisäksi on arvioitu kaava-alueella syntyviä muita kustannuksia, jotka riippuvat rakentamislaajuudesta ja -aikataulusta se- kä myöhemmistä päätöksistä. Näitä kustannuksia ovat muun muassa liikunnan ja kulttuurin tilat, sosiaali- ja terveydenhuollon tilat sekä me- rellinen infrastruktuuri. Metro on erotettu alueen toteuttamisen edellyty- sinvestoinneista. Se käsitellään erillisenä liikennehankkeena osana seudullista järjestelmää. Erillisinvestoinneista on arvioitu aiheutuvan ni- mellisarvoltaan noin 1,0 miljardin euron kokonaiskustannukset eli noin 150 €/k-m², josta metroinvestoinnin osuus on noin 700 miljoonaa eu- roa. Alueen toteuttamisen kustannustasoa voidaan pitää kohtuullisena verraten yleiseen kustannustasoon pääkaupunkiseudulla.

Maanarvon noususta kunnille 40 vuoden tarkastelujakson aikana kerty- villä tuloilla (maan myynti- ja vuokratulojen kumulatiivinen nimellisarvo) voidaan kattaa alueen rakentamisen edellytysinvestoinnit ja osa erilli- sinvestoinneista. Loppuosa erillisinvestoinneista tulee rahoittaa muilla keinoilla, kuten liikennejärjestelmähankkeiden valtionosuuksilla ja vir- kistyspalveluiden, kuten venesatamien ja liikuntahallien, yksityisellä ra- hoituksella.

Yleiskaavaehdotuksen kuntataloudellinen kokonaisnettovaikutus ilman metroinvestointia on nykyarvoltaan noin +200–+550 miljoonaa euroa asukasmäärästä riippuen eli keskimäärin noin 3 000–5 500 euroa uutta asukasta kohti. Kuntataloudellisesti, netto nykyarvomenetelmällä lasket-

taessa, 100 000 asukkaan skenaario on 80 000 asukkaan skenaariota kannattavampi vaihtoehto. 100 000 asukkaan skenaariossa alueen rakentamisen takaisinmaksuaika on noin 20 vuotta ilman metroinvestointia ja 40 vuotta metroinvestoinnin kanssa.

Yleiskaavaratkaisulla on suorien kuntataloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä laajempia alue- ja yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia Helsingille ja Helsingin seudulle. Östersundomin aikaansaamien aluetaloudellisten vaikutusten on arvioitu olevan pääosin uutta taloudellista toimintaa.

Natura-alueiden suojelukysymysten käsittely

Keväällä 2015 nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa kaavan jatkon kannalta merkittävimmäksi asiaksi nousi kysymys Natura-alueen suojelusta. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan yleiskaavaehdotuksella oli luonnonsuojelullaisissa tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelun alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttäisi tällöin valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole.

Helsingin kaupunginhallitus totesi lausunnossaan kaavaehdotuksesta (8.6.2015), että valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Vaihtoehtona poikkeamiselle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Östersundom-toimikunta neuvotteli kaavaratkaisusta Uudenmaan liiton, Uudenmaan ELY-keskuksen ja ympäristöministeriön kanssa. Tavoitteeksi muodostui myös luonnonsuojelun kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytäminen niin, ettei ratkaisulle tarvitse hakea poikkeamislupaa valtioneuvostolta. Valmistelussa tarkasteltiin useita metrolinjaus- ja maankäyttöratkaisuja, joiden perusteella on päädytty muutettuun kaavaehdotukseen.

Muutetusta yleiskaavaehdotuksesta on valmistunut Natura-arviointi 5.4.2017. Arvioinnin perusteella muutettu kaavaehdotus ei aiheuta merkittävää haittaa Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lintulajeille. Östersundom-toimikunta on päättänyt pyytää Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon Natura-arvioinnista kokouksessaan 28.4.2017. ELY-keskuksen lausuntoa ei ole vielä saatu.

Sitä, että Natura-alueiden suojelukysymyksiin on löydetty ratkaisu kaavaa muuttamalla sen sijaan, että turvauduttaisiin poikkeamismenettelyyn, on pidettävä perusteltuna. Näin vältetään poikkeamislupaprosessiin liittyvät mahdolliset riskitekijät.

Muutokset vuonna 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen nähden

Yleiskaavaehdotus on muuttunut huomattavasti verrattuna keväällä 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen. Suurimmat muutokset koskevat metrolinjausta, Salmenkallion aluetta, Mustavuoren ja Sipoonkorven välistä viheryhteyttä sekä maankäytön tehokkuutta.

Metrolinjaus on suoristettu niin, ettei se kulje lähellä Natura-alueita sijaitsevan Salmenkallion alueen kautta, ja samalla Salmenkallion met-roasema on poistettu. Muutetun kaavaehdotuksen metrolinjauksen kustannusarvio, n. 700 miljoonaa euroa, on kalliimpi kuin vuonna 2015 nähtävillä olleen kaavaehdotuksen vastaava arvio, n. 630 miljoonaa euroa. Ottaen huomioon Natura-alueen suojelutarpeen, tarkastellut vaihtoehdot ja kustannusarviot, suora metrolinjaus tarjoaa kuitenkin realistisimman lähtökohdan metron jatkosuunnitteluun.

Metroratkaisun suhteen yleiskaava jättää avoimeksi, toteutetaanko se pintametrona vai maanalaisena metrona. Pintametron estevaikutukseen kaupunkirakenteessa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota.

Salmenkallio ja siihen liittyvät Talosaaren ja Ribbingön alueet on merkitty selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan myöhemmin erillisellä osayleiskaavalla. Muutos koskee laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä niiltä osin heikentää kaavan taloudellista toteutettavuutta huomattavasti verrattuna vuoden 2015 kaavaehdotukseen. Kaavatalous on kuitenkin koko kaavan osalta saatu paranemaan mm. tiivistämällä rakentamista muualla. Salmenkallion alueen ratkaisu on pitkittänyt yleiskaavan valmistelua vuosilla. On tarkoituksenmukaista siirtää vaikea suunnitteluratkaisu tarkemman tason suunnitteluun ja päätös alueen maankäytöstä tulevaisuuteen, jotta Östersundomin yleiskaava saadaan muilta osin eteenpäin. Selvitysalueen luontoarvojen säilyminen voidaan turvata kaavamääräysten edellyttämällä tavalla, mm. koska pääosa alueesta on Helsingin kaupungin omistuksessa. Helsingin kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin selvitysalueen

kaavamääräysten edellyttämän luonnonhoidon ja virkistyskäytön ohjaussuunnitelman laatimiseksi ja toteuttamiseksi.

Helsingin ja Vantaan rajalla Länsisalmen alueella on muutettu kaupunkirakennetta siten, että Mustavuoren ja Sipoonkorven välinen viheryhteys ja Westerkullan kartanoa ympäröivät peltoalueet muodostavat yhdessä laajan viheralueen. Muutos koskee suurelta osin Vantaan aluetta. Ratkaisu on kuitenkin yleiskaavan kokonaisuuden kannalta olennainen ja luonteeltaan seudullinen, koska se liittyy laajempaan ”vihersormeen”, joka ulottuu Uutelasta ja Vartiokylänlahdelta Mustavuoren kautta Sipoonkorpeen ja vastaa kooltaan Haltialan tai Viikin viheralueita. Verrattuna 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen muutetun kaavaehdotuksen laaja yhtenäinen viheralue Länsisalmessa tarjoaa pitkällä aikavälillä paremman ratkaisun kaupunkirakenteen, virkistyskäytön ja ekologisten yhteyksien kannalta.

Rakentamista on tehostettu varsinkin metroasemien ja pääkatujen varilla, ja kerrostalovaltaisen rakentamisen osuus on kasvanut noin puoleen asuntokerrosalasta. Arvio rakentamisen kokonaismäärästä on säilynyt kuitenkin suurin piirtein ennallaan, mm. koska Salmenkalliosta on poistettu rakentamisalueet.

Maa-ainesten käsittelyalueen kolmesta sijaintivaihtoehdosta kaavaehdotukseen on valittu Hältingbergetin alue, joka sijaitsee Porvoonväylän vieressä Landbon eritasoliittymän tuntumassa. Valinta perustuu ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) ja teknistaloudelliseen vertailuun.

Muutettu yleiskaavaehdotus on nähtävillä olleeseen yleiskaavaehdotukseen verrattuna taloudellisesti toteuttamiskelpoisempi. Merkittävimpiä syitä kaavataloudellisen yhtälön paranemiseen ovat maankäytön tehostuminen ja kerrosalan sijoittuminen aiempaa enemmän kuntien omistamille maille.

Östersundomin yleiskaavan ja maakuntakaavan suhde

Maakuntakaavaa Östersundomin alueelle on valmisteltu rinnan yleiskaavan kanssa. Helsingin kaupunginhallitus antoi 2.5.2017 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta lausunnon, jonka mukaan maakuntakaavaehdotusta ja Östersundomin yleiskaavaa on valmisteltu hyvässä yhteistyössä, mutta että maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan sisällöllistä vastaavuutta ajatellen maakuntakaavaehdotuksessa on joitakin kohtia, joiden osalta kaavamerkintöjen tulkinnan varmistaminen tai merkintöjen tarkentaminen on aiheellista.

Maakuntahallitus päätti 19.6.2017, että maakuntakaavaehdotusta valmistellaan suoran metrolinjauksen pohjalta, mikä vastaa yleiskaavaeh-

dotuksen metroinjausta. On kuitenkin pantava merkille, että maakunta-kaavaehdotuksessa Länsisalmen alueella taajama- ja virkistysalueet sijaitsevat eri paikassa kuin muutetussa yleiskaavaehdotuksessa. Lisäksi maakuntahallitus päätti Salmenkallion–Kasabergetin luonnonsuojeluaueen laajentamisesta sekä virkistysalueen osoittamisen tarpeen selvittämisestä maakuntakaavassa. On tärkeää, että maakuntakaavan ja yleiskaavan ratkaisut ovat samansuuntaisia, ja että maakuntakaava mahdollistaa muutetun yleiskaavaehdotuksen mukaiset ratkaisut myös Länsisalmen ja Salmenkallion osalta.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Östersundom-toimikunta päätti kokouksessaan 26.6.2017 pyytää Helsingiltä, Vantaalta ja Sipoolta sekä Uudenmaan ELY-keskukselta maankäyttö- ja rakennusasetuksen 20 §:n mukaisesti lausunnot Östersundomin yhteisen yleiskaavan muutetusta kaavaehdotuksesta 30.9.2017 mennessä.

Asiassa on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Toimikunta päättää kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuntien lausuntojen perusteella. Muut tarvittavat lausunnot toimikunta pyytää nähtäville asettamisen yhteydessä.

Östersundom-toimikunta on Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen toimielin, joka vastaa yhteisen yleiskaavan laatimisesta ja hyväksyy kaavan. Toimikunta valmistelee osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen ja saattaa ne kuntien käsiteltäväksi. Yleiskaavan hyväksymispäätöksen edellytyksenä toimikunnassa on, että kunnat ovat puoltaneet hyväksymistä.

Kuntien hyväksymän, yleiskaavatyötä koskevan sopimuksen (Helsingin kaupunginvaltuusto 6.10.2010) mukaan Östersundom-toimikunnan asettavat kunkin kunnan kunnanhallitukset samansisältöisillä päätöksillään toimikaudekseen (Helsingin kaupunginhallitus 19.6.2017).

Esityslistan liitteenä on Östersundomin yhteisen yleiskaavan muutetun kaavaehdotuksen kaavakartta määräyksineen sekä kaavaselostus. Koko lausuntoaineistoon voi tutustua verkossa osoitteessa

<http://yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/muutettu-ehdotus/>

Kaavaehdotuksen valmistelu vuoden 2015 nähtävillä olon jälkeen

Östersundomin kuntien yhteinen yleiskaavaehdotus oli nähtävillä keväällä 2015. Kaavan jatkon kannalta merkittävimäksi asiaksi nousi

kysymys Natura-alueen suojelusta. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan yleiskaavalla on luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Östersundom-toimikunta neuvotteli kaavaratkaisusta Uudenmaan liiton, Uudenmaan ELY-keskuksen ja ympäristöministeriön kanssa. Tavoitteeksi muodostui luonnonsuojelun kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytäminen niin, ettei ratkaisulle tarvitse hakea poikkeamislupaa valtioneuvostolta.

Työtä on tehty suunnittelemalla ja arvioimalla erilaisia vaihtoehtoisia kaavaratkaisuja ja keinoja haitallisten luontovaikutusten lieventämiseen. Samalla on vastattu myös muihin yleiskaavan tavoitteisiin kuten asuntotuotannolle, elinkeinotoiminnan mahdollisuuksille ja kaavan taloudelliselle toteuttamiskelpoisuudelle asetettuihin tavoitteisiin. Kaavaehdotuksesta annetut lausunnot ja muistutukset ovat osaltaan ohjanneet valmistelua. Valmistelussa on tarkasteltu useita metrolinjaus- ja maankäyttöratkaisuja, joiden perusteella on päädytty muutettuun kaavaehdotukseen. Muutettu kaavaehdotus perustuu ns. suora metrolinjaus -vaihtoehtoon.

Kaavaehdotuksen sisältö

Östersundomin yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudulle uuden laajentumissuunnan itään. Kaava mahdollistaa asuntojen rakentamisen n. 80 000–100 000 uudelle asukkaalle ja n. 15 000–30 000 uutta työpaikkaa kaava-alueella. Samalla kaava osoittaa mittavia alueita virkistykseen, ulkoiluun ja luonnonsuojeluun. Kaava perustuu tehokkaaseen joukkoliikennejärjestelmään, jonka rungon muodostaa itämetron jatkaminen Mellunmäestä Sipoon Majviktiin. Kaavan toteuttaminen edellyttää metroyhteyden sitovaa toteuttamispäätöstä.

Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km², josta maa-aluetta on n. 39 km². Rakentamisalueita kaavaehdotuksessa on noin 19 km², viheralueita noin 13 km² ja luonnonsuojelualueita noin 5 km². Kokonaiskerrosalaksi on arvioitu n. 5 900 000–8 100 000 k-m², josta asumista on 4 180 000–5 300 000 k-m². Asuinkerrosala jakaantuu kerrostaloihin 52 %, kaupunkipientaloihin 32 % ja pientaloihin 16 %. Helsingin alueella asuinkerrosala jakaantuu kerrostaloihin 42 %, kaupunkipientaloihin 38 % ja pientaloihin 20 %.

Rakentamisalueet muodostavat rannikon suuntaisen taajamarakenteen, joka rajoittuu pohjoisessa Sipoonkorven kansallispuistoa reunustavaan metsäalueeseen ja etelässä mereen sekä Mustavuoren ja Östersundomin lintuvesien Natura- ja luonnonsuojelualueisiin. Luontoa-

lueita yhdistävät pohjois-eteläsuuntaiset viherkäytävät jakavat taajamarakenteen osiin.

Tehokkain rakentaminen sijoittuu meren ja Porvoonväylän väliselle vyöhykkeelle metroasemien, Uuden Porvoontien ja samansuuntaisen uuden pääkadun yhteyteen. Pääosa tästä ydinalueesta on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Sakarimäen ja Majvikin välillä kerrostalovaltainen alue ulottuu meren rantaan. Sakarimäestä kehittyy seudullisesti merkittävä keskus. Metrovyöhykkeestä etäämpänä sijaitsevat alueet ovat kaupunkipientalo- ja pientalopainotteisia alueita, jotka kytkeytyvät metrokeskuksiin liityntäliikenteellä.

Yleiskaavan toteuttamisen tärkeimmät vaikutukset

Yleiskaavan toteuttamisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ennen kaikkea seutu- ja yhdyskuntarakenteeseen, pääkaupunkiseudun asuntotarjontaan, työllisyyteen ja elinkeinoelämän mahdollisuuksiin. Östersundomiin muodostuu uusi kaupunginosa, joka tarjoaa kaupunkimaista asuinympäristöä meren läheisyydessä sekä joukkoliikenteen ja palveluiden äärellä. Laajat pientalovaltaiset alueet monipuolistavat Helsingin seudun kerrostalovaltaista asuntotarjontaa sijaiten kuitenkin kestävästi raideliikenteen vaikutusalueella. Yleiskaava vahvistaa Kehä III:n ja Porvoonväylän (E18) merkitystä työpaikka-alueena ja luo edellytyksiä Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Vuosaaren sataman välisen vyöhykkeen elinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Toisaalta kaavalla on myös huomattavia, osin kielteisiä vaikutuksia luontoon, maisemaan ja nykyisten asukkaiden oloihin. Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on kuitenkin mahdollisuuksien mukaan sovitettu yhteen. Yleiskaavaehdotusta on yleiskaavaluonnokseen ja vuonna 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen verrattuna muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi mm. vähentämällä rakentamisalueita.

Muutetusta yleiskaavaehdotuksesta on valmistunut Natura-arviointi 5.4.2017. Natura-arvioinnin perusteella muutettu kaavaehdotus ei aiheuta merkittävää haittaa Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lintulajeille. Östersundom-toimikunta on päättänyt pyytää Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon kaavaehdotuksen Natura-arvioinnista kokouksessaan 28.4.2017. ELY-keskuksen lausuntoa ei ole vielä saatu.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnittelu- ja käsittelyvaiheet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Valtioneuvosto päätti 28.6.2007 liittää Helsinkiin Sipoon lounaisosan ja Vantaan ns. Västerkullan kiilan Helsingin seudun tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi. Kuntaliitos sai lainvoiman 1.1.2009.

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 11.12.2008 Östersundomin suunnittelua koskevat alustavat periaatteet.

Helsingin, Vantaan ja Sipoon kesken hyväksyttiin 24.11.2010 sopimus yhteisen yleiskaavan laatimisesta.

Yleiskaavan vireilletulosta ilmoitettiin 1.2.2011 päivätyllä kirjeellä, ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.–28.2.2011.

Yleiskaavan alustava luonnos käsiteltiin Helsingin, Sipoon ja Vantaan kaavoituslautakunnissa sekä kunnanhallituksissa kevättalvella 2011. Alustava kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto asetettiin nähtäville 21.4.–23.5.2011.

Alustavan yleiskaavaluonnoksen ja siitä saadun palautteen pohjalta laadittiin viisi erilaista kaavaluonnosvaihtoehtoa. Kuntien puoleltua esitystä Östersundom-toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan yleiskaavaluonnoksen 9.2.2012 päivätyn vaihtoehdon B pohjalta, jonka liikennejärjestelmä perustuu metroon.

Kaavaehdotusta valmisteltaessa Natura-alueiden suojeluun liittyvät kysymykset osoittautuivat ongelmallisiksi, ja valmistelu pitkittyi. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnissa (10.10.2014) merkittävän haitan kynnyks ylittyi linnuston osalta pyyn, kehrääjän ja ruisrääkän kohdalla. Tässä vaiheessa todettiin, että jos rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksyttyä luonnosvaihtoehtoa eikä hankkeelle aiemmissa päätöksentekovaiheissa asetettuja tavoitteita.

Östersundom-toimikunta päätti 27.10.2014 lähettää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen aineistoinen kunkin kunnan käsiteltäväksi. Kuntien puoleltua esitystä Östersundom-toimikunta päätti 9.12.2014 asettaa Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot. Kaavaehdotus ja muu valmisteluaineisto asetettiin nähtäville 26.1.–4.3.2015.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan ehdotuksella oli luonnonsuojelullaista tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Östersundom-toimikunta neuvotteli kaavaratkaisusta Uudenmaan liiton, Uudenmaan ELY-keskuk-

sen ja ympäristöministeriön kanssa. Tavoitteeksi muodostui luonnon-suojelun kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytäminen niin, ettei ratkaisulle tarvitse hakea poikkeamislupaa valtioneuvostolta. Valmistelussa tarkasteltiin useita metrolinjaus- ja maankäyttöratkaisuja.

Vuoden 2016 aikana työstettiin yleiskaavavaihtoehtoa, jossa metrolinja on siirretty pohjoisemmaksi, kauemmas Natura-alueista (pohjoinen metrolinjausvaihtoehto 15.12.2016). Vaihtoehdosta laadittiin Natura-arviointi ja muita selvityksiä. Natura-arvioinnissa pohjoisen metron vaihtoehtoa pidettiin hyväksyttävänä. Metron rakennettavuus- ja kustannus selvityksessä kuitenkin osoittautui, että kyseinen metrolinjaus on maaperäolosuhteiden vuoksi huomattavan kallis verrattuna vuonna 2015 nähtävillä olleen kaavaehdotuksen metrolinjaukseen.

Kevään 2017 aikana selvitettiin suorempaan metrolinjaukseen perustuvaa kaavaratkaisua. Tarkastelussa oli sekä osin maanpäällinen että kokonaan maanalainen vaihtoehto.

Muutettu kaavaehdotus (26.6.2017) perustuu ns. suoran metrolinjauksen vaihtoehtoon. Natura-arvioinnin (5.4.2017) mukaan uusi ehdotus ei aiheuta merkittävää haittaa Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lintulajeille. Östersundom-toimikunta on kokouksessaan 28.4.2017 päättänyt pyytää Natura-arvioinnista luonnonsuojelulain 65 § mukaisesti lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselta.

Östersundom-toimikunta käsitteli kaavaehdotusta kokouksessaan 26.6.2017. Toimikunta pyysi kaavaehdotuksesta Helsingin, Vantaan ja Sipoon sekä Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnot. Asiaa käsitellään kuntien luottamuselimissä elo–syyskuussa. Mikäli kunnat puoltavat kaavaehdotusta, toimikunta asettaa sen nähtäville loppuvuodesta 2017 ja pyytää siitä muut tarvittavat lausunnot. Helsingiltä, Vantaalta ja Sipoolta sekä Uudenmaan ELY-keskukselta ei tällöin pyydetä lausuntoa uudestaan.

Seuraavan kerran kaava tulee kuntien käsittelyyn kaavan hyväksymisen yhteydessä, kun Östersundom-toimikunta lähettää nähtävillä olon jälkeen tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi. Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimista koskevan sopimuksen mukaan yleiskaavan hyväksymisen edellytyksenä on, että kuntakäsittelyn aikana kaikkien osapuolten kunnanvaltuustot ovat päättäneet saman sisällöisillä päätöksillään puoltaa kaavaehdotuksen hyväksymistä.

Östersundomin maakuntakaava

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava sai lainvoiman vuonna 2016. Päättäessään kaavasta maakuntavaltuusto jätti hyväksymättä Östersundomin taajamatoimintojen alueen Sipoonjokeen asti. Maakunta-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

18.09.2017

kaavaa Östersundomin alueelle on tämän jälkeen laadittu rinnan yleiskaavan kanssa.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan sisältyvä Östersundomin alueen maakuntakaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä sekä lausunnoilla tammi–helmikuussa 2015. Ehdotuksesta pyydettiin luonnonsuojelulain edellyttämät Natura-lausunnot Metsähallitukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta. Molemmissa lausunnoissa todettiin, että kaavaratkaisut aiheuttavat merkittävää haittaa linnustolle, ja edellyttävät muutoksia Salmenkallion alueelle sekä Kapellvikenin ja Karlvikin alueille. Tästä johdettua maakuntakaavaehdotusta on muutettu.

Keväällä 2017 Uudenmaan liitto pyysi viranomaisten lausunnot kahdesta vaihtoehtoisesta maakuntakaavaehdotuksesta (pohjoinen ja suora), jotka poikkeavat toisistaan lähinnä Vantaan alueella metrolinjauksen sekä taajama- ja viheraluerakenteen osalta.

Helsingin kaupunginhallitus antoi 2.5.2017 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta lausunnon, jonka mukaan maakuntakaavaehdotusta ja Östersundomin yleiskaavaa on valmisteltu hyvässä yhteistyössä, mutta että maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan sisällöllistä vastaavuutta ajatellen maakuntakaavaehdotuksessa on joitakin kohtia, joiden osalta kaavamerkintöjen tulokinnan varmistaminen tai merkintöjen tarkentaminen on aiheellista. Lausunnossa todetaan, että yleiskaavan selvitysten perusteella suora metro –vaihtoehto on taloudellisesti parempi ja kiinnitetään huomiota siihen, että maakuntakaavan suora metro –vaihtoehdon ratkaisu poikkeaa yleiskaavasta viheryhteyksien ja taajamarakenteen osalta Länsisalmen alueella.

Maakuntahallitus päätti 19.6.2017, että uusi kaavaehdotus valmistellaan suoran metrolinjauksen pohjalta. Sitä puolsi valtaosa lausunnonantajista. Uudenmaan ELY-keskuksen antaman Natura–lausunnon sekä muiden lausuntojen johdosta kaavakarttaan tehtiin vielä neljä muutosta:

- lisätään Helsinki–Porvoo-runkovesijohto
- tarkennetaan joukkoliikenteen merkintöjen sijainteja kaava-alueen länsiosassa
- laajennetaan Salmenkallion–Kasabergetin luonnonsuojelualuetta
- laajennetaan Salmenkallion ja Sipoonkorven välistä virkistysaluetta.

Lisäksi selvitetään tarvetta osoittaa virkistysalueita Salmenkallion–Kasabergetin alueelle.

Muutokset Salmenkallion alueella koskevat yleiskaavan selvitysalueita. Lausunnoilla olleessa maakuntakaavaehdotuksessa yleiskaavan selvi-

18.09.2017

tysalue on valkoista aluetta, jolle ei osoiteta seudullisesti merkittävää maankäyttöä, mikä on yleiskaavan kannalta hyvä ratkaisu.

Maakuntahallituksen päätöksessä ei esitetä muutoksia Länsisalmen alueen viheryhteyksiin ja taajamarakenteeseen. Ratkaisua perustellaan mm. maakunta- ja yleiskaavojen erilaisella aikatahtimella. Maakunta-kaavan tavoitevuosi on 2035, ja yleiskaavan on alustavasti arvioitu toteutuvan pääosin vuoteen 2060 mennessä.

Östersundomin maakuntakaavaehdotusta on tarkoitus käsitellä maakuntahallituksessa, minkä jälkeen kaavaehdotus asetetaan nähtäville syksyllä 2017. Nähtävillä olon yhteydessä kaikilla kaavan osallisilla on mahdollisuus antaa kaavasta muistutus. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan joulukuussa 2017.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Ilkka Laine, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37055
ilkka.laine(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö.pdf
- 2 Östersundomin yhteinen yleiskaava, muutettu kaavaehdotus 26.6.2017.pdf
- 3 Östersundomin yhteinen yleiskaava, muutettu kaavaehdotus 26.6.2017, selostus.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Östersundom toimikunta

Uudenmaan liitto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 60

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä suunnitelma. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Alueen kaavoituksen edistyminen on tärkeää.

Kaavaratkaisuun on päädytty vaihtoehtojen ja monipuolisten tarkastelujen kautta. Asuntotuotannolle, elinkeinotoiminnalle ja taloudelliselle toteuttamiskelpoisuudelle asetettujen tavoitteiden lisäksi muutettu kaavaehdotus vastaa myös luonnonsuojelulle ja Natura-alueiden suojelulle asetettuja tavoitteita. Kaupunkiympäristölautakunta pitää Östersundomin yhteisen yleiskaavan muutettua kaavaehdotusta hyvänä kokonaisuutena, jossa on sovitettu yhteen alueeseen kohdistuvia erilaisia, osin ristiriitaisia tarpeita ja tavoitteita.

Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että metron suhteen on avoina, onko se pintametro vai maanalainen metro. Lautakunta kiinnittää huomiota pintametron estevaikutukseen kaupunkirakenteessa.

Yleiskaavan merkityksestä Helsingille ja Helsingin seudulle

Asuminen

Yleiskaavan mahdollistama väestömäärä on seudullisesti merkittävä. Muutetun yleiskaavaehdotuksen mahdollistamaksi asukasmääräksi on arvioitu 80 000–100 000 asukasta vuonna 2060. Arvion mukaan kaava-alueella voisi olla vuonna 2035 noin 34 000 asukasta, joka vastaisi n. 12 % maakuntakaavoituksessa arvioidusta pääkaupunkiseudun asukasmäärän kasvusta. Helsingin uutta yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus (44 000–56 000 asukasta) on noin 20 %. Östersundomin rakentamisella on tärkeä rooli Helsingin väestönkasvun mahdollistajana erityisesti 2030–40 luvuilla. Mikäli Östersundomin yleiskaavaa ei toteuteta, Helsingin väestömitoitustavoitteiden toteutuminen on epävarmaa.

Elinkeinotoiminta

Yleiskaavan mahdollistamalla elinkeinotoiminnalla on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia Helsingissä ja seudun muissa kunnissa. Kaavan

toteutuminen tarjoaa yrityksille uusia toimintamahdollisuuksia ja lisää henkilötyövuosien määrää, liikevaihtoa ja investointeja. Yksinomaan alueen rakentaminen työllistää ja synnyttää mittavaa elinkeinotoimintaa useiden vuosikymmenien ajan. Helsingin strategiaohjelman 2013–16 mukaan Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka cleantech-alojen yrityksille. Östersundomiin kehitetään bio- ja kiertotalousintegraattia yhtenä Helsingin smart&clean ohjelman kärkihankkeista.

Kaavan toteuttaminen parantaa myös työvoiman saatavuutta. Lisääntyvä työvoima heijastuu kehitysvoimana Itä-Helsinkiin, Kehä III:n varrelle Vantaalle sekä Vuosaaren satamaan liittyvään yritystoimintaan.

Viherrakenne

Yleiskaava osoittaa mittavia alueita virkistykseen, ulkoiluun ja luonnonsuojeluun. Virkistys- ja viheralueiden osuus kaavan maapinta-alasta on noin kolmannes, selvitysalue mukaan luettuna yli 40 %. Kaava-alueen viheralueverkosto muodostuu luonnonsuojelualueista sekä laajoista yhtenäisistä viheralueista ja niitä yhdistävistä kapeammista vihersormista, jotka myötäilevät puroaksoja. Viheralueverkosto turvaa ekologisten yhteyksien säilymistä Mustavuoren ja Östersundomin lintulahtien sekä Sipoonkorven kansallispuiston välillä. Tärkein etelä-pohjoissuuntainen yhteys liittyy laajempaan viheraluekokonaisuuteen, joka ulottuu Uute-lasta ja Vartiokylänlahdelta Mustavuoren ja Länsisalmen kautta Sipoonkorpeen muodostaen yhden Helsingin vihersormista.

Talous

Uuden alueen käyttöönotto ja rakentaminen edellyttää merkittäviä etupainotteisia investointeja. Yleiskaavan kunnille kohdistuvien edellytysinvestointien kustannuksiksi on arvioitu noin 1,8–1,9 miljardia euroa eli noin 250–300 €/k-m². Edellytysinvestointeja ovat esirakentaminen, johdot, kadut, sillat, liittymät, puistot, varhaiskasvatus, perusopetus ja teknisen huollon tukikohdat.

Edellytysinvestointien lisäksi on arvioitu kaava-alueella syntyviä kuluja, jotka riippuvat rakentamislaajuudesta ja -aikataulusta sekä poliittisesta päätöksenteosta. Näitä kustannuksia ovat muun muassa uimahallit, kulttuurikeskus, sairaala sekä venesatamat. Myös metro on erotettu alueen toteuttamisen edellytysinvestoinneista, ja se tulee käsitellä erillisenä liikennehankkeena osana seudullista järjestelmää. Erillisinvestoinneista on arvioitu aiheutuvan noin 1,0 miljardin euron kokonaiskustannukset eli noin 150 €/k-m², josta metroinvestoinnin osuus on noin 700 miljoonaa euroa. Alueen toteuttamisen kokonaiskustannuksia voidaan

pitää kohtuullisina verraten yleiseen kustannustasoon pääkaupunkiseudulla.

Maanarvon noususta kunnille saatavilla tuloilla voidaan kattaa alueen rakentamisen edellytysinvestoinnit ja osa erillisinvestoinneista. Loppuosa erillisinvestoinneista tulee rahoittaa muilla keinoilla, kuten liikennejärjestelmähankkeiden valtionosuuksilla ja virkistyspalveluiden, kuten venesatamien ja liikuntahallien yksityisellä rahoituksella.

Yleiskaavaehdotuksen kuntataloudellinen kokonaisnettovaikutus ilman metroinvestointia on noin +200–+550 miljoonaa euroa asukasmäärästä riippuen eli keskimäärin noin 3 000–5 500 euroa uutta asukasta kohti. Kuntataloudellisesti 100 000 asukkaan skenaario on 80 000 asukkaan skenaariota kannattavampi vaihtoehto. 100 000 asukkaan skenaariosa alueen rakentamisen takaisinmaksuaika on noin 20 vuotta ilman metroinvestointia ja 40 vuotta metroinvestoinnin kanssa.

Yleiskaavaratkaisulla on suorien kuntataloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä laajempia alue- ja yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia Helsingille ja Helsingin seudulle. Östersundomin aikaansaamien aluetaloudellisten vaikutusten on arvioitu olevan pääosin uutta taloudellista toimintaa.

Natura-alueiden suojelukysymysten käsittely

Keväällä 2015 nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa kaavan jatkon kannalta merkittävimmäksi asiaksi nousi kysymys Natura-alueen suojelusta. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan yleiskaavaehdotuksella oli luonnonsuojelullaisissa tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelun alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttäisi tällöin valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole.

Helsingin kaupunginhallitus totesi lausunnossaan kaavaehdotuksesta (8.6.2015), että valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Vaihtoehtona poikkeamiselle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Östersundom-toi-

mikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Östersundom-toimikunta neuvotteli kaavaratkaisusta Uudenmaan liiton, Uudenmaan ELY-keskuksen ja ympäristöministeriön kanssa. Tavoitteeksi muodostui myös luonnonsuojelun kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytäminen niin, ettei ratkaisulle tarvitse hakea poikkeamislupaa valtioneuvostolta. Valmistelussa tarkasteltiin useita metrolinjaus- ja maankäyttöratkaisuja, joiden perusteella on päädytty muutettuun kaavaehdotukseen.

Muutetusta yleiskaavaehdotuksesta on valmistunut Natura-arviointi 5.4.2017. Arvioinnin perusteella muutettu kaavaehdotus ei aiheuta merkittävää haittaa Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lintulajeille. Östersundom-toimikunta on päättänyt pyytää Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon Natura-arvioinnista kokouksessaan 28.4.2017. ELY-keskuksen lausuntoa ei ole vielä saatu.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää hyvänä, että Natura-alueiden suojelukysymyksiin on löydetty ratkaisu kaavaa muuttamalla sen sijaan, että turvaututtaisiin poikkeamismenettelyyn. Valtioneuvoston poikkeamisluvan hakeminen ja saaminen saattaisi muodostua vaikeaksi prosessiksi.

Muutokset vuonna 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen nähden

Yleiskaavaehdotus on muuttunut huomattavasti verrattuna keväällä 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen. Suurimmat muutokset koskevat metrolinjausta, Salmenkallion aluetta, Mustavuoren ja Sipoonkorven välistä viheryhteyttä sekä maankäytön tehokkuutta.

Metrolinjaus on suoristettu niin, ettei se kulje lähellä Natura-alueita sijaitsevan Salmenkallion alueen kautta, ja samalla Salmenkallion metroasema on poistettu. Muutetun kaavaehdotuksen metrolinjauksen kustannusarvio, n. 700 miljoonaa euroa, on kalliimpi kuin vuonna 2015 nähtävillä olleen kaavaehdotuksen vastaava arvio, n. 630 miljoonaa euroa. Ottaen huomioon Natura-alueen suojelutarpeen, tarkastellut vaihtoehdot ja kustannusarviot, suora metrolinjaus tarjoaa kuitenkin realistisimman lähtökohdan metron jatkosuunnitteluun.

Salmenkallio ja siihen liittyvät Talosaaren ja Ribbingön alueet on merkitty selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan myöhemmin erillisellä osayleiskaavalla. Muutos koskee laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä niiltä osin heikentää kaavan taloudellista toteutettavuutta huomattavasti verrattuna vuoden 2015 kaavaehdotukseen. Kaavatalous on kuitenkin koko kaavan osalta saatu

paranemaan mm. tiivistämällä rakentamista muualla. Salmenkallion alueen ratkaisu on pitkittänyt yleiskaavan valmistelua vuosilla. On taroituksenmukaista siirtää vaikea suunnitteluratkaisu tarkemman tason suunnitteluun ja päätös alueen maankäytöstä tulevaisuuteen, jotta Östersundomin yleiskaava saadaan muilta osin eteenpäin. Selvitysalueen luontoarvojen säilyminen voidaan turvata kaavamääräysten edellyttämällä tavalla, mm. koska pääosa alueesta on Helsingin kaupungin omistuksessa. Helsingin kaupungin on ryhdyttävä toimenpiteisiin selvitysalueen kaavamääräysten edellyttämän luonnonhoidon ja virkistyskäytön ohjaussuunnitelman laatimiseksi ja toteuttamiseksi.

Helsingin ja Vantaan rajalla Länsisalmen alueella on muutettu kaupunkirakennetta siten, että Mustavuoren ja Sipoonkorven välinen viheryhteys ja Westerkullan kartanoa ympäröivät peltoalueet muodostavat yhdessä laajan viheralueen. Muutos koskee suurelta osin Vantaan aluetta. Ratkaisu on kuitenkin yleiskaavan kokonaisuuden kannalta olennainen ja luonteeltaan seudullinen, koska se liittyy laajempaan ”vihersormeen”, joka ulottuu Uutelasta ja Vartiokylänlahdelta Mustavuoren kautta Sipoonkorpeen ja vastaa kooltaan Haltialan tai Viikin viheralueita. Verrattuna 2015 nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen muutetun kaavaehdotuksen laaja yhtenäinen viheralue Länsisalmessa tarjoaa pitkällä aikavälillä paremman ratkaisun kaupunkirakenteen, virkistyskäytön ja ekologisten yhteyksien kannalta.

Rakentamista on tehostettu varsinkin metroasemien ja pääkatujen varilla, ja kerrostalovaltaisen rakentamisen osuus on kasvanut noin puoleen asuntokerrosalasta. Arvio rakentamisen kokonaismäärästä on säilynyt kuitenkin suurin piirtein ennallaan, mm. koska Salmenkalliosta on poistettu rakentamisalueet.

Maa-ainesten käsittelyalueen kolmesta sijaintivaihtoehdosta kaavaehdotukseen on valittu Hältingbergetin alue, joka sijaitsee Porvoonväylän vieressä Landbon eritasoliittymän tuntumassa. Valinta perustuu ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) ja teknistaloudelliseen vertailuun.

Muutettu yleiskaavaehdotus on nähtävillä olleeseen yleiskaavaehdotukseen verrattuna taloudellisesti toteuttamiskelpoisempi. Merkittävimpiä syitä kaavataloudellisen yhtälön paranemiseen ovat maankäytön tehostuminen ja kerrosalan sijoittuminen aiempaa enemmän kuntien omistamille maille.

Östersundomin yleiskaavan ja maakuntakaavan suhde

Maakuntakaavaa Östersundomin alueelle on valmisteltu rinnan yleiskaavan kanssa. Helsingin kaupunginhallitus antoi 2.5.2017 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta lausunnon, jonka mukaan maakuntakaavaehdotusta ja Östersun-

18.09.2017

domin yleiskaavaa on valmisteltu hyvässä yhteistyössä, mutta että maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan sisällöllistä vastaavuutta ajatellen maakuntakaavaehdotuksessa on joitakin kohtia, joiden osalta kaavamerkintöjen tulkinnan varmistaminen tai merkintöjen tarkentaminen on aiheellista.

Maakuntahallitus päätti 19.6.2017, että maakuntakaavaehdotusta valmistellaan suoran metrolinjauksen pohjalta, mikä vastaa yleiskaavaehdotuksen metrolinjausta. On kuitenkin pantava merkille, että maakuntakaavaehdotuksessa Länsisalmen alueella taajama- ja virkistysalueet sijaitsevat eri paikassa kuin muutetussa yleiskaavaehdotuksessa. Lisäksi maakuntahallitus päätti Salmenkallion–Kasabergetin luonnonsuojelun laajentamisesta sekä virkistysalueen osoittamisen tarpeen selvittämisestä maakuntakaavassa. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että maakuntakaavan ja yleiskaavan ratkaisut ovat samansuuntaisia, ja että maakuntakaava mahdollistaa muutetun yleiskaavaehdotuksen mukaiset ratkaisut myös Länsisalmen ja Salmenkallion osalta.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana asiantuntijana kuultavana oli yksikön päällikkö Ilkka Laine. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että metron suhteen on avoinna, onko se pintametro vai maanalainen metro. Lautakunta kiinnittää huomiota pintametron estevaikutukseen kaupunkirakenteessa.

Kannattaja: Risto Rautava

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen mukaisen lisäyksen lausuntoon yksimielisesti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilkka Laine, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37055
ilkka.laine(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.06.2015 § 625

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Östersundom-toimikunnalle seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille ja pääkaupunkiseudulle tärkeä

Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksoilla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Seudun tasapainoisella kehittämisellä on suuri merkitys koko pääkaupunkiseudun kannalta. Pääkaupunkiseudun kehitys heijastuu myös seudun ulkopuolelle maan talouskasvun vauhdittajana.

Yhteinen yleiskaava toteuttaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja kuntaliitoksen perusteluihin kirjattuja tavoitteita.

Valtioneuvoston päättämissä Helsingin seutua koskevissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (30.11.2000 ja 13.11.2008), jotka tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa, on todettu, että alueiden käytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Helsingin seudun liikennejärjestelmää tulee kehittää koko seudun kattavan liikennesuunnittelujärjestelmän avulla siten, että se mm. tukee riittävän asuntotuotannon järjestämistä. Alueidenkäytössä on turvattava edellytykset metroverkoston laajentumiselle länteen ja itään.

Östersundomin alueen maankäytön suunnittelu on perustunut kuntajaon muutoksesta lähtien raideyhteydellä toteutettavan liikennejärjestelmän varaan. Helsingin kaupunki on esityksessään valtioneuvostolle kuntajaon muuttamiseksi 21.6.2006 todennut, että koko pääkaupunkiseudun tasapainoinen kehitys, Itä-Helsingin kehittäminen työpaikka-alueena mm. Vuosaaren satamaan liittyen sekä kaupunkirakenteen kehittäminen asuntorakentamisen osalta edellyttää yhdyskuntarakenteen jatkamista itään, mikä mahdollistuu metroliiikenteen varassa.

Östersundomin merkitys on nostettu esille myös valtion ja Helsingin seudun kuntien elokuussa 2014 solmimassa sopimuksessa suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Neuvottelutulosta selventävässä ja täydentävässä allekirjoituspöytäkirjassa todetaan,

että Helsingin lisäkaavoitus kohdistuu ensisijaisesti Malmin ja Östersundomin alueille.

Östersundom on merkittävä strateginen kehityssuunta

Östersundomin alueen rakentaminen tasapainottaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakennetta avaamalla kasvusuunnan itään.

Östersundomin alue muodostaa asuntorakentamisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisen osalta kaupungin merkittävimmän pitkän aikavälin potentiaalin.

Helsingin strategiaohjelman (2013-2016) mukaan Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka mm. cleantech-alojen yrityksille.

Meneillään olevassa, laajapohjaisessa, julkisen sektorin ja elinkeinoelämän näkemykset yhdistävässä Östersundomin Smart&clean -visiotyössä alue nähdään pääkaupunkiseudun vihreän talouskasvun moottorina.

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus mahdollistaa asuntojen rakentamisen 70 000 asukkaalle ja 15 000-30 000 uutta työpaikkaa. Joukkoliikennejärjestelmä perustuu metroon ja sen liityntäbussilinjastoon. Kaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikennejärjestelmävertailussa on myös tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa järjestelmän rungon muodostaisivat pikaraitiotielinjat. Metroon perustuva vaihtoehto valittiin suunnittelun pohjaksi mm. koska metro kytkeytyy kaava-alueen rajalla olemassa olevaan järjestelmään, eikä edellytä muita seudullisia investointeja tai uusia teknisiä ratkaisuja. Metro tarjoaa suuren kuljetuskapasiteetin ja pystyy vastaamaan myös kasvavaan matkakysyntään, jos rataa jatketaan tulevaisuudessa itään päin.

Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan.

Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä virkistyskäy-

18.09.2017

tölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaavaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, rai-deliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta, myös pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

Jatkosuunnittelussa kehitettävä yleiskaavan taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja täten myös sen kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja. Kunnille kertyy myös maanhankintakustannuksia.

Kunnat saavat myös tuloja kaavoituksen aikaansaaman maan arvon nousun johdosta maan myynnin ja vuokrauksen kautta sekä maankäytömaksuina. Suuren yksityisen maanomistuksen vuoksi kaavoituksen aikaansaama maan arvonnousu ei tuloudu täysimääräisesti kunnille.

Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella alueelta saatavat maanluovutustulot eivät riitä täysimääräisesti kattamaan kuntien investointeja. Kuntien investointien ajoittamisen pitkän tähtäimen suunnittelulla on tämän vuoksi suuri merkitys. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja ja toteuttamisjärjestystä suunniteltaessa on erityisesti syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Tässä voidaan hyödyntää mm. käynnissä olevan kaupungin ja Sitran rahoittaman Smart&clean -visiotyön tuloksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että Östersundomin kehittämisen vaikutukset ulottuvat pääkaupunkiseutua laajemmalle alueelle. Östersundomiin suunnattujen investointien kaupunkitaloudellisia vaikutuksia on siten arvioitava osana koko Helsingin seudun tuottavuuden paranemisen edellytyksiä. Kaupunkirakenteen tiivistämisestä huolimatta merkittävä osa seudun kasvusta suuntautuu seudullisten väestöprojektioiden mukaan muualle kuin ydinalueelle. Östersundom on seudulliselta sijainniltaan hyvässä asemassa. Alue vastaa etäisyydeltään Helsingin keskustaan Espoon läntisiä osia. Östersundomin kaavaehdotus muodostaa selkeästi hahmotettavan maankäytön kehityskäytävän, joka sitoo seudun asuntorakentamista tiiviiksi kokonaisuudeksi vaihtoehtona rakenteen hajaantumiselle. Mahdollisuus luoda koko seudun kaupunkitaloudellista tuottavuutta parantava kokonaisuus on erinomainen.

Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (26.3.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamis- päätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa on rakentamiseen osoitettuja alueita supistettu huomattavasti yleiskaavan valmistelun pohjaksi valittuun vaihtoehtoon B:hen nähden. Kaupunginhallitus on päätöksellään 10.4.2012 puoltanut tämän vaihtoehdon hyväksymistä yleiskaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi.

Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, seudun tasapuolisen kehittämisen edellytykset saatetaan vaaraan. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan taloudellista toteutettavuutta huomattavasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi.

Mahdollisen poikkeamisen hakemisesta tulisi vastaamaan Östersundom-toimikunta, joka kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti tulee yhteisen yleiskaavan hyväksymään. Hyväksymisen edellytyksenä on, että kaikkien kuntien valtuustot puoltavat ehdotuksen hyväksymistä. Yhteisen yleiskaavan vahvistaa ympäristöministeriö.

Kaupunginhallitus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen (28.5.2014) tekemän päätöksen mukaan Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä on syytä selvittää, soveltuuko YVA-menettely prosessina LSL:n mukaisen poikkeamismenettelyn edellyttämään vaihtoehtojen arviointiin.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan suhde Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaan

Kaupunginhallitus on todennut lausunnossaan 23.3.2015, että Östersundomin yhteistä yleiskaavaa ja Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti ja niiden keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Kaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Kaupunginhallitus puolsi maakuntakaavaehdotuksen hyväksymistä esittäen samalla siihen joitakin muutoksia yhteisen yleiskaavan ehdotuksen pohjalta.

Uudenmaan liitto on Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta antamassaan lausunnossa puolestaan todennut, että yleiskaavaehdotus sopeutuu riittävästi maakuntakaavojen muodostamaan kokonaisuuteen ja maakuntakaavalle laissa määrätyt sisältövaatimukset on otettu riittävästi huomioon. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulisi kuitenkin tehdä Natura-arvioinnin mukaiset, haittojen lieventämiseksi tarvittavat tarkistukset.

ELY-keskuksen lausunnon mukaan Östersundomin maakuntakaavaehdotuksella on yksistäänkin LSL:ssä tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuorenlehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000 –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Maakuntakaavan hyväksymiseksi on siten samat kolme vaihtoehtoa kuin yhteisen yleiskaavankin osalta: Kaavan muuttaminen, poikkeamisen hakeminen tai hyväksyminen sellaisenaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunkiseudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.

Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää myös vaihtoehto, että mahdollista poikkeamista haetaan maakuntakaavan hyväksymisprosessin yhteydessä.

Hallintokuntien lausunnot

Kaupunginhallitus liittää lausuntoonsa hallintokuntien ja liikelaitosten lausunnot yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioon otettavaksi niiltä osin kun ne eivät ole ristiriidassa kaavan päätavoitteen kanssa.

Lausunnoissa yhteisen yleiskaavan perusratkaisua pidetään kannatettavana. Yleiskaavaehdotusta pidetään tasapainoisena strategisena kokonaissuunnitelmana, joka mahdollistaa pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Metron rakentamisen nähdään olevan keskeinen edellytys alueen rakentumiselle yleiskaavan mukaisesti. Asuin- ja työpaikka-alueitten sijoittumista pääosin metroasemien ympäristöön pidetään liikennejärjestelmän toimivuuden ja kaupunkirakenteen kestävä kehityksen kannalta perusteltuna.

Ehdotukseen esitetään joitakin toiminnallisiin tarpeisiin kuten Porvoonväylän pohjoispuolen ja Granön maankäyttöön liittyviä muutosehdotuksia sekä liikenne- ja virkistysyhteyksiin, massa-alueiden sijoitukseen ja niitä koskeviin kaavamääräyksiin sekä viheraluemerkintöihin ja -määräyksiin liittyviä tarkistuksia.

Lausunnoissa on lisäksi nostettu esiin lisäselvitystarpeita mm. liikenteen ja liityntäpysäköinnin, paljon tilaa vaativien toimintojen, arkeologisen kulttuuriperinnön, hiljaisten alueiden ja ilmastovaikutusten osalta.

Yhteisen yleiskaavan hyväksyttävyyden varmistamista pidetään lausunnoissa tärkeänä. Ehdotuksessa esitettyä rakentamisen painopistettä esitetään muutettavaksi niin että merkittävän haitan kynnyks ei ylittyisi. Jatkosuunnittelussa esitetään harkittavaksi esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittäville alueilla kuten keskustalualueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, Östersundomin alueen kehittämisen hyötyjä ja haittoja arvioitaessa on otettava huomioon alueen seudullinen ja kansallinen erityisluonne osana metropolialueen erityistä merkitystä koko Suomen kansantaloudelle ja kilpailukyvyllä.

18.09.2017

Korkein hallinto-oikeus on 15.1.2008 päätöksessään koskien valtioneuvoston päätöstä 28.6.2007 kuntajaon muuttamisesta Sipoon kunnan, Vantaan kaupungin ja Helsingin kaupungin välillä todennut, että kun otetaan huomioon liitosalueen sijainti ja sen merkitys Helsingin seudun yhdyskuntarakenteen hallitulle ja tasapainoiselle kehittämiselle sekä liikoksen luomat edellytykset parantaa Helsingin seudun asuntorakentamista sekä liikenneyhteyksiä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti, kuntajakolain 3 §:n yleiset edellytykset täyttyvät kuntajakolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla myös erityisen painavina.

Korkein hallinto-oikeus toteaa edelleen, että Helsingin seudun kehittämisellä on merkitystä paitsi alueelle itselleen myös laajemmin Etelä-Suomessa ja valtakunnallisestikin.

Kaupunginhallitus korostaa Östersundomin alueen merkitystä kaupungin pitkän tähtäimen ainutlaatuisena kehittämispotentiaalina, jonka toteutumisedellytykset tulee yhteisen yleiskaavan jatkovalmistelussa varmistaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunki-seudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.

Käsittely

08.06.2015 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Hannu Oskala: Palautetaan valmisteluun siten, että esittelyssä olleista kolmesta vaihtoehdoista poissuljetaan poikkeamisen hakeminen Natura-suojeluun.

Kannattaja: Emma Kari

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että esittelyssä olleista kolmesta vaihtoehdoista poissuljetaan poikkeamisen hakeminen Natura-suojeluun.

18.09.2017

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 5

Veronika Honkasalo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Hannu Oskala

Tyhjä: 1

Nina Huru

Poissa: 0

Äänin 9 - 5 (1 tyhjä) kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

01.06.2015 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) 13.5.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt HKL -liikelaitokselta lausuntoa Östersundom -toimikunnan lausuntopyyntöön koskien Östersundomin yhteistä kaavaehdotusta.

Valittu kaavaehdotus pohjautuu vaihtoehtoon, jossa keskitetään toimintoja Itämetron linjan varrelle. Asuin- ja työpaikka-alueet tulevat sijaitsemaan pääosin metroasemien ympäristössä. Jonkin verran toimintoja on sijoitettu myös kauemmas metrolinjasta, mm. Porvoonväylän varteen.

HKL näkee, että kaavoituksen keskittäminen metroasemien ympärille on liikennejärjestelmän ja metron toteuttamisen kannalta ainoa mahdollinen kehitysvaihtoehto Östersundomissa. Metron vaatimista suurista investoinneista ei saada kaikkia hyötyjä jos alueen toiminnot viedään

kauas metroradan varresta. HKL näkeekin, että jatkossa kaavoituksessa tulisi metroasemien ympäristöjä kehittää edelleen siten, että ne muodostaisivat asumisen ja palveluiden keskuksia. Pääosa päivittäisestä asukkaiden toiminnasta voitaisiin hoitaa paikallisesti metroasemien lähellä olevissa toiminnoissa ja toisaalta lähellä oleva metrojärjestelmä tarjoaisi mahdollisuuden siirtyä verkostomaisessa kaupungissa muiden keskusten tarjoamien palveluiden lähelle.

Lisäksi HKL näkee, että metrojärjestelmää täydentämään tullaan jatkossa tarvitsemaan myös muita kehämäisiä poikittaisia yhteyksiä tarjoavaa joukkoliikennettä. HKL näkee, että pikaraitiotieverkoston kehittäminen Östersundomissa tulee huomioida jo kaavoittamisen alusta alkaen.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.04.2015 § 115

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille tärkeä

Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan. Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laa-

jentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä virkistyskäytölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaa-vaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, rai-deliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

Jatkosuunnittelussa kehitettävä taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella kuntien tulot eivät riitä kattamaan kuntien investointeja. Jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja harkittaessa on syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Yhtenä keinona on kasvattaa maan arvon nousun kautta syntyviä kuntien tuloja.

Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (2.4.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamis-päätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksytyä luonnosvaihtoehtoa. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttö-

tavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asun-
torakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityis-
tavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koski-
vat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä
heikentäisi kaavan toteutettavuutta Helsingin näkökulmasta huomatta-
vasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuot-
taa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun
kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaik-
ki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta
seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen sekä
vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin kuntien käsiteltäväksi.

Käsittely

21.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jäl-
keen: Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan,
vaan katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka
päättää kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa
kuitenkin, että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla
suuntaa-antavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.

Kannattajat: Elina Moisio

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun:

Kaavaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa pitäi-
si välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Kannattajat: Osmo Soininvaara

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jälkeen:
Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan, vaan
katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka päättää
kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa kuitenkin,
että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla suuntaa-an-
tavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.

18.09.2017

Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén,
Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun: Kaa-
vaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa pitäisi
välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén,
Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

18.11.2014 Ehdotuksen mukaan

04.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Ilkka Laine, projektipäällikkö, puhelin: 310 37055
ilkka.laine(a)hel.fi

Opetusvirasto Opetustoimen johtaja 7.4.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Opetustoimen aiempi kannanotto 23.9.2011 yleiskaavaluonnoksesta perustui arvioon noin n. 65 000 -70 0000 asukkaasta, joista Helsingin alueella 45 000.

Yleiskaavaehdotus - www.yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/kaavaehdotus/ - ei oleellisesti muuta aiemmin esitettyä kannanottoa.

Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä Majvikiin.

Tavoitteena on eurooppalainen kaupunki, jossa rakennukset reunustavat katuja, aukioita ja puistoja, jossa julkiset tilat luovat viihtyisät edellytykset kaupunkielämälle ja elinkeinotoiminnalle, jossa kulkureitit muodostavat verkkomaisen rakenteen ja jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne tarjoavat kattavan liikkumisen palveluverkon. Noin kolmasosa kaavan maa-alueesta on virkistykseen tai ulkoiluun tarkoitettua viheraluetta.

Opetusviraston arvio peruskouluikäisen väestön määrästä Helsingin osalla kaava-alueesta, n. 5 000 lasta, on edelleen käyttökelpoinen lähipalveluiden mitoittamisessa. Kaupungin strategian mukaan lähikoulut toteutetaan kaikille 7-15 -vuotiaille. Toisen asteen koulutuksen mitoittamisessa lähtökohtana on koko kaava-alueen opiskelijamäärää, n. 2 500 – 3 000 nuorta. Tämä tarkoittanee viittä uutta peruskoulua Helsingin alueelle ja uuden kampus-ajattelun mukaista toisen asteen koulutuksen alueellista keskittymää.

Toisen asteen koulutus voisi sijoittua seudullisesti hyvin saavutettavaan paikkaan Kehä III:n ja Uuden Porvoontien liittymän lähelle. Helsingin seudun kehittäminen eurooppalaisena kaupunkina asettaa haasteita koulutustarjonnalle ja varautumiselle erikoiskoulujen rakentamiseen. Koulutuspalveluihin liittyvällä seudullisella yhteistyöllä lisätään myös kansainvälistä näkyvyyttä ja kehitetään Helsingin ja metropolialueen imagoa ja ylläpidetään kaupungin mainetta monipuolisena ja korkeatasoisena koulukaupunkina.

Peruskoulut sijoittuvat luontevasti aluekeskustoihin metroasemien lähelle.

Koulu- ja oppilaitosrakennuksilla on merkittävä rooli aluekeskusten keskeisinä opiskelu- ja harrastuspaikkoina. Toisaalta oppilaitosten seinät eivät rajoita digitaalista oppimista. Julkinen kaupunkitila on merkittävä oppimisen paikka. Östersundomin alueen profiloituminen aurinkosähkön tuotannon ja sen hyödyntämisen koe- ja testialueeksi tarjoaa mahdollisuuksia uuden oppimiseen.

18.09.2017

Alueen erinomaiset ulkoilumahdollisuudet jalkaisin niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla muodostavat huomattavan ulkoilupotentiaalin. Reitistöllä ohjataan ulkoilua myös rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille reiteille ja mm. Sipoonkorven suuntaan.

Koulut tulee voida sijoittaa viher- ja liikunta-alueiden sekä viherreittien yhteyteen. Salmenkallion metroaseman yhteyteen osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus tulee olemaan myös koulujen käytössä.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 01.04.2015 § 43

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Östersundomin alueen rakentumiselle yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti on keskeinen edellytys metron rakentaminen. Joukkoliikennepainotus voisi toteutua silloin metroasemien läheisyydessä tehokkaamman rakentamisen alueilla. Sen sijaan vähemmän tehokkaasti rakennetuilla kaupunkipientalovaltaisilla ja pientalovaltaisilla alueilla on todennäköistä että liikkuminen tulee edelleen perustumaan yksityisautoiluun, ainakin nykyisiin henkilöauton käyttötottumuksiin perustuen.

Yleiskaavan ajatus luontoarvojen ulottamiseksi kaupunkirakenteeseen on kannatettava, se tuo asuinalueille viihtyisyyttä ja vihreyttä. Kaupunkiluonnon osalta tulee tarkemmassa kaavasuunnittelussa pohdittavaksi viheralueiden hoitovastuu. Kaupungin puisto- ja virkistysalueet edellyttävät tiiviissä kaupunkirakenteessa myös alueiden hoidon järjestämistä. Yksittäisten taloyhtiöiden / huoltoyhtiöiden osaaminen viherympäristön hoidossa taas on vaihtelevaa.

Kaava-alueen maaperä on vaihtelevaa ja noin kolmasosa rakentamisesta on sijoitettu pehmeikköalueille. Heikon maaperän alueilla rakentaminen tuo lisäkustannuksia, samoin kuin voimakkaiden kalliomuotosten alueilla louhinnasta aiheutuu rakentamiselle lisäkustannuksia. Mikäli samaan aikaan rakennetaan alhaisella tehokkuudella, aiheutuu maaperästä haasteita kohtuuhintaiselle asuntorakentamiselle.

Kaupunkipientaloalueilla ja pientaloalueilla on ohjeellinen kerrosluku rajoitettu enintään kolmeen. Tämä aiheuttaa myös osaltaan haasteita

kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle. Kohtuuhintaista asuntotuotantoa voisi helpoimmin toteuttaa tehokkaasti rakennetuilla kerrostalovaltaisilla alueilla.

Kaupunkipientalon ajatus tiiviistä omakotimaisesta asumisesta tarkoittaa suuria asuntokokoja, kun asuminen toteutuu jopa kolmessa tasossa. Tällainen asumismuoto soveltuu vain osalle asukkaista ja on luontevimmillaan lapsiperheellisessä elämänvaiheessa, ja silloinkaan se ei sovellu kovin hyvin pienperheille tai pienten tulojen ruokakunnille.

Mikäli kaupunkipientalorakenteeseen pyritään toteuttamaan myös pienempiä asuntokokoja, se tapahtuu rakentamalla eri asuntoja päällekkäin. Tällöin kolme kerrosta on rakentamisen kustannusten takia yleensä liian vähän, koska asuntoihin olisi tällaisessa rakentamisessa luontevaa tehdä hissi. Ilman hissiä taas asuntojen esteettömyys voi toteutua vain niissä asunnoissa joihin on yhteys maantasosta.

Tulevaisuuden haasteena onkin Östersundomissa rakentaa sosiaalisesti tasapainoista asuinympäristöä, missä kohtuuhintainen asuntotuotanto ei kerääny ainoastaan kerrostaloalueille metron läheisyyteen. Kohtuuhintaiselle asumiselle, mukaan lukien ARA-vuokra-asuminen, tulisi löytyä toteutuskelpoisia paikkoja myös niiltä alueilta, joihin on kaavassa osoitettu pienimittakaavaisempaa asumista.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Seidi Kivisyryä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331
seidi.kivisyrya(a)att.hel.fi

Kiinteistölautakunta 31.03.2015 § 163

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus on tasapainoinen strateginen kokonaissuunnitelma, joka mahdollistaa pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty merkittäviä toteutettavuutta ja kaupunkirakennetta parantavia ratkaisuja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

18.09.2017

- Östersundomin liikekeskusta on siirretty alueen "sisällä" sijaitsevalta Östersundomin metroasemalta Sakarinmäen metroasemalle Porvoonväylän eritasoliittymän viereen. Uusi sijainti vähentää muualta tulevien asiakasvirtojen ajoneuvoliikennettä alueen sisällä ja mahdollistaa tehokkaita liityntä- ja kauppapysäköinnin yhteiskäyttöratkaisuja.
- Norrbergetin alueelle lisätty yritysalue Porvoonväylän uuden eritasoliittymän pohjoispuolella edistää alueen työpaikkajakauman monipuolisuutta mahdollistamalla tuotannollisten työpaikkojen merkittävän lisäämisen. Sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen pyrkivä kaavaratkaisu mahdollistaa myös merkittävää palvelu- ja toimistotyöpaikkojen sijoittamista alue- ja liikekeskustoihin.
- Kaava-alueen viheralueita on lisätty lähes kolmanneksella ja viheryhteyksiä on selkeytetty. Talosaari on kokonaisuudessaan osoitettu viheralueeksi ja Ruukin/Porvarinlahdesta Sipoonkorpeen ulottuvaa mm. metsälinnuille tärkeää viheryhteyttä on merkittävästi levennetty ja selkeytetty. Lisäksi Natura-alueisiin rajoittuvien ranta-alueiden viheralueita on merkittävästi lisätty. Herkkien luontoalueiden lähellä sijaitsevien rakentamisalueiden määräksi on muutettu siten, että vain pienimittakaavainen täydentävä pientalorakentaminen on sallittua (taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään). Tällaisia ovat mm. Karhusaaren viereinen Långören Natura-alueen keskellä, Vikkullan pientaloalueen itä/eteläosa ja Mutars-Kusas läntisen pääviheryhteyden varrella sekä Norrbergetin pientaloalue Sipoonkorven vieressä.
- Uusien kaavaratkaisujen ansiosta kaavan toteuttaminen voidaan tehdä aiheuttamatta merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tehdyistä parannuksista huolimatta Natura-arvioinnin tekijät päätyivät siihen, että kolmen, pääosin Natura-alueen ulkopuolella elävän lintulajin osalta merkittävän haitan kynnyksellä todennäköisesti ylittyy. Haitan poistaminen kehräjän (1 - 3 paria, kanta Suomessa 4 000 - 5 000 paria), pyyn (2 - 5 paria, riistalintu, kanta Suomessa 500 000 paria) ja ruiskäärän (noin 7 paria, kanta Suomessa 3 000 - 7 000 paria) osalta ei valitettavasti ollut mahdollista yleiskaavalle asetettujen tavoitteiden puitteissa. Ruisäärän tilanne on tosin tukala myös Natura- ja sen lähialueiden nopean umpeen kasvamisen eli metsittymisen ja modernin maanviljelyksen työtapojen vuoksi. Luontoasiantuntijoiden mukaan edellä mainittujen lintujen elinolojen turvaaminen olisi vaatinut koko Mustavuoren ja Karhusaaren välisen alueen suojelemisen Uuden Porvoontien eteläpuolella. Rakentamiselle jäisi tällöin niin kapea alue, ettei merenläheisen, Itä-Helsingin arvostusta nostavan ekotehokkaan pientalokaupungin toteuttaminen olisi ollut mahdollista kaupunkirakenteellisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Kapea rakentamiskäytävä olisi myös ollut omiaan lisäämään ympäristön kannalta tuhoisaa yhdyskuntarakenteen hajautumista.

18.09.2017

- Yleiskaavaehdotus mahdollistaa alueen ekotehokkaan maarakentamisen mahdollistamalla tilapäisten massankäsittelyalueiden sijoittamisen valituille rakentamisalueille ennen niiden ottamista rakentamiseen ja sallimalla heikosti kantavien alueiden esirakentamistoimenpiteet ajoissa. Esirakentamistoimenpiteistä maaperän tiivistäminen ns. yliperereillä eli sijoittamalla vahvistettavalle alueelle painavia maamassoja on vaihtoehtoisin menetelmiin nähden edullisin niin ympäristövaikutuksiltaan kuin kustannuksiltaan. Sen käyttäminen edellyttää kuitenkin 5 - 7 vuotta aikaa ennen rakennustöiden alkua. Menetelmä vähentää myös tarvetta massanvaihtoihin eli vähentää poistettavien kaivumassojen määrää.

- Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu kolme vaihtoehtoista kallioaluetta kiviainesten ottoon ja rakentamisen vuoksi poistettavien puhtaiden kaivumassojen sijoittamiseen. Lopullinen alue valitaan YVA-menettelyn osana tehtävien selvitysten pohjalta. Lopputilanteessa valittu kallion ottoalue on täytetty puhtailla kaivumassoilla ja kallioista otetulla kiviaineksella ja se on otettu yleiskaavan mukaiseen loppukäyttöön esimerkiksi ulkoilupuistona. Rakentamisen ympäristövaikutuksia minimoivalla menettelyllä maa- ja kiviainesten kuljetusmatkat jäävät pääsääntöisesti alle 5 kilometriin, kun vaihtoehtoiset kaivumassojen loppusijoituspaikat tällä hetkellä ovat noin 30 - 50 kilometrin päässä.

Kehittämistä vaativat osa-alueet

Lautakunta katsoo, että maa-aineksen otto- ja käsittelyalueen (et1) määräys, jonka mukaan kiveä ei saa ottaa pohjavedenpinnan alapuolelta, on epäselvä, tulkinnanvarainen ja pahimmillaan estää koko alueen käytön. Parhaimmillaankin se laajentaa tarpeettomasti ottoalueen vaatimaa pinta-alaa. Lautakunta katsoo, että määräys tulisi muuttaa muotoon: "Louhiminen kallioalueen viereisen irtomaaperäalueen pohjavedenpinnan alapuolella on tehtävä siten, ettei kyseisen alueen pohjavedenpinta olennaisesti muutu eikä sen laatu heikkene."

Lautakunta katsoo myös, että Uusi Porvoontie sopii huonosti alueen sisäiseksi pääkaduksi Kappelintien itäisestä liittymästä itään, koska se sijaitsee tuleviin rakentamisalueisiin nähden irrallaan tai rakentamisen painopisteeseen nähden reunalla. Sakarinmäestä itään Uuden Porvoontien eteläpuolinen maanpinta on pääosin 3 - 5 metriä tienpintaa alemmalla ja pohjoispuolinen maanpinta pääosin 3 - 10 metriä tienpintaa korkeammalla tasolla. Leveän, rakennusten reunustaman toimivan kaupunkibulevardin rakentaminen on näissä oloissa niin taloudellisesti kuin rakenteellisesti vaikeata ja edellyttäisi mittavia maansiirtotöitä ja louhintoja. Lautakunta katsoo siksi, että alueen pääkatu tulee linjata metrolinjauksen mukaisesti Östersundomin ja Majvikin metroasemien

18.09.2017

välille. Myös pikaraitiotien linjaus tulee Knutersintielle asti siirtää tälle uudelle pääkadulle.

19.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi
Risto Niinimäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 37827
risto.niinimaki(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 31.03.2015 § 157

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Helsingin, Vantaan ja Sipoon laatiman yhteisen yleiskaavan mukaan Östersundomissa voi vuonna 2060 olla 70 000 uutta asukasta ja 15 000–30 000 työpaikkaa. Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Avaus on merkittävä koko seudun elinvoimaisuuden ja tasapainoisen kehityksen kannalta.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa tarkastellaan Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta rakennusviraston toimialan kannalta. Lausunnossa keskitytään yleiskaavan vaikutuksiin, erityisesti yleisten alueiden toteutettavuuden, toimivuuden ja ylläpidettävyyden haasteisiin.

Kaavaprosessin ohjausryhmässä on ollut rakennusviraston edustus koko kaavahankkeen ajan.

Yleisten töiden lautakunta pitää yleiskaavaehdotusta pääsääntöisesti hyvänä. Yleiskaavaehdotuksen tarkkuustaso on riittävä. Selvityksiä on tehty runsaasti ja perusteellisesti.

Lausunto

Pääkaupunkiseudun kehityksen kannalta on tärkeää, että uudet asunot rakennetaan tehokkaan joukkoliikenteen piiriin. Östersundomissa joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä

Majvikiin. Joukkoliikennepainotteisuuden lisäksi alue suunnitellaan kävely- sekä pyöräily-ystävälliseksi. Ilmastonmuutoksen kannalta samaan suuntaan vaikuttavia ekotehokkaita tekniikoita pyritään hyödyntämään ja kehittämään myös yhdyskuntateknisissä ratkaisuissa.

Liikenneratkaisut

Metrolinjaston laajentaminen itään vahvistaa pääkaupunkiseudun rannikonmyötäistä joukkoliikenteen runkokäytävää. Alueen saavutettavuus ja joukkoliikenteen palvelutaso paranevat olennaisesti.

Joukkoliikenteen tehostaminen ja uuden joukkoliikennejärjestelmän toteuttaminen tulee toteuttaa etupainotteisesti suhteessa muuhun rakentamiseen.

Helsingin strategiaohjelmassa linjattujen taloustavoitteiden ja julkisen talouden heikkojen nykynäkymien takia liikennejärjestelmän kalliit hankkeet ovat vaarassa jäädä suunnitteluasteelle. Tehdyt investoinnit tarvitsevat ylläpitoa, joka myös kärsii rahoitusvajeesta.

Pyöräily ja jalankulku

Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmassa esitetyn liikennemuotojen priorisoinnin mukaisesti kaupungissa panostetaan ensisijaisesti jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, tämän jälkeen joukkoliikenteeseen, kuljetuksiin ja jakeluliikenteeseen ja viimeisenä yksityisautoiluun. Kaikkien liikennemuotojen tulee toimia sujuvasti osana liikennejärjestelmää tiiviissä kaupunkirakenteessa. Jalankulku ja pyöräily sijoittuvat Östersundomissa pääosin katuverkkoon. Kaavassa osoitetun tiiviin kaupunkirakenteen ansioista jalankulusta tulee houkutteleva liikennemuoto.

Alueelle tulee erinomaiset ulkoilumahdollisuudet niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla. Ulkoilua ohjataan rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille reiteille ja muun muassa Sipoonkorven suuntaan. On hyvä, että yleiskaavakarttaan on merkitty itä-länsisuuntainen seudullinen pitkämatkaisen pyöräliikenteen pääyhteys. Yhteys seuraa maantietä 170. Kaava-alueen rantoja seuraileva seudullinen rantaraitti on suunniteltu jatkuvan Helsingin itäosista Vuosaaren sataman alueelta Talosaaren ja Karhuosaaren kautta Majvikin rannoille Sipooseen.

Koska kaavamääräyksessä todetaan, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita, on ensisijaisen tärkeää, että jatkosuunnittelussa huolehditaan pyöräilyn ja jalankulun edistämisestä. Tekeillä olevassa Östersundomin viherrakenteen suunnitelmassa tämä on otettava huomioon. Suunnitelmassa tulee osoittaa, miten Östersun-

domin viheralueiden toiminnallisesti merkittävimmät kohteet sijoittuvat ulkoilu- ja runkoreittien varrelle.

Yhtenäinen seudullinen rantareitti tulee suunnitella niin, että suojeluarvot säilyvät Natura 2000- ja luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.

Kulttuurihistorialliset ympäristöt

Kaavakartassa on esitetty kaikki valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Tärkeimmät kulttuurihistorialliset ympäristöt on rajattu yleiskaavakarttaan selkeästi. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on merkitty rky-merkinnällä, vihreällä vaakarasterilla on merkitty taajama-alueet, joiden ominaispiirteet säilytetään ja merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, -maisema tai rakennussuojelukohde on merkitty lilalla neliöllä.

Massojen hallinta

Massojen hallinta toteutetaan kaivumaiden hyödyntämisen kehittämissohjelman 2014-2017 mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.1.2015 merkitä tiedoksi kehittämissohjelman toimenpide-ehdotuksineen ja lähettää sen asianomaisille hallintokunnille ja laitoksille toiminnassaan noudatettavaksi. Kehittämissohjelman tavoitteena on muun muassa vähentää hankkeissa muodostuvia maa-aineksia, säästää luonnonvaroja, vähentää maa-ainesten kuljettamisesta ja luonnontilaisten ottoalueiden käytöstä johtuvaa ympäristökuormitusta. Lisäksi tavoitteena on, että eriasteisissa kaavoissa on esitetty maa-aineksille riittävästi käyttömahdollisuuksia ja loppusijoituskapasiteettia osana alueiden pääkäyttötarkoitusta. Merkittävimmät säästöt saadaan hyödyntämällä rakentamisessa syntyviä kaivumaita pehmeikköalueiden esirakentamisessa.

Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä laadittiin selvitys (Östersundomin yleiskaava, Massojenhallintaohjelma, 19.10.2012), joka käsittelee alueen toteuttamiseen liittyvää maamassojen hallintaa. Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus. Keinoja ovat syntyvien massojen ohjaaminen suoraan käyttökohteeseen, välivarastointi- ja käsittelykapasiteetin järjestäminen alueelle, riittävä kiviainestuotanto kulutukseen nähden sekä ylijäämän osalta sijoituspaikat tai käyttökohteen osoittaminen. Tehokkaalla ja ennakoivalla massahallinnalla sekä varsinkin pehmeikköalueiden, kuten esimerkiksi tulvariskialueiden esirakentamisella, Östersundomissa voidaan saavuttaa satojen miljoonien eurojen säästö suunnittelemaan tilanteeseen verrattuna. Massojenhallinnan suunnittelu tarkentuu Östersundomin suunnittelun edetessä.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä, että massojenhallinnan perusteellinen suunnittelu on aloitettu, koska se on tärkeää tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ekotehokkaalla maanrakentamisella tavoitellaan ympäristökuormitusten kokonaisvaltaista vähentämistä ja pyritään samalla tuottamaan kustannussäästöjä ja kilpailuetua.

et1-alueet

Kaavakartalla ja määräyksissä on merkintä et1, yhdyskuntatekninen huolto, maa-aineksen otto- ja käsittelyalue. Merkinnällä on osoitettu vaihtoehtoiset alueet puhtaiden maamassojen määräaikaiseen ottoon, käsittelyyn ja varastointiin sekä loppusijoitukseen. Maa-aineksen käsittelyn päätyttyä alue asemakaavoitetaan yleiskaavakartassa osoitettuun pääkäyttötarkoitukseen, kuitenkin niin, että maamassojen loppusijoitusalue kaavoitetaan virkistyskäyttöön. Määräaikaisessa käytössä on otettava huomioon yleiskaavan mukainen loppukäyttö. Alueita on merkitty kaavaan kolme kappaletta, joista vain yksi otetaan käyttöön. Sijainti ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa ympäristövaikutusten arvioinnin ja teknistaloudellisten selvitysten perusteella. Maa-ainesten otto-, käsittely- ja loppusijoitusalueiden YVA-selvitys on käynnissä paras ta aikaa rakennusvirastossa.

Maa-ainesalueiden YVA-selvityksessä tarkastellaan kaikkia kolmea vaihtoehtoa perusteellisesti. Aiemmin yhtä osa-aluetta on tarkasteltu Sipoonkorven virkistyskäytön kehittämishankkeessa vuosina 2005 - 2007. Euroopan aluekehitysrahasto tuki projektia Interreg III A Etelä-Suomi ja Viro -ohjelmasta. Projektin puitteissa julkaistiin vuonna 2007 Ulkoilureittisuunnitelma ja luontoselvitys. Suunnitelmassa Hältingträskin ympäristö nähtiin ulkoilun ja virkistyskannalta erinomaiseksi alueeksi ja sinne tehtiin suunnitelma ulkoilutien ja luontopolun toteuttamiseksi. Maa-ainesten otto- ja käsittelyalue (et-1) muuttaisi Helsingissä harvinaisen lammen ympäristön ja luonteen täysin. Virkistysarvot perustuvat alueen luontoarvoihin, maisemaan ja luonnon kauneuteen, jota ei läjitysalueita ennallistamalla voida palauttaa. Länkärin ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylilijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähteikön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti.

Kaavamääräyksessä todetaan, että alueen kaivu- tai louhintatasoa ei saa ulottaa pohjaveden pinnan alapuolelle. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisillä ratkaisuilla ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Yleisten töiden lautakunnan mielestä määräys tulisi muuttaa muotoon: Alueen kaivu- tai louhinta on tehtävä niin, että ympäröivän alueen pohjaveden pinnan taso ei muutu merkittävästi, eikä pohjaveden laatu

heikkene. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet.

Yleisten töiden lautakunta totesi Östersundomin maakuntakaavasta antamassaan lausunnossa (17.2.2015), että 'lautakunta pitää tärkeänä, että kaavassa esitetään varaukset ylijäämämaiden loppusijoitukselle. Sen sijaan niiden sijoituspaikka maakuntakaavassa supistaisi maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitettua aluetta olennaisesti. Ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi tulisi Sipoonkorven sijasta selvittää muita vaihtoehtoja kuten esimerkiksi Brakvedskärren pellon ympäristöä.' Brakvedskärren pellon ympäristön soveltumista ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi ei ole ehditty tutkia tässä aikataulussa.

Pilantuneet maat

Tiedossa ei ole sellaista laajamittaista maaperän pilaantumista, jolla olisi merkittävää vaikutusta yleiskaavavaiheen suunnitteluun. Jatkosuunnittelussa mahdollinen maaperän pilaantuneisuus otetaan huomioon suunnitteluvaiheen edellyttämällä tarkkuudella.

Tekninen huolto, hulevesijärjestelyt, lumilogistiikka

Lumen lopulliset vastaanottoaikat ja aluevaraukset yhdyskuntateknisille alueille tulisi merkitä kartalle. Kaupungissa tulee varautua myös lumen välivarastointiin kaupunkirakenteen edelleen tiivistyessä. Tavoitteena on lumilogistiikan tehostaminen, ekotehokkuus ja kuljetusmatkojen optimointi.

Alueelle rakennetaan normaali yhdyskuntateknisen huollon verkostot. Alueen nykyiset verkostot eivät palvele tulevaa kaupunkirakennetta. Alueen yhdyskuntateknikka on rakennettava pääosin uudelleen ja yhdyskuntateknisen huollon verkostojen liittäminen olemassa oleviin verkostoihin edellyttää tavanomaista enemmän järjestelyjä.

Maankäytön suunnittelussa on huomioitava esirakentamisprosessi. Esirakentamisen aloittamisella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on merkittävä vaikutus niin alueiden taloudelliseen toteuttamiskelpoisuuteen kuin resurssitehokkuuteenkin.

Kadut ja sillat

Yleiskaava-alueelle rakennetaan uutta maankäyttöä palveleva katuverkosto. Alueella on valtion maantie sekä yksityisiä teitä, jotka tulevat jatkossa olemaan kaupungin omistamia katuja. Kadut tulee rakentaa osittain uudelleen. Taajama-alueiden pinta-alasta noin 20 % on arvioitu olevan katualuetta. Alueelle rakennetaan lisäksi noin 10 uutta siltaa. Merkittävimmät vesialueiden yli rakennettavat sillat ovat:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

- Korsnäs – Karhusaari
- Talosaari – Karhusaari
- Vikkula – Vuosaari

Karhusaaren rantakatu on tarkemmassa suunnittelussa (Karhusaaren kaavarunko) linjattu etäämmälle rannasta kuin yleiskaavaehdotuksessa.

Kustannukset

Uuden kaupunkirakenteen toteuttaminen pääosin rakentamattomaan ympäristöön edellyttää merkittäviä investointeja perusinfrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja, esimerkiksi merkittäviä siltoja ja väyliä. Kustannusten toteutumisajankohtaan ja suuruuteen pystytään kuitenkin vielä vaikuttamaan jatkosuunnittelussa.

Alueen esirakentamiskustannukseksi on alustavasti arvioitu noin 200 miljoonaa euroa. Esirakentamisinvestoinnin etupainotteisuus riippuu käytettävistä menetelmistä. Lopullisten esirakentamismenetelmien täsmentymisen, toteutusaikataulun ja maanomistussuhteiden muutosten myötä kustannukset ja näistä kunnille aiheutuvat osuudet voivat vielä merkittävästikin muuttua. Esirakentamiskustannuksiin on arvioitu myös Korsnäsin ja Karhusaaren rantarakenteiden kustannukset.

Katujen ja teiden määräksi on laskennassa oletettu 20 % prosenttia rakentamisalueen pinta-alasta. Tämän pohjalta katualueiden kustannukseksi on arvioitu noin 720 miljoonaa euroa. Koko kaava-alueen liikenneverkoston kytkeminen edellyttää useita siltoja uusille sekä olemassa oleville liikenneväylille ja näiden kustannukseksi on arvioitu noin 120 milj. euroa. Todennäköisesti siltojen rakentamiskustannukset tulevat olemaan suuremmat, mutta kustannusarvioiden antaminen tässä suunnitteluvaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista.

Hulevesi ja tulva

Yleiskaava-alueelle on laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma, jota tulee tarkentaa ja soveltaa jatkosuunnittelussa. Hulevesien johtamisessa ja käsittelyssä varaudutaan käyttämään luonnonmukaisia hallintamenetelmiä.

Tulvavaara-alueet ja rakentamisalueiden tärkeimmät hulevesireitit on syytä selvittää ja merkitä karttamateriaaliin, sillä hule- ja tulvavesijärjestelyillä on merkittävät ympäristö- ja kustannusvaikutukset.

Yleiskaavoitusta varten on laadittu alustava tulvariskikartta, jonka perusteella on tunnistettu tulvariskialueet ja ohjattu maankäyttöä.

Viheralueet

Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnot ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä. Kaava-alueen viheralueverkosto muodostuu laajoista yhtenäisistä viheralueista ja niitä yhdistävistä kaapeammista purolaaksoista. Noin 45 km² suunnittelualueen kokonaispinta-alasta on 12 km² virkistys- ja viheralueita. Noin 7 km² on luontoa-alueita ja noin 4 km² on rakennettua viheralueita.

Viheralueet on esitetty kaavakartalla kahdella eri merkinnällä. Kirkkaan vihreät alueet ovat rakennetuimpia virkistysalueita ja tummemmat vihreät alueet pääosin säilytettäviä laajoja metsäisiä ulkoilualueita. Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnoilla ekologisien yhteyksien säilymisen takia. Kaavaselostuksessa käy ilmi, että viherrakenne muodostuu näiden osoitettujen laajojen viheralueiden lisäksi rakentamisalueiden sisäisistä pienemmistä virkistysalueista, jotka ovat noin 20 % rakentamisalueen pinta-alasta. Uusien asuinalueiden sisään jäävät puistot rakennetaan laadukkaiksi ja kulutusta kestäviksi. Granön saari on merkitty kokonaan keltaisella värillä. Merkintä mahdollistaa laajamittaisen merellisten vapaa-ajan toimintojen kehittämisen.

Virkistysalue

Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnoilla osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoitettavia ekologisia yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisikin esittää kaavassa omalla kaavamerkinnoilla, joka turvaa niiden laadun säilymisen. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä.

Yleiskaavaehdotuksen virkistysalueiden karttamerkintöihin tulee lisätä merkintä (esimerkiksi u3) paljon tilaa vaativista erityistoiminnoista, kuten esimerkiksi siirtolapuutarha ja hautausmaa. Nykyisellään kaavaan on jo merkitty u1 ja u2 -merkinnät, jotka osoittavat urheilu- ja virkistyspalvelujen keskittymiä.

Yleisten töiden lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että Östersundomin viherrakennetta lähdetään mahdollisimman pian jatkosuunnittelemaan. On tärkeää suunnitella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa rakennusviraston toimialaan kuuluvien toimintojen ja palvelujen yhteensovit-

taminen kaupunginosapuistoihin ja virkistysalueille. Jatkosuunnittelussa on panostettava virkistysalueiden saavutettavuuteen ja ulkoiluverkoston suunnitteluun.

Kaavamääräyksissä esitetään, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Tämä on tehokas keino ohjata virkistyskäyttöä alueella.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus

Yleiskaavaan on merkitty u-2 urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus Sipoonkorven kansallispuiston porttikohtaan/läheisyyteen. Alue sijoittuu raitiotieyhteyden päätepaikkaan, joka parantaa metsäalueiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Alueelle voidaan sijoittaa Sipoonkorven kansallispuistoon ja kotieläimiin liittyviä toimintoja ja palveluita sekä niitä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Keskus (u-2) on hyvä ja kannattava ulkoilun kehittämishanke, joka palvelee koko pääkaupunkiseutua. Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa kytkeytyy ulkoilumetsävyöhykkeen reunaan.

Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Granö

Granön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Granö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnistettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä.

Helsingin kaupungin omistaa 60 % eli n. 140 hehtaaria Granön saaresta. Alueet ovat pääosin reheviä kuusivaltaisia varttuneita ja nuoria metsiä. Tulevan virkistyskäytön kannalta metsiä tulisi hoitaa ja valmentaa kestävästi lisääntyvä virkistyskäyttö. Arvokkaimmilla luontokohteilla, jotka rajataan luonnonhoidon suunnitelmiin, virkistyskäyttö tulisi ohjata hoidettaville alueille. Granön virkistysalueiksi tarkoitettavilla alueilla tulee varautua myös ulkoilua palvelevien rakenteiden investointeihin.

Granön länsirannalle esitetyn venesatamavarauksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti hui- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusriskin. Granön ja mantereen välille esitetty silta/pengertieyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pysyisivät edelleen käyttämään Granön ja mantereen välistä kulkevaa

suojaväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Granöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen.

Viheryhteystarve

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti".

Vaikutukset ulkoilualueisiin

Metsäalueet on merkitty yleiskaavaan tummanvihreällä. Ulkoilualuekaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden luonne on pääosin säilytettävä ja alueita on hoidettava luonto- ja kulttuuriarvoja tukevalla tavalla. Merkintä on onnistunut ja sen tavoite voidaan toteuttaa Helsingin luonnonhoidon linjausten mukaisella luonnonhoidolla.

Jotta yleiskaavaluonnoksen ulkoilualueille asettamat tavoitteet toteutuisivat kasvavassa ulkoilukäyttöpaineessa, tulee alueiden käyttöturvallisuus, kulutuskestävyys, viihtyisyys, luonnon monimuotoisuusarvot ja metsien puusukupolvien jatkuvuus turvata luonnonhoidollisin keinoin. Tulevaisuuden haasteena ulkoilualueiden turvallisuudelle ja kestävyydelle ovat myös ilmastonmuutoksen ongelmat.

Kaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Määräys on hyvä, koska sujuva reitistö vähentää huomattavasti luonnon kulumista.

Hältingträsk

Voimajohtovaraus 400 kV pirstoo laajaa ja yhtenäistä metsäistä ulkoilualuetta Hältingträskin kohdalla. 400 kV voimajohdon siirtäminen Hältingträskin itäpuolelle merkitsisi maisemassa merkittävää muutosta. Johtoaukea on leveydeltään 52 metriä ja rajoittaa reunavyöhykkeellä kasvavien puiden pituutta. Johtoaukea raivataan säännöllisesti aukeaksi. Uutta johtoaukeata pitäisi tehdä lähes 10 hehtaaria. Voimajohdon tunneloinnin mahdollisuutta rakennettavalla alueella tulee tutkia vaihtoehtona linjan siirtämiselle.

Talosaari

Talosaari on merkitty ulkoilualueeksi ja kartanon keskus ominaispiirteittäin säilytettäväksi taajama-alueeksi. Alue muodostaa hienon kokonaisuuden, josta voidaan kehittää ulkoilijoille vetovoimainen kohde. Luon-

nonsuojelualueet liittyvät tiiviisti kokonaisuuteen ja niiden hoitoon on varattava riittävät resurssit. Muun muassa umpeen kasvavat niittyalueet vaativat hoitoa ja ruovikot niittoa.

Viheralueiden rakentamisen kustannuksista

Kaava-alueelle rakennetaan uusia puistoja ja virkistysalueita. Nykyisiä viher- ja metsäalueita valmennetaan ja kunnostetaan ulkoilijoita varten. Kuntien toteuttamille investoinneille puistoihin ja virkistykseen on arvioitu kaavaselostuksessa noin 130 miljoonaa euroa. Tarve tulee todennäköisesti olemaan suurempi, koska selostuksessa käy ilmi, että taajama-alueet sisältävät noin 20 % viheraluetta. Laajoille metsä- ja virkistysalueille sekä Natura- ja luonnonsuojelualueille tarvitaan myös mittavia investointeja.

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan

Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueet on esitetty yleiskaavaluonnoksessa luonnonsuojelualueina (vaaleansininen merkintä) ja luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojellut jalopuumetsä- tai metsikkökohteet suojelualueina (S-1). Suurin osa luonnonsuojelualueista kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Kaava-alueella on tällä hetkellä yhteensä 7 luonnonsuojelualuetta, 4 luontotyyppipäätöstä (kaikki jalopuumetsiä) ja Sipoonkorven kansallispuisto (eteläisin osa kaava-alueella). Nykyisten luonnonsuojelualueiden lisäksi kaavassa on osoitettu n. 68 hehtaarin kokoinen Porvarinlahden-Kasabergetin alueeseen liittyvä uusi suojelualue. Yleiskaavan toteutuksessa luonnonsuojelualueita on kaava-alueella yht. 5 km².

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on lisäksi merkitty kaavakarttaan (nat). Yleiskaava-alueella sijaitsee Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -kohde (FI0100065). Natura 2000 -kohde kattaa yhteensä 355 hehtaaria maa- ja vesialueita. Osa-alueet ovat Mustavuoren, Porvarinlahden, Labbackan ja Kasabergetin muodostama kokonaisuus sekä ruovikoituneet matalat merenlahdet Bruksviken, Torpviken ja Kapellviken. Porvarinlahden Natura-alue ei kuulu kokonaisuudessaan kaava-alueeseen. Osa-alueet poikkeavat lajistoltaan toisistaan.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Luontovaikutukset

Luontovaikutusten arvioinnissa paikkatietoanalyysissä on pyritty löytämään luonnon "hot spot" -alueet eli luonnon arvokeskittymät ja arvioimaan kaavan toteutumisen vaikutuksia luontotyyppeihin, lajistoon sekä ekologisten yhteyksien säilymiseen ja laatuun. Lisäksi on tarkasteltu, kuinka paljon tulevat rakentamisalueet vähentävät nykyisten metsäalueiden, maatalousalueiden sekä ranta-alueiden pinta-aloja.

Luonto muuttuu merkittävässä määrin Östersundomin rakentuessa. Luontovaikutukset ilmenevät sekä rakentamisen aikana, että sen jälkeen kaavan toteuduttua. Elinympäristöt pirstoutuvat. Syntyy esteitä lajien leviämiseksi, häiriötä eläimille, veden likaantumista ja melua. Virkistyskäyttö lisääntyy ja aiheuttaa maaston kulumista, eroosiota, roskaantumista ja vieraslajien leviämistä.

Suurimmat muutokset kohdistuvat metsäalueisiin. Alueelle tyypilliset havumetsät vähenevät ja niiden metsälajiston elinolosuhteet heikkenevät. Metsien pinta-ala vähenee noin 25 neliökilometristä noin 14 neliökilometriin. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti rauhallisista metsäisistä elinympäristöistä riippuvaisiin lajeihin kuten kehrääjä, huuhkaja, kaakkuri ja pyy. Alueen rehevät merenlahdet, jotka ovat suurimmaksi osaksi Natura-aluetta, säästävät pitkälti rakentamiselta – vaikutukset kosteikko- ja vesiluontoon ovat suhteellisen vähäisiä.

Kaava-alueelle jää kolme pinta-alaltaan yli 100 hehtaarin luontokokonaisuutta: Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa ja siihen liittyvät luontoalueet, Landbon itäinen viheralue sekä Mustavuoren-Kasabergetin suojelualueiden ja luontoalueen muodostama kokonaisuus.

Kaava-alueelle varattu viheryhteys Mustavuoren alueelta Kasabergetin kautta Sipoonkorven metsäalueelle toimii ekologisena yhteytenä erityisesti metsälajistolle. Se muodostaa yhteyden Itä-Helsingin kulttuuripuiston ja Vuosaaren ulkoilupuiston vihersormista Sipoonkorpeen. Ekologisen yhteyden toimivuus tulee turvata rakentamalla etupainotteisesti alueen reittiverkosto sekä isompien teiden ylitys vihersiltoina tai alikulkuina. Porvoonväylä muodostaa esteen eläimistön liikkumiselle jo nyt, mutta estevaikutusta voidaan vähentää kaavaehdotuksessa esitettävien kolmen vihersillan tai -alikulun avulla.

Ekologisen yhteyden laatu on tärkeä Mutarsin kohdalla, mm. Krapuoja on tärkeä pienvesiyhteys lähiympäristöineen. Tämän ekologisen yhteyden laatuun ja riittävään leveyteen on kiinnitettävä jatkosuunnittelussa riittävästi huomiota. Muilta osin Östersundomin nykyinen ekologinen verkosto muuttuu oleellisesti. Pohjois-eteläsuuntaiset viheryhteydet alueen purolaaksoissa jäävät kaavan toteutuessa kapeiksi ja muuttuvat luonteeltaan rakennetuiksi virkistysyhteyksiksi.

Maankäytön vaikutuksia kaava-alueen Natura-alueisiin

Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan Sipoonkorven Natura-alueeseen ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia. Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueen silikaattikallioihin arvioidaan kohdistuvan kohtalaisen haitallisia vaikutuksia varovaisuusperiaatteen mukaan. Silikaattikallioita on erityisesti Mustavuori-Labbackan alueella. Lisääntyvä ulkoilu lisää kulumista myös boreaaliset lehdot luontotyypillä, mutta vaikutuksien ei arvioida nousevan merkittävän haitan kynnyksen yli. Boreaalisia lehtoja esiintyy erityisesti Mustavuoren lehdon pohjoisosissa sekä Karlviken-lahden metsänreunoilla. Vesi- ja kahlaajalintulajistoon ei aiheudu merkittävää haittaa.

Natura-arvioinnin mukaan merkittävän haitan kynnyks ylittyy kolmen lintulajin osalta: pyy, kehrääjä ja ruisrääkkä. Haitalliset vaikutukset kohdistuvat lajien elinympäristöihin Natura-alueen ulkopuolella. Kehräjä vaatii laajan rauhallisen reviirin. Soveltuvat ympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuu lisäksi häiriötä. Lemmikkieläimet ja liikkuminen maapesän lähellä ovat kohtalokkaita pesinnän onnistumiselle. Ruisrääkän rauhalliset, laaja-alaiset elinympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuva häiriö vaikuttavat merkittävästi. Pyy elinympäristöt supistuvat.

Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on sovitettu yhteen. Yleiskaavaa on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita.

Koska Natura-arviointi osoittaa kaavaehdotuksen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, voidaan kaavaehdotus hyväksyä tai vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että kaava on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Uudenmaan ELY-keskus laatii parhaillaan kaavaehdotuksesta ns. Natura-lausuntoa, jonka perusteella punnitaan ovatko Natura-alueille arvioidut haitat niin merkittäviä, että kaavaehdotukselle haetaan edellä mainittua valtioneuvoston poikkeamis päätöstä.

Natura-alueiden matalien, umpeenkasvavien merenlahtien ekologista tilaa voisi kohentaa ruovikoita niittämällä ja ruoppaamalla yhtenäisiin ruovikoihin allikoita ja kanavia. Virkistyskäyttöä ohjaamalla muun muassa reittejä ja rakenteita lisäämällä sekä lintupiiloja ja -torneja rakentamalla pystyttäisiin Natura-alueiden eliöstölle kohdistuva mahdollinen häiriö minimoimaan. Lieventämistoimenpiteet tulisi tehdä ennen tai vii-

meistään samanaikaisesti alueen asuntotuotannon kanssa. Tässä korostuu jälleen Östersundomin viherrakenteen suunnitelman tärkeys.

Kaavakarttaan on Natura-alueiden rantavyöhykkeelle jätetty suojavyöhyke, jonka merkintä on ulkoilualue. Kaavakartan yleisissä määräyksissä edellytetään lisäksi, että suojeltujen kosteikoiden reunoilla tulee turvata luontotyyppien säilyminen. Myös suojeltujen kosteikoiden reunoille osoitettu seudullisen rantareitin määräys edellyttää, että tarkemmassa suunnittelussa on otettava maiseman ja luonnon erityispiirteet huomioon.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

31.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen alaotsikon "Massojen hallinta" alla olevan toisen kappaleen toinen virke kuulumaan seuraavasti: "Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus."

Yleisten töiden lautakunnan yksimielisesti ilman äänestystä tekemät muutokset ja lisäykset:

Lisätään lausuntoehdotuksen otsikon "et1-alueet" alla olevan toisen kappaleen loppuun seuraavat virkkeet: "Länkärin ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähtekön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti."

Poistetaan otsikon "Viheralueet" alla olevan kappaleen ensimmäinen virke: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat selkeät ja niihin liittyvät määräykset tarkentavat alueen käyttötarkoitusta" ja korvataan se virkkeellä: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä."

Lisätään saman otsikon alla olevan toisen kappaleen toiseksi virkkeeksi: "Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnöillä ekologisien yhteyksien säilymisen takia."

Korvataan otsikon "Virkistysalue" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnällä osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoituvia eko-

logisia yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisivat esittää kaavassa omalla kaavamerkinnällä, joka turvaa niiden laadun säilymisen. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä."

Korvataan otsikon "Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Gränö" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Gränön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Gränö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnistettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä."

Korvataan saman otsikon alla oleva kolmas kappale seuraavasti: "Gränön länsirannalle esitetyn venesatamavarauksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti huvi- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusrisikin. Gränön ja mantereen välille esitetty silta/pengertieyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pysyisivät edelleen käyttämään Gränön ja mantereen välistä kulkevaa suojaväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Gränöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen."

Korvataan otsikon "Viheryhteystarve" alla oleva kappale seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti"."

Lisäys äänestyksen jälkeen:

Lisätään otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" alle seuraava viimeinen kappale: "Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa

harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittäville alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu."

Vastaehdotus: Pörrö Sahlberg

Kannattajat: Henrik Nyholm

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" lisätään viimeinen kappale: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittäville alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Jaa-äännet: 4

Maria Landén, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Maija Wirén

Ei-äännet: 5

Antti Möller, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Mariam Rguibi, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5-4 lautakunta hyväksyi Pörrö Sahlbergin vastaehdotuksen.

17.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Suomenkielinen työväenopisto 31.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom –toimikunta pyytää lausuntoa Suomenkieliseltä työväenopistolta yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta.

Suomenkielinen työväenopisto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työväenopiston toiminta on lähipalvelua. Se on vapaata sivistystyötä. Sen tarkoituksena on antaa kaupunkilaisille mahdollisuuksia omaehtoiseen oppimiseen ja kehittymiseen ihmisen omista oppimistarpeista lähtien.

Östersundomissa ei tällä hetkellä ole opiston opetusta. Opistolla ei ole mahdollisuuksia rakentaa sinne opetustiloja.

Yleiskaavan mukaan kaupunkirakennetta tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen solmukohdissa ja merkittävien pysäkkien läheisyydessä. Östersundomiin ei ole suunnitteilla raideliikennettä – ellei sinne jatketa Vuosaaresta metrorataa - mutta se on melko syrjässä, joten östersundomilaisten sivistystarpeiden tyydyttämiseksi sinne on syytä saada opiston opetusta.

Työväenopiston näkökulmasta olisi tärkeää saada sinne yhteiskäytössä olevia opetustiloja yhdessä Kulttuurikeskuksen, Nuorisoasiainkeskuksen, Kaupungin kirjaston, mahdollisten palvelukeskusten ja opetusviraston kanssa yhteistyössä. Tällöin saadaan opetusta lähelle kaupunkilaisia myös uusille alueille.

Työväenopiston toiminen ja näkyminen eri kaupunginosissa pitää alueita elinvoimaisina, turvallisina ja vireinä myös ilta-aikana. Opiston toiminta pitää myös alueiden asukkaita vireinä ja innovatiivisina.

Opetus toteutetaan alueiden peruskouluilla ja muissa oppilaitoksissa tuntiperustaisella vuokralla, joten kouluja uusille alueille rakennettaessa pitää ottaa huomioon opiston ja muiden iltakäyttäjien tarpeet.

Lisätiedot

Hannele Koli-Siiteri, asiakaspalveluosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88521
hannele.koli-siiteri(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.03.2015 § 57

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteisen yleiskaavan keskeisenä perusteena on rai-
deliikenteen varaan rakennettava tiivis ja matala rakentaminen. Yleis-
kaava-alueesta muodostuu seudulle uusi taajama-alue keskuksineen.
Tavoitteissa yhdistyvät pientaloasuminen ja kaupunkimainen ympäristö
sekä hyvä joukkoliikenteen ja lähipalveluiden palvelutaso.

Merkitykseltään seudulliseksi keskuksiksi on merkitty Sakarinmäki.
Seudullisesti merkittävänä liikenteen solmukohtana kehitetään Sakarin-
mäen lisäksi Länsisalmea. Muut keskuksia ovat merkitykseltään paikal-
lisia.

Liikuntapalvelut ja arkiliikkuminen

Toukokuussa 2011 liikuntavirasto antoi lausunnon Östersundom-toimi-
kunnalle yleiskaavan valmisteluaineistosta. Tuolloin esitettiin toiveet
seuraavista liikuntaa palvelevista tilavarauksista:

- Keskisuuri uimahalli, 350 000 kävijää vuosittain,
- uimahallin yhteyteen maauimala 150 000 kävijää vuosittain,
- sisämonitoimihalli, 12 000 kem², 600 000 kävijää vuosittain,
- sisäpallotiluhalli, katsomo 5000 katsojalle, tilat mm. salibandyille, kori-
pallolle, käsipalloilulle ja voimistelulle
- jäähalli, 2 rataa, liikuntasuoritteita 150 000
- pikaluisteluhalli tai jääpallotiluhalli jos hankkeet eivät toteudu niille aiem-
min ajatelluilla sijoituspaikoilla nykyisessä kaupunkirakenteessa,
- mahdollinen sisävelodromi.

Yleiskaavassa ja myöhemmässä suunnittelussa ja toteuttamisessa tu-
lee esittää riittävästi tilavarauksia sekä yksityisen että julkisen sektorin
tuottamiin liikuntamahdollisuuksiin. Yksityisten toimijoiden toimesta alu-
eelle mitä suuremmalla todennäköisyydellä tulee erilaisia liikunnan suo-
rituspaikkoja. Tällaisia ovat esim. kuntokeskukset, mailapelihallit, agili-
tyhalli, skeittihalli, keilahalli, kylpylä tai lasten kaupallinen sisäliikunta.

Arkiliikunnan edistäminen kaavoituksen keinoin on välttämätöntä. Ös-
tersundomin tulevia aluekeskuksia tulee kehittää siten, että ne houkutte-
levat liikkumaan jalan ja polkupyörällä. Liikuntavirasto osallistuu aktiivi-
sesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden suunnitteluun ja hoitamiseen
muun muassa ulkoilureittien osalta.

Liikuntapuistot ja lähiliikuntapaikat

Liikuntalautakunta näkee, että alueelle tulee varata liikuntatoimen käyt-
töön seuraavat ulkoliikuntapaikat:

- Iso liikuntapuisto, jossa katsomo 5000:lle, kolme täysmittaista kenttää,

lähiliikuntaa sekä pienkenttiä, koripallo, lentopallo, tennis, jääkiekko ja beachvolley,
- liikuntapuistossa talvisin yleisöluisteluun tekojäärata,
- kaksi ns. paikallista liikuntapuistoa (esimerkkinä Kontulan liikuntapuiston mitoitus),
- skeitti- ja parkourpuisto,
- koulujen ja päiväkotien yhteyteen pienpelikenttiä sekä lähiliikuntapaikkoja.

Maastoliikunta

Alueen ratsastukseen soveltuvat olosuhteet tulee säilyttää ja kaava-alueella tulee olla ratsastuskeskuksia, jossa on myös maastoratsastusreittejä. Husön ratsastuskeskuksen toimintaedellytykset tulee säilyttää. Yhden ratsastuskeskuksen yhteyteen tulee sijoittaa kansainväliset mitat täyttävä maneesi, kilpailutoimintaa varten riittävät lämmittely- ja ja-loittelutarhat sekä riittävä pysäköintivaraus sekä yleisölle että hevosautoille.

Tilavarauksina suunnittelussa tulee huomioida myös seuraavat maastoliikunnan tarpeet:

- Koiraurheilukeskus (vinttikoirarata, agility, palvelukoira-koulutus),
- lumiparkki,
- retkihihtokeskus,
- viherkäytäviä hyödyntävät ja liikuntaan houkuttelevat ulkoilureitit,
- virkistyskalastuksen tarpeet.

Vapaa-ajan toiminnot tulevat tulevaisuudessa yhä tärkeämmiksi ja niille on siksi suotava merkittävä sija tulevaisuuden kaupunkirakentamisessa. Yhteydet vapaa-ajanviettopaikkoihin tulevat vähintään yhtä tärkeiksi kuin yhteydet työpaikan ja asunnon välillä.

Yleiskaavaratkaisu

Liikunnan olosuhteiden edistäminen on toteutettu varmistamalla viheralueiden riittävyys ja yhteneväisyys sekä mahdollistamalla tilaa vievien sisäliikuntapalveluiden sijoittuminen alueelle. Asukkaiden arkiliikuntatottumuksia tulevissa asutustiivistymissä edistää helposti saavutettavissa oleva lähiliikuntapalveluverkko. Yleiskaavassa esitetään selkeä viheraluejärjestelmä, joka käsittää retkeily- ja ulkoilualueita, lähipuistoja sekä merenrantapuistoja ja viherreittejä.

Liikuntapalveluille on merkittävä tilavaraus Salmenkallion metroaseman yhteydessä. Tämä urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus mahdollistaa liikuntapalveluiden laajamittaisen kehittämisen sekä sisä- että ulkotiloissa. Liikuntalautakunta pitää suunnitelmassa ehdotettua metrolinjausta

hyvänä liikenneratkaisuna alueelle. Salmenkallion aseman sijoittaminen suuria ihmismääriä vetävän liikuntapuiston välittömään läheisyyteen on kestävästä kehitystä ajatellen tärkeää, sillä näin minimoidaan liityntäliikenteen ja yksityisautoilun kasvun tarve.

Merelliset alueet ja palvelut

Östersundomilla tulee olla kiinteä suhde mereen. Julkiset rannat, rantakadut ja venesatamat ovat merkittävässä roolissa. Kaava-alueella tulee kehittää venesatamia muuallekin kuin Granön saarelle. Venesatamien yhteydessä tulee olla riittävä määrä talvisäilytysalueita. Esim. moottoritien melualueelta tulisi etsiä suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue. Kaava-alueelle tulisi myös varata tilaa Rastilan leirintäalueen kokoiselle leirintäalueelle.

Granö on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi, joka varataan yleiseen virkistyskäyttöön sekä loma-, matkailu- ja veneilytoimintaan. Saaren laajempi virkistyskäyttö edellyttää ajoneuvoliikenteen siltää, joka on yleiskaavassa esitetty yhteystarpeena.

Gränön kehittäminen on suotavaa, mutta alueella tulee huomioida yleisemminkin veneilyyn ja veteen liittyvän virkistystoiminnan tarpeet. Liikuntalautakunta esittää toiveena, että yleiskaava-alueella olisi:

- Suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue,
- paikallisia venesatamia, jossa riittävästi parkkipaikkoja, veneenlaskuluiska ja septitankin tyhjennysmahdollisuus
- vesiliikennelaitureita
- melontakeskus,
- pienempiä uimarantoja,
- talviuintipaikkoja,
- kelluva uimala.

Liikuntalautakunta pitää Talosaaren kärkeen esitettyä uimarantaa erittäin suotavana ja toivoo, että uimarantaa päästään kehittämään etupainotteisesti yleiskaavan tullessa lainvoimaiseksi.

Viherverkosto ja ulkoilu

Viheralueiden ja puistojen lisäksi yksityisillä piha-alueilla on merkittävä vaikutus siihen, millaiseksi lähiliikuntaverkosto muodostuu.

Liikuntalautakunta puoltaa yleiskaavaehdotusta edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 118

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaa nauttivat Natura-alueet. Kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan suunnitelmaa ei saa hyväksyä, mikäli arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa sen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkoston.

Kaavaehdotuksen Natura-arvion mukaan kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa kolmelle alueen suojeluperusteena olevalle lintudirektiivin liitteen I lintulajille pyylle, kehrääjälle ja ruiskäkälle. Ympäristölautakunnan mielestä yhteistä yleiskaavaa ei siten tule hyväksyä ennen kuin voidaan osoittaa, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Ympäristölautakunta toteaa, että linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarvioinnissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta haasteellisinta on luoda kestävä joukkoliikennejärjestelmä. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus on arvioiden mukaan jäämässä huomattavan alhaiseksi.

Puronvarsilaaksot ovat merkittäviä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa että viherkäytävänä. Hulevesien viivyttäminen ja tulvien hallinta vaatii riittävät tilavaraukset. Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

Vaikutukset Natura-alueeseen ja tulvariskien arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaava nauttivat Natura-alueet: Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet etelässä, Sipoonkorpi pohjoisessa ja Sipoonjoen vesistö idässä. Näistä alueista kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain mukaisessa Natura-arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen omien vaikutusten lisäksi sen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Suurin Mustavuoren-Östersundomin Natura-alueeseen jo vaikuttanut hanke on Vuosaaren sataman rakentaminen. Sataman pohjoispuolelle suunnitellaan myös Vuosaaren C-voimalaitosta ja laaditaan sen mukaista asemakaavan muutosta. Aiemmat Natura-alueeseen vaikuttaneet hankkeet alentavat uutta hanketta arvioitaessa merkittävän haitan kynnyksiä.

Vuosaaren sataman rakentamisen ja toiminnan aloituksen aikana vuosina 2001–2011 toteutettiin mittava linnustonseuranta, joka kattoi koko Natura-alueen ja sen lisäksi lähialueita. Natura-alueen linnusto kesti, osin ennakoarvioita paremmin, sataman aiheuttamat muutokset. Myöskään muilta osin sataman ei ole todettu aiheuttaneen merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tämä ei kuitenkaan poista edellä mainittua yhteisvaikutusefektiä, jonka mukaan merkittävän haitan kynnyksen on alentunut uuden hankkeen kohdalla.

Luonnos- ja ehdotusvaiheen Natura-arvion tekijänä on ollut eri konsultti. Molemmat Natura-arviot ovat huolellisesti tehtyjä ja niiden johtopäätökset samansuuntaisia.

Kaavaluonnoksen laadinnan alkuvaiheessa asutuksen painopisteen ja raideratkaisun vaihtoehtoja ei tarkasteltu riittävän perusteellisesti, vaan päädyttiin valitsemaan riskialttiit perusratkaisut. Natura-konsultin esittämiä parannusehdotuksia ei otettu huomioon keskeisissä kysymyksissä. ELY-keskus totesi poikkeuksellisesti kaavaluonnoslausunnossaan jo ennen Natura-arviointia, että merkittävän haitan syntyminen on todennäköistä.

Ehdotusvaiheessa kaavaan on tehty muutoksia. Ekologisia käytäviä on lavennettu, ja Salmenkalliossa vaikeimpien haittavaikutusten lieventämiseksi on varattu laaja uusi luonnonsuojelualue Natura-alueen suoja-työhykkeeksi. Ongelmana on kuitenkin sama perusratkaisu: liian lähelle Natura-aluetta sijoittuva metrolinjaus ja siihen tukeutuva rakentaminen.

Natura-arvion mukaan kaavamuutoksista ja lieventävistä toimenpiteistä huolimatta kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa pyylle, kehrääjälle ja ruisrääkälle.

Yleiskaavaehdotuksen metroasemien sijaintipaikoista ja niiden mukaisista taajama-alueista Salmenkallio on myös osaksi ja Östersundom merkittävältä osin tulvariskialueella. Näin mittava rakentaminen alaville paikoille vaatii laajamittaista stabilointia ja esirakentamista tulvan kannalta turvalliseen korkeuteen. Maansiirroilla ja paksuilla louhepatjoilla on luonto- ja maisemavaikutuksia, asemakaavatasolla myös todennäköisesti sellaisia vaikutuksia Natura-luontotyyppeihin, joita ei yleiskaavan Natura-arvioissa ole voitu täysipainoisesti ottaa huomioon ja jotka edellyttävät vaativia teknisiä ratkaisuja kosteikkojen vesitasapainon ylläpitämiseksi.

Östersundomin alueen kaavoituksessa tulisi selvittää, olisiko rakentamisen painopistettä mahdollista siirtää kauemmas Natura-alueilta ja niiden kanssa osin päällekkäisiltä tulvariskialueilta. Näin vähennettäisiin myös suojeltaville luontotyypeille ja lajeille aiheutuvia haittoja.

Kaavaehdotus sisältää suuria juridisia ja ekologisia riskejä. Sen vieminen eteenpäin päätöksenteossa ei ole kuntien kokonaisedun mukaista. Natura-alueille on syytä jättää kaikissa kaavaratkaisuissa riittävä suoja. Ympäristölautakunnan mielestä kaavaehdotusta tulisi siis muuttaa siten, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Ilmastovaikutukset

Kaupunginvaltuuston vuonna 2012 hyväksymässä kaupungin ympäristöpolitiikassa on asetettu tavoitteeksi hiilineutraali Helsinki vuonna 2050. Yhteisessä yleiskaavassa on esitetty hyviä tavoitteita uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyen. Tavoitteena on rakentaa ekotehokkain pohjoinen kaupunki. Vaikutusten arviointi ei kuitenkaan täysin vastaa siihen, kuinka hyvin kaavaratkaisu kokonaisuutensa tukee Helsingin omien ilmastotavoitteiden ja kaavassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Östersundom on valtaosin rakentamatonta aluetta. Siten alueelle on täydet edellytykset suunnitella yhdyskuntarakennetta, joka liikenne- ja rakennuskannan ja energiaratkaisujen osalta hillitsee ilmastomuutosta. Ympäristölautakunta katsoo, että yleiskaavalla on merkittävä rooli energiatehokkuuden edistämiseksi. Östersundom tulee kokonaisuudessaan osoittaa alueeksi, jolla tähdätään mahdollisimman suureen energiaomavaraisuuteen ja hiilineutraalisuuteen. Lisäksi alueella tulee tavoitella hillinnän ohella myös ilmastomuutoksen kokonaisuutensa sopeutumista esimerkiksi viherinfran ja hulevesien käsittelyn keinoin.

Liikkuminen muodostaa merkittävän osan yhdyskuntarakenteen hiilijalanjäljestä. Liikkumisen ilmastopäästöihin vaikuttavat keskeisesti alue-

ja yhdyskuntarakenteen ratkaisut sekä se millaiseksi liikkuminen näiden pohjalta muodostuu. Östersundomin alueella kokonaishiilijalanjälkeen vaikuttaa eniten liikenne, josta henkilöautoliikenne aiheuttaa suurimman osan. Raideyhteyteen perustuvasta taajamarakenteesta huolimatta joukkoliikenteen käyttöaste jää pieneksi ja alle tavoitteiden.

Maankäytön suunnittelussa tulee aina ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön mahdollistaminen ja rakentamisen materiaalivalinnoista aiheutuvat päästöt. Tämän lisäksi tulee huomioida rakennusten sijoittelun, muodon ja suuntauksen vaikutukset energiankulutukseen. Nämä tavoitteet tulisi sisällyttää yleiskaavaan.

Yleiskaavan tavoitteena on Östersundomin alueen profiloituminen aurinkosähkön tuotannon ja hyödyntämisen koealueeksi. Myös tiiveimmin rakennettaville alueille suunniteltu paikallisen, uusiutuviin energiantuotantomuotoihin pohjautuvan kaukolämmön hyödyntäminen on ympäristön kannalta myönteinen osaratkaisu.

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole osoitettu alueita tuulivoimatuotannolle, mutta tuulivoiman sijoittamista ei myöskään rajoiteta. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa Helsinkiin ei ole osoitettu maakunnallisesti merkittäviä tuulivoima-alueita. Paikallisia tuulivoima-alueita voidaan varata kuitenkin kuntakaavoituksessa.

Uusien alueiden rakentaminen pienentää väistämättä nykyisten hiilinielujen määrää. Eniten hiilidioksidia sitovat metsät. Yleiskaavassa tulee esittää arvio alue hiilinielujen pienenemisestä ja siitä, kuinka sitä voidaan kompensoida.

Liikennejärjestelmä

Östersundomin alueen joukkoliikenneyhteydet tulevat perustumaan raideyhteyteen tukeutuvaan järjestelmään. Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Perusteena oli, että alueella on mm. monia luontoarvoiltaan merkittäviä kohteita, joihin yhteys voi vaikuttaa. ELY-keskus piti perusteluissaan tärkeänä, että YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi erilaisia linjausvaihtoehtoja ja liikennemuotoyhdistelmiä. Ympäristölautakunta toteaa, että linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarviointissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupungin tulisi pyrkiä ohjaamaan liikkumistarpeen kasvu kokonaisuudes-

saan kestäviin kulkumuotoihin. Östersundomin joukkoliikennejärjestelmä perustuu metroratkaisuun. Kuitenkin vain 20 % alueen arkimatkalii-kenteestä suuntautuu Helsingin keskustaan. Metrolinjaa täydentäviä pi-karaitioiteita ei ole listattu HLJ 2015 luonnoksen vuosina 2026–2040 to-teutettaviin hankkeisiin, joten niiden toteutuminen siirtynee hyvin pitkäl-le.

Östersundomin alueen joukkoliikenteen käyttösuuden arvioidaan jää-vän pienemmäksi kuin mitä se on Helsingissä nykyisin keskimäärin. Helsinkiläiset tekevät matkoistaan 32 % joukkoliikenteellä ja 22 % hen-kilöautolla. Östersundomissa arvioidaan joukkoliikenteen tulevaksi kul-kutapaosuudeksi ainoastaan 20–27 %. Ympäristölautakunnan mielestä uusilla alueilla joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn tavoitteelli-set kulkutapaosuudet tulee asettaa huomattavasti keskimääräistä kor-keammiksi, jotta hiilineutraaliustavoite vuonna 2050 voidaan saavuttaa. Tutkimusten mukaan erityisesti vapaa-ajanmatkat ovat viime vuosina kasvaneet ja tulevat jatkossa yhä kasvamaan, joten virkistys- ja vapaa-ajanmatkojen aiheuttamaa liikkumistarvetta ja suuntautumista tulisi ar-vioida tarkemmin.

Yleiskaavaehdotuksessa keskusten, taajama-alueiden ja vähittäiskau-pan suuryksiköiden toteuttaminen sidotaan kaavamääräyksellä raidelli-kenteen toteuttamiseen. Uusien taajama-alueiden joukkoliikenne to-dennäköisesti kuitenkin alkuvaiheessa hoidetaan linja-autoliikenteellä, kunnes raideliikenteen rata valmistuu ja liikennöinti alkaa. Tällöin on riskinä, että väliaikaisratkaisut kestävät pitkään. Myös väliaikaisratkai-sujen vaikutukset liikennejärjestelmään ja päästöihin tulee selvittää.

Östersundomin alueen tiiveimmin rakennettavat alueet sijaitsevat pää-osin suunnitellun metroradan asemien läheisyydessä. Kuitenkin erityi-sesti Porvoonväylän pohjoispuolella on alueita, joiden osalta on vaara-na, että liikkuminen tulee perustumaan henkilöautoliikenteeseen. Matka raideliikenteen asemalle on pitkä, ja pientalorakentaminen ei luo toimin-taedellytyksiä tehokkaalle joukkoliikenteelle. Asiantuntija-arvioiden mu-kaan liityntäbussien vuoroväli ei tule vähäisestä asukastiheydestä joh-tuen olemaan tiheää, vaan bussien vuoroväliksi on arvioitu 20 minuut-tia. Tämä ei ohjaa joukkoliikenteen käyttöön vaan lisää henkilöautoriip-puvuutta.

Liityntäpysäköintijärjestelyjä ei ole osoitettu yleiskaavakartalla. Kaavoi-tuksessa tulisi kuitenkin varmistaa, että riittävä liityntäpysäköintikapasi-teetti voidaan sijoittaa asemien tiiviiksi rakentuvaan lähiympäristöön. Erityisesti Sakarinmäellä, mutta myös muilla asemilla on suuri merkitys liityntä- ja vaihtopaikkana. Liityntäpaikkoja tarvitaan paitsi Sipoon ja Porvoon suunnasta saapuville myös riittämättömästi liityntäbussitar-

jonnasta johtuen alueen asukkaille. Liityntäpysäköintipaikoille tulee osoittaa myös riittävät ja turvalliset pyöräpysäköintitilat.

Melu, ilmanlaatu ja hiljaisuus

Vaikutusten arvioinnissa on alustavasti arvioitu Östersundomin alueen pääväylien ennusteliikenteen mukaisia melualueita. Arvioinnissa on hyvin tunnistettu myös satamaradan tavarajunaliikenteestä sekä metron ja pikaraitioteiden liikenteestä aiheutuva ilmaääni-, tärinä- ja runkome-luriski. Näiden selvittämisestä ja torjunnasta on annettu kaavamääräys, jolla varmistetaan haittojen torjunta jatkosuunnittelussa.

Liikennemäärät alueen suurimmilla väylillä, erityisesti pääkaduksi osoi-tetulla Uudella Porvoontiellä, tulevat kasvamaan merkittävästi. Tiivis asuminen on osoitettu liikennealueiden välittömään läheisyyteen, missä sekä ilmanlaatu- että meluhaitat ovat luonnollisesti suurimmat. Katujen ja maanteiden varret on meluntorjunnan kannalta paras rakentaa tiiviisti ja yhteen kytkettynä. Tällöin on vaarana, että ilmanlaatu heikentyy, mi-käli väylistä muodostuu kuilumaisia. Katukuilumaisissa ympäristöissä on riski typpidioksidin raja-arvopitoisuuden ylittymiselle.

Vuosaaren satamatoiminnot aiheuttavat melua sataman lähiympäris-töön. Vuosaaren satamassa varaudutaan toiminnan kasvuun useilla eri sektoreilla. On mahdollista, että satamatoiminnasta aiheutuva melu voi tulevaisuudessa rajoittaa sen lähialueen maankäyttöä etenkin Kantar-näsin suunnalla. Samalla tulevissa maankäyttöratkaisuissa tulee huo-mioida, ettei niillä suljeta pois mahdollisuutta kehittää satamatoimintaa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueidenkäytössä tulee edistää hiljaisten alueiden säilymistä. Kaavaehdotuksesta hiljaisten alueiden tarkastelu puuttuu ja ehdotusta on tarpeen tältä osin täy-dentää. Uuden alueen suunnittelu tarjoaa hyvät mahdollisuudet huo-mioida hiljaiset ja äänimaisemaltaan rauhalliset alueet jo suunnittelun alkuvaiheessa ja samalla varmistaa niiden säilymisen.

Viherkäytävät

Puronvarsilaaksot on yleiskaavaehdotuksessa merkitty pohjoisetelä-suuntaisina Sipoonkorvesta merenrantaan johtavina viherkäytävinä. Purot ja norot tulee säilyttää avoimina vesiuomina. Niillä on merkitystä myös sekä ekologisina käytävinä että hulevesireitteinä. Vihervyöhyk-keet purojen reunoilla on kuitenkin paikoin merkitty hyvin kapeiksi. Vyö-hykkeiden tilavarauksien riittävyys tulisikin vielä tarkistaa, jotta huleve-sien hallinta ja luonnontilaisten purovesistöjen virkistyskäyttöarvojen säilyminen voidaan turvata myös jatkossa.

18.09.2017

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueet

Yleiskaava-alueella pyritään massatasapainoon ja omavaraisuuteen kiivaineshuollon osalta, mikä on hyvä asia luonnonvarojen käytön minimoimisen ja ilmastopäästöjen kannalta. Kaavassa esitetään kolme vaihtoehtoista maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta, jotka kaikki sijoittuvat yleiskaavatyössä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiksi tunnistetuille alueille.

Louhinnalla on suoria vaikutuksia maa- ja kallioperään. Hältinbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu Hältingträsk-lammen valuma-alueelle. Kaavan mukaisella toiminnalla olisi todennäköisesti erittäin kielteisiä vaikutuksia herkkään suolampeen. Hältingträsk-lammen ympäristö on myös merkittävä virkistyspaikka jo nykyisellään. Norrbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu hyvin lähelle Sipoonkorven kansallispuistossa ja kaavaehdotuksessa luonnonsuojelualueella sijaitsevaa Storträsk-järveä, jonka virkistysarvo on erittäin merkittävä.

Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueiden ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee painottaa vaikutuksia valuma-alueisiin sekä luonto- ja virkistysarvoihin. Lisäksi tulee huomioida asuinalueille sekä itse toiminnasta että liikenteestä aiheutuvat haitat.

Käsittely

24.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 7 jälkeen lisäys:

Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkinä pitää poistaa.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti:

18.09.2017

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanläjitysalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudestaan, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä. Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan zonation-analyysissä ja se on maakunnallisesti arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualuumerkintää tai käyttää luo- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.

Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus:

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Jaa-äännet: 2

Miriikka Laakkonen, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkintä pitää poistaa.

18.09.2017

Jaa-äännet: 4

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Miriikka Laakkonen, Sirpa Norvio

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanlajitysalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudestaan, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä. Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan zonation-analyysissä ja se on maakunnallisesti arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualuemerkintää tai käyttää luo- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 5

Joona Haavisto, Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 1

Sirpa Norvio

03.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Raimo Pakarinen (luonto ja virkistys), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Suvi Haaparanta (liikenne), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.03.2015 § 28

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 9.1.2015

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Yleiskaava on Helsingin, Vantaan ja Siipoon yhteinen.

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen laajeneminen itään. Tavoitteena on 70 000 – 100 000 asukkaan pientalovaltainen kaupunki. Yleiskaava-alue on nyt harvaanasuttua maaseutua. Muutokset maisemassa tulevat olemaan merkittäviä. Raideliikennelinjaukset, liikennejärjestelmien infrastruktuuri ja rakentaminen muuttavat alueen rakennetuksi kaupunkiympäristöksi.

Östersundomin alueella on pitkä asutushistoria. Varhaisin asuminen asettui rannoille ja saarille. Pronssikautiset hautaröykkiöt ovat paikoilla, joista oli hyvät näköyhteydet merelle. Maanviljelyalueet, rannikko ja saaristo sekä metsäalueet ovat limittyneet toisiinsa. Merkittävät kartanoympäristöt, huvilat ja vanhat kylät ja tiet ovat alueen historiallisesti arvokasta kerrostumaa. Maisema ja luonto sekä rakennettu kulttuuriympäristö luovat vahvan alueellisen ja paikallisen identiteetin, minkä tulee olla alueen suunnittelun lähtökohtana.

”Liitosalueen rakennettu kulttuuriympäristö” (2008) on toiminut kaavan valmistelun tausta-aineistona. Kaavakartassa on esitetty valta-kunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Östersundomin kirkko on kirkkolailla suojeltu. Yleiskaavan liitekartassa (6. Kulttuuriympäristön suojelu- ja arvokohteet) on esitetty kootusti muinaisjäännökset sekä eri inventoinneissa arvotetut kulttuuriympäristön arvokohteet ja -alueet. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue on esitetty liitekartassa vaakarasterilla. Lisäksi em. liitekartassa on esitetty historialliset tielinjaukset, joista Kappelintie, Vikkulantie ja Sotungintie on merkitty yleiskaavaehdotukseen vanhoina, säilytettävänä tielinjauksina.

Björkuddenin huvila ja sen ympäristö on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Björkuddenin arvot konkretisoituvat rakennuksissa, viherympäristössä, niemen maisemallisessa asemassa ja sen suhteessa laajempaan merenlahtien muodostamaan maisemaan. Alueen maankäyttö on suunniteltava siten, että se on sopusoinnussa paikan historiallisten ominaispiirteiden ja niiden jatkuvuuden turvaamisen kanssa.

18.09.2017

Kaavakartalle on merkitty Karhusaaresta Björkuddenin niemen länsipuolelle sijoittuva kevyen liikenteen siltayhteys. Kaupunginmuseon johtokunta pitää sillan rakentamista huvilaympäristöön sopimattomana. Johtokunta esittää, että siltayhteydestä Björkuddenin välittömässä läheisyydessä luovutaan.

Yleiskaavassa vain Björkudden-niemen kärki on merkitty kaavamääräyksellä: Taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään. RKY-2009 alue on laajempi, joten ominaispiirteet säilyttävän merkinnän tulisi laajudeltaan vastata RKY-rajausta. Jatkossa tulee turvata asemakaavamääräyksiin RKY-2009 kohteiden, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen.

Museoviraston muinaisjäänösrekisterin kiinteistä muinaisjäänöksistä yleiskaavakartalla on esitetty RKY -alueina vain ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet Mustavuorella ja Östersundomin historiallinen kylätontti Östersundomin kartanokohteeseen kuuluvana. Muut muinaismuistolain suojaamat kohteet on huomioitu yleisissä määräyksissä seuraavasti: "Muinaismuistolain suojaamia sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia. Kohteet on esitetty yleiskaavassa tai selostuksen liitekartoissa". Hautaröykkiöt, historialliset tiet ja kylätontit ja muut kohteet on esitetty liitekartassa 6 pisteinä ja aluerajauksina. Tärkeimmät kohteet on mainittu kaavaselostuksessa.

Useimmilla edelleen käytössä olevilla historiallisilla kylätonteilla, joissa ei ole rajoitettu muinaismuistolain perusteella vallitsevaa maankäyttöä, tulee maankäyttö muuttumaan voimakkaasti yleiskaavaehdotuksen mukaan. Tämä tulee ottaa huomioon muuttuvilla maankäyttöalueilla jatko-suunnittelussa. Sama koskee autioituneita kylätontteja, jotka ovat muinaismuistolain suojaamia. Hautaröykkiöiden kohdalle on myös osoitettu voimakasta rakentamista. Arkeologisia selvityksiä ja kaivauksia edellytetään tehtävän näissä tapauksissa alemmilla kaavatasoilla. Muinaismuistolain 15 § velvoittaa rakennushankkeiden toteuttajan kustantamaan tästä mahdollisesti aiheutuvat muinaisjäänöksen tutkimukset.

Kaupunginmuseon johtokunnalla ei ole muuta huomautettavaa Östersundomin yleiskaavaehdotuksesta.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 19.03.2015 § 65

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi seuraavan lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta:

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa on esitetty kaupunkirakenteen voimakasta laajentamista Helsingin uudelle itäiselle kaupunginosalle. Alue muutetaan entisestä harvaan rakennetusta maaseudusta moderniksi urbaaniksi kaupunkiympäristöksi, jolle on luonteenomaista rakennettavien alueiden rajoittuminen laajoihin monimuotoisiin, osin jopa pirstaleisiin, vesistö- ja viheralueisiin. Kaavaehdotuksessa korostetaan joukko- ja yksityisajoneuvoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen reittien tasapainoista kehittämistä.

Jotta näiden edellä mainittujen liikennemuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten teknisen huollon varikkoalue siten, että sieltä voidaan tarvittaessa hoitaa myös vesistöön liittyvät työtehtävät. Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta.

Esittelijän perustelut

Östersundom-toimikunta on pyytänyt rakentamispalvelulta (jäljempänä Stara) lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksen laadintaa on ohjannut ympäröivien kuntien edustajista koostunut Östersundom-toimikunta, jonka jäseninä ovat toimineet Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikkö Mikko Aho, Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine sekä Sipoon vs. kehitysjohdaja Pekka Söyriä. Vaikka hallinnollisesti kaavaehdotus on laadittu erillään Helsingin uudesta yleiskaavasta, josta teknisen palvelun lautakunta juuri antoi oman lausuntonsa, voidaan se nähdä osana Helsingin maankäytön kokonaisratkaisua. Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km², josta maa-aluetta on noin 37,0 km². Rakentamisalueita kaavaehdotuksessa on 20,4 km², viheralueita 12,0 km² ja luonnonsuojelualueita 5,0 km². Asukasmääräksi on arvioitu 70 000 - 100 000 uutta asukasta riippuen asumisväljyyden kehityksestä.

Östersundomin alue on tähän asti pääosin maaseutumaista ja harvaan rakennettua. Suurin osa suunnittelualueesta on asemakaavoittamatonta. Staran toiminta Östersundomissa on alueen Helsinkiin liittämisen

jälkeen ollut yleisten alueiden osalta toistaiseksi erittäin vähäistä. Staran Vuosaaren Itäreimarintien toimipiste on ollut näiden toimintojen tukikohtana. Sieltä käsin on myös tarkoitus alkuvaiheessa hoitaa lähivuosien Staralle mahdollisesti tulevat lisätehtävät.

Itämetron suunniteltu ulottuminen alueen itäreunaan, Majvikiin, parantaa oleellisesti alueen saavutettavuutta. Yleiskaavaehdotus painottaa joukkoliikenteen huomattavaa lisäämistä, koska maantieja katuverkon liikenteenvälityskyky ylittyy nykyisellä verkolla ilman ohjaavia toimenpiteitä. Suunnitelman tavoitteena on saavuttaa henkilöauto-, joukkoliikenne sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen kulkumuotojen välinen tasapainoinen jakauma. Jotta näiden kaikkien kulkumuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten riittävä varikkoalue sopivan keskeisellä sijainnilla. Östersundomin yleiskaavaehdotus tuo vahvasti esille alueen merellisen leiman, missä ranta-alueiden virkistyskäyttö korostuu. Staran toimintaan kuuluu myös rantojen ja merialueen hoito ja puhdistus, joka voitaneen hoitaa tulevaisuudessa Staran meri- ja saaristoalueiden tukikohdasta nykyisellä kalustolla.

Yleiskaavaehdotuksen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää teknisen palvelun lautakunnan alaisen toimijoiden olemassa olevia resursseja ja asiantuntijuutta, jotta uusi Östersundomin alue olisi myös yleisten alueiden osalta toimiva, turvallinen ja viihtyisä.

Käsittely

19.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan päätettiin ehdotukseen lisätä 3. kappaleen viimeinen lause: "Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569
jyrki.maattanen(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus Nuorisotoimenjohtaja 18.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Östersundom-toimikunta pyytää nuorisoasiainkeskuksen lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Toimikuntaan kuuluu Helsingin, Sipoon ja Vantaan edustajia. Kaavaehdotusaineiston lisäksi lausuntopyyntö koskee kaavaluonnosvaiheen valmisteluaineistoa, jonka perusteella Östersundom –toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan 9.2.2012 päivätyn vaihtoehto B:n pohjalta.

Nuorisoasiainkeskus esittää asiasta seuraavan lausunnon:

Östersundomin yleiskaavan päätarkoitus on sijoittaa merkittävä uusien kaupunginosien kokonaisuus Helsingin yhteyteen. Kuten yleiskaavan selostuksessa mainitaan, kaavaluonnos on nimenomaan edelleen luonnos. Kyseessä on uusien kaupunginosien suunnittelu kolmen kunnan yhteisenä työskentelynä. Suunnittelussa ja rakentamisessa on runsaasti uusia mahdollisuuksia, mutta samalla koko prosessi on pitkä ja hyvin monivaiheinen. Erinomaista on, että kaavasunnitelmat ovat kaikissa vaiheissa avoimia julkiselle keskustelulle ja nuortenkin kansalaisten vaikuttamiselle.

Yleiskaavan keskeiset periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä oikeaan osuneita. Metroon ja sitä tukevaan poikittaiseen raideliikenteeseen perustuva joukkoliikenne on kestävä ratkaisu. Yhteyksiä on suunniteltu Vantaalle, Sipooseen ja Vuosaaren.

Östersundomin alueen rakentamisen suunnittelu on vaiheistettu siten, että ensin rakennetaan metro. Sen jälkeen ja osin samanaikaisesti aletaan rakentaa metroasemien lähellä sijaitsevia alueita, joista tehdään rakentamistehokkuudeltaan korkeimpia. Asemien yhteyteen suunnitellaan niin julkiset peruspalvelut kuin yksityisetkin toiminnot. Seuraavassa vaiheessa aletaan vähitellen rakentaa muita alueita asema-alueiden ulkopuolelta. Näitä linjauksia tukevat puhtaaseen ympäristöön ja teknologiaan perustuvat tekniset Clean tech –valinnat. Myös pientaloihin painottuva uusi alue on oikea valinta. Matala mittakaava tuo inhimillisyyttä ja ihmisen kokoisia ratkaisuja.

Yhtenä periaatteena yleiskaavan suunnittelussa on lähiliikkumisen perustaminen kävelyyn ja pyöräilyyn. Niille tuotetaan tiheät ja turvalliset väylät asemien ja taajamien välillä. Alueen kevyen liikenteen väylästä kytketään jatkossa sekä Helsingin että Vantaan laajoihin pyörätieverkostoihin. Tämä tukee nuorten liikkumista luontevasti kodin, koulujen, harrastusten ja muiden toimintojen välillä. Lisäksi metro luo nopean ja selkeän yhteyden Helsingin keskusta.

Östersundomin osa-alueet profiloituvat ja nuorisoasiainkeskuksen on otettava tämä huomioon toimintojensa suunnittelussa. Esimerkiksi Sa-

18.09.2017

karinmäestä tulee koulujen ja oppilaitosten keskittymä. Östersundomin keskus on keskellä aluetta liikenneväylien risteyskohdassa. Näistä taa-
jamista voisi löytyä sopivaa kumppanuutta tai Nk:lle toiminnan mahdol-
lisuuksia. Linjana voisi olla yhteisiin tiloihin suuntautuminen ja yhteistä
toimintaa.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan Östersundomin osay-
leiskaavan yksi parhaista piirteistä on, että alueella säilytetään nuorten
kannalta merkittävä luonnonläheisyys ja pienimuotoisuus suuren ja tii-
viin Helsingin välittömässä läheisyydessä. Luontoarvot ovat alueella
merkittäviä: lukuisat viherkäytävät, laajat ja monimuotoiset ranta-alueet
sekä saaret. Lapsille ja nuorille soveltuvia luontoympäristöön liittyviä
toimintoja voisi rakentaa vaikkapa alueen pohjoisosan luontotoiminta-
keskuksen kanssa.

Lisäksi Östersundomiin suunnitellut merkittävät perusasteen ja toisen
asteen koulut tarjoavat hyvät mahdollisuudet alueen nuorille opiskella
oman alueensa kouluissa ilman pitkiä koulumatkoja Helsingin tai Van-
taan kouluihin.

Kaiken kaikkiaan Östersundomin yleiskaavan luonnos on mainio avaus
uudenlaisen Helsingin asuinalueen suunnitteluun. Luonnoksessa esille
nostetut suunnittelun periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä
kannatettavia ja nuorten kannalta suotuisia. Hyvänä ja välttämättömänä
periaatteena voidaan pitää sitä, että kaavasuunnittelun etenemisen kai-
kissa vaiheissa varmistetaan nuorten kiinteä mukanaolo ja pidetään
nuoret mukana myös kaavan toteutuksessa Helsingin yleiskaavan mal-
lin mukaisesti.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.02.2015 § 29

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Östersundomin yhtei-
sestä yleiskaavaehdotuksesta:

Jatkosuunnittelussa on huomioitava pelastuslaitoksen mahdollinen tar-
ve sijoittaa uusi toimipiste alueelle tehokkaan pelastustoiminnan mah-
dollistamiseksi. Alue muutetaan maaseudusta kaupungiksi, jolloin alu-
een riskit muuttuvat ja kasvavat väestömäärän ja liikenteen lisääntyes-
sä.

18.09.2017

Asia/19

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 849

V 27.9.2017, Pohjois-Haagan Ida Aalbergin puiston länsiosan asemakaavan muuttaminen (nro 12423)

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 29. kaupunginosan (Haaga, Pohjois-Haaga) korttelin 29134 tontin 3 ja korttelin 29138 tontin 15 sekä puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen 18.10.2016 päivätyn ja 9.5.2017 muutetun piirustuksen numero 12423 mukaisena ja asemakaavaselostuksessa olevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 29142.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12423 kartta, päivätty 18.10.2016, muutettu 9.5.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12423 selostus, päivätty 18.10.2016, muutettu 9.5.2017, päivitetty Kslk:n 9.5.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 18.10.2016, täydennetty 9.5.2017 ja asukastilaisuuden muistio 15.2.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Liikennevirasto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen

18.09.2017

Asia/2

hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Pohjois-Haagassa Ida Aalbergin tien varrella sijaitsevaa Ida Aalbergin puiston länsiosaa. Kaavaratkaisu mahdollistaa kaksikerroksisen 1650 k-m² kokoisen päiväkotirakennuksen rakentamisen Ida Aalbergin puiston länsiosaan julkisten lähialueiden korttelialueelle. Nykyinen leikkipuisto kunnostetaan ja sen tarvittavat sisätilat sijoitetaan samaan rakennukseen päiväkodin kanssa. Uusi päiväkotitarvitaan korvaamaan päiväkotitarvike Ella (Näyttelijäntie 17), joka on myöhemmin tarkoitus purkaa rakennuksen huonokuntoisuuden vuoksi.

Kaavaratkaisu mahdollistaa myös kiertoliittymän rakentamisen Näyttelijäntien, Ida Aalbergin tien ja Adolf Lindforsin tien risteykseen, mikä parantaa alueen liikenneturvallisuutta. Polkupyöräilyn olosuhteita parannetaan.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on myös Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteiden mukainen.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1952 - 2008. Niissä alue on merkitty puistoksi, katualueeksi, autopaikkojen korttelialueeksi (tontti 29138/15) ja yleisen rakennuksen tontiksi (tontti 29134/3).

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti (alv 0 %): Näyttelijäntien, Ida Aalbergin tien ja Adolf Lindforsin tien alustavan liikennesuunnitelman mukainen katurakentaminen kaavamuutosalueella noin 700 000 euroa ja Ida Aalbergin tien runkokuulevesiviemärin sekä tonttivesijohdon siirto noin 130 000 euroa. Leikkipuiston ulkoalueiden uudelleenjärjestelystä aiheutuu kaupungille kustannuksia noin 700 000 euroa. Lisäksi liikennesuunnitelman mukaiset

katujärjestelyt aiheuttavat johtosiirtoja, joiden kustannuksia ei ole kaa-voituksen yhteydessä arvioitu.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Tontti 29138/15 on yksityisomistuksessa. Muu suunnittelualue on Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 18.11. - 19.12.2016. Kaavaehdotuksesta on tehty yksi muistutus.

Muistutus

Muistutus kohdistui liikennesuunnitelman kiertoliittymään ja sen kaupunkikuvaan sekä pyörätiehen ja bussipysäkkeihin.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), kaupunginmuseon, kiinteistöviraston, pelastuslautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnot.

Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kohdistui jakeluverkon kaapelien siirrosta aiheutuviin kustannuksiin.

HSY:n lausunto kohdistui puistoalueen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin ja niihin liittyvän johtokujan lisäämiseen kaavakarttaan.

Kaupunginmuseon lausunto kohdistui leikkipuistossa sijaitsevaan talvi-liukumäen suojelutarpeeseen ja kahluuaitaiden suojeluun.

Kiinteistöviraston lausunto kohdistui maanomistukseen ja -hankintaan, päiväkodin hyvään sijaintiin ja saavutettavuuteen sekä liikenneturvalli-suuteen.

Pelastuslautakunnan lausunto kohdistui pelastustie- ja nostopaikkajärjestelyjen jatkosuunnitteluun sekä paloposteihin.

Yleisten töiden lautakunnan lausunto kohdistui tarkentuneeseen kustannusarvioon leikkipuiston ulkoalueiden uudelleen järjestelyistä.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa: rakennusvalvontavirasto, sosiaali- ja terveystieteiden virasto, ympäristölautakunta, liikennevirasto ja Helen Oy.

18.09.2017

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutuksessa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisestä luvusta (liite 2).

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Yksityisomistuksessa olevaan tonttiin ei kohdistu maankäytösopimusta. Kaavan toteuttamiseen liittyvät aluejärjestelyt sovitaan ja tehdään kaavan tultua voimaan.

Päätösehdotus on entisen kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12423 kartta, päivätty 18.10.2016, muutettu 9.5.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12423 selostus, päivätty 18.10.2016, muutettu 9.5.2017, päivitetty Kslk:n 9.5.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 18.10.2016, täydennetty 9.5.2017 ja asukastilaisuuden muistio 15.2.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

18.09.2017

Asia/2

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Liikennevirasto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto
Pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 226

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 0740_43, karttaruutu 679494

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 18.10.2016 päivätyn ja 9.5.2017 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12423 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 29. kaupunginosan (Haaga, Pohjois-Haaga) korttelin 29134 tonttia 3, korttelin 29138 tonttia 15 sekä puisto- ja katualueita (muodostuu uusi kortteli 29142).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti

18.09.2017

ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv.

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

18.10.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Marja Piimies

Lisätiedot

Anu Lämsä, maisema-arkkitehti, maankäyttö ja maisema, puhelin: 310 37479
anu.lamsa(a)hel.fi
Taina Toivanen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37433
taina.toivanen(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 3.1.2017

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Yleistä

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää kiinteistöviraston lausuntoa Pohjois-Haagassa sijaitsevan Ida Aalbergin puiston länsiosan asemakaavan muutoksesta 12423.

Asemakaavan muutos mahdollistaa kaksikerroksisen noin 1650 k-m² kokoisen päiväkotirakennuksen rakentamisen Ida Aalbergin puiston länsiosaan julkisten lähipalveluiden korttelialueelle. Nykyinen leikkipuisto kunnostetaan ja sen tarvitsemat sisätilat sijoitetaan samaan rakennukseen päiväkodin kanssa. Kaavaratkaisu mahdollistaa myös kierto liittymän rakentamisen Näyttelijäntien, Ida Aalbergin tien ja Adolf Lindforsin tien risteykseen.

Maanomistus ja –hankinta sekä kaavan toteutuskustannukset

Tontti 29138/15 on yksityisomistuksessa. Muu suunnittelualue on Helsingin kaupungin omistuksessa sen ollessa pääosin puistoa tai sisäisellä vuokrauksella kiinteistöviraston tilakeskuksen hallinnassa. Kaavarat-

18.09.2017

kaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja asemakaavan muutoksen pohjana on ollut kiinteistöviraston tilakeskuksen tilaama ja Ramboll Oy:n laatima viitesuunnitelma päiväkodin ja leikkipuiston sijoittumisesta Ida Aalbergin puistoon.

Kaavassa kaavoitetaan pienessä määrin yksityisen omistamaa aluetta yleiseen käyttöön (kaduksi) mikä edellyttää po. maan hankkimista kaupungin omistukseen.

Edelleen kaavan toteuttaminen edellyttää johtosiirtoja. Johtosiirtojen minimointimahdollisuutta selvitettiin osana kaavavalmistelua, mutta mm. päiväkotitoimintoihin osoitetun tilan rajallisuudesta johtuen sekä monien eri tilatarpeiden yhdistämisen vuoksi esimerkiksi uuden päiväkotirakennuksen sijaintia ei valmistelussa muutettu.

Lopuksi

Kaava mahdollistaa hyvien kulkuyhteyksien varrelle päiväkodin. Päiväkoti tarvitaan korvaamaan vanha päiväkotikoti, joka on tarkoitus purkaa rakennuksen huonokuntoisuuden vuoksi. Kaavaratkaisulla myös parannetaan alueen liikenneturvallisuutta. Kaupunginosaa kehitetään monipuolisena ja palvelut ovat hyvin saavutettavissa.

Lisätiedot

Anne Nahi, Valvontalakimies, puhelin: 09 310 64332
anne.nahi(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 16.12.2016

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 28.10.2016

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavan muutosehdotukseen, joka koskee Pohjois-Haagassa sijaitsevan Ida Aalbergin puiston länsiosaa. Kaupunginmuseo tarkastelee asiaa perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu pyydettyinä seuraavaa.

Kaupunginmuseo on lausunut asiasta aiemmin osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 19.2.2016. Tuolloin todettiin, että leikkipuisto tulee kunnostaa sen alkuperäiset ominaispiirteet huomioon ottaen ja että puiston kunnostussuunnitelman yhteydessä tulee myös tutkia tarkemmin puiston syntyhistoria, suunnitelmat ja toteutuneisuus sekä kasvilli-

suus ja myöhemmät muutokset. Lisäksi museo edellytti lausunnon-
saan, että uusi päiväkotirakennus tulee suunnitella laadukkaana ja
paikkaan sovitettuna eikä se saa tuhota puiston alkuperäisiä rakenteita,
säilyneitä pintamateriaaleja tai olennaista kasvillisuutta. Asemakaavan
muutoksen yhteydessä tulee selvittää, onko puistolla sellaisia kulttuuri-
historiallisia ja puistohistoriallisia arvoja, joiden vuoksi se tulisi suojella.

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto on laatinut sittemmin
Pohjois-Haagan leikkipuiston ympäristöhistoriallisen koosteen (Niina
Strengell 22.8.2016), jossa selvitetään puiston rakennushistoriaa. Kau-
punginmuseo toteaa kuitenkin, että vaikkei koosteessa mainittua leikki-
puiston etelälaidan kallioille valettua betonista talviliukumäkeä ole mer-
kitty alkuperäissuunnitelmiin, on sillä merkitystä leikkipuiston rakenne-
tululle kokonaisuudelle. Talviliukumäki hyödyntää ympäröivää kallio-
maastoa yhdistäessään luontevasti rakennetun puistoympäristön kal-
lioiseen luonnonmaastoon. Talviliukumäki on vakiintunut osa leikkipuis-
tokokonaisuutta ainakin 1960-luvun lopulta asti. Näin ollen kaupungin-
museo esittää talviliukumäkeä liitettäväksi suojelun piiriin.

On hyvä, että lehmusrivi ja kahluualtaat liuskekivettyine ympäristöineen
merkitään kaavaan suojeltavina osina. Kaupunginmuseo esittää, että
ne säilyisivät jatkossakin kahluualtaina. Jos niille tulee uusi käyttötär-
koitus, se ei saa olla altaiden rakenteisiin tai ulkoasuun kajoavaa. Rikki-
näiset kahluualtaat tulee kunnostaa asianmukaisesti niiden alkuperäi-
set ominaispiirteet ja materiaalit säilyttäen.

Ida Aalbergin tien pohjoispuolella suunnittelualue rajautuu osin I maail-
mansodan aikaiseen linnoituslaitteeseen. Mikäli suunnittelualueella teh-
tävät toimenpiteet kohdistuvat linnoituslaitteisiin tai niitä tulee esiin, on
oltava yhteydessä kaupunginmuseon arkeologiin.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 19.2.2016

Lisätiedot

Maaret Louhelainen, tutkija, puhelin: +358403347014
maaret.louhelainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 13.12.2016 § 146

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon asemakaavan muutok-
sesta nro 12423, Ida Aalbergin puiston länsiosa:

Tontin ja sisäänajoväylien suunnittelussa on otettava huomioon pelas-

18.09.2017

tustie- ja nostopaikkajärjestelyt niin, että ne ovat käyttökelpoisia myös talviolosuhteissa. Tontille on suunniteltava riittävä sammutusveden saanti maanpäällisiä paloposteja käyttäen.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Markku Holopainen, palomestari, puhelin: 310 30224
markku.holopainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 13.12.2016 § 378

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 29.11.2016 § 465

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksessa nykyistä puistoaluetta (VP) muutetaan julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi (YL), jolla mahdollistetaan kaksikerroksisen päiväkodin sijoittaminen tontille. Uusi rakennus sijoittuu pääosin nykyisen, purettavan leikkipuistorakennuksen kohdalle.

Puistoalueella toimii suosittu Pohjois-Haagan leikkipuisto, joka perustettiin vuonna 1958. Leikkipuiston sisätilat on suunniteltu sijoitettavaksi samaan rakennukseen päiväkodin kanssa. Leikkipuiston alkuperäiset piirteet, kuten kahluualtaat ja lehmusrivi on huomioitu kaavassa suojelumerkinnöin. Kahluualtaiden suojelumääräys sallii niiden käyttötarkoituksen muuttamisen.

18.09.2017

Katualueen rajausta on tarkistettu Näyttelijäntien, Ida Aalbergin tien ja Adolf Lindforsin tien risteykseen suunnitellun kiertoliittymän kohdalla.

Asemakaavaratkaisu vähentää virkistysaluetta hieman yli puoli hehtaaria (5 968 m²) katualueen järjestelyjen ja uuden päiväkotitontin vuoksi.

Näyttelijäntien, Ida Aalbergin tien ja Adolf Lindforsin tien kadunrakentamisesta aiheutuu rakennusvirastolle kustannuksia arviolta 700 000 euroa. Lisäksi tulee varautua katujärjestelyihin liittyvien johtosiirtojen kustannuksiin, joita ei ole kaavoituksen yhteydessä arvioitu. Leikkipuiston ulkoalueiden uudelleenjärjestelyistä koituu rakennusvirastolle kustannuksia arviolta 700 000 euroa.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Rakennusvirasto 25.2.2016

HEL 2015-013800 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1230-00/16 Haaga, Pohjois-Haaga (29. kaupunginosa), asemakaavan muutos, Itä-Helsingin puiston länsiosaa, 26.2.2016 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee Ida Aalbergin puiston länsiosaa, jossa nykytilanteessa sijaitsee leikkipuisto Pohjois-Haaga (osoitteessa Ida Aalbergin tie 8). Tavoitteena on sijoittaa alueelle uusi päiväkotirakennus, jolle kaavoitetaan oma tontti nykyiselle viheralueelle. Samaan uudisrakennukseen sijoittuisi myös leikkipuiston tarvitsemat sisätilat. Nykyisen leikkipuiston ulkoalueen ja pelikentän sijainti muuttuvat.

Rakennusvirastolla ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Rakennusviraston yhteyshenkilöinä toimivat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

18.09.2017

Asia/2

Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

18.09.2017

Asia/3

Käsiteltävä 18.9.2017

§ 850

V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Rissasen aloite Sophie Mannerheimin koulun tilantarpeesta ja tilaratkaisusta

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Rissasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Rissanen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että opetusvirasto ja tilakeskus ryhtyvät viipymättä kartoittamaan Sophie Mannerheimin koulun kanssa sopivaa tilaa koulun uudeksi päätoimipisteeksi. Olennaista on löytää tilat, jossa lapset pääsevät asianmukaisesti ulos välitunnilla ja jossa voidaan toteuttaa laadukasta, opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

18.09.2017

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston antamiin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Suomenkieliset sairaalakoulut yhdistyivät 1.8.2011. Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu, jonka oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki. Koulun oppilasmäärä on vuositasolla 700. Koulu toimii useassa eri toimipisteessä. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun toiminnallisen tarveselvityksen 15.9.2015 ja kehottanut tilakeskusta etsimään pääkoululle nykyistä sopivimmat tilat. Opetuslautakunta on esittänyt hanketta investointiohjelman vuosille 2018-2027.

Tällä hetkellä pääkouluna toimivassa Mechelininkadun toimipisteessä ongelmana ovat ulkotilojen ja sisäkäynnin soveltumattomuus koulukäyttöön ja välituntipihan puute. Koululta puuttuvat kokonaan myös liikunta- ja juhlasalitilat. Samassa rakennuksessa sijaitsee aikuisten päihdekuntoutuskahvila ja koulun ulko-oven edustalla on usein levotonta.

Myös Nordenskiöldinkadun toimipisteen kahdessa kerroksessa olevat tilat ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta vaikeat, koska ne ovat sokkeloisia ja ahtaita. Tämä aiheuttaa usein vaaratilanteita.

Sophie Mannerheimin koulu tarvitsee tilat pääkoululle, jonka tulee sijaita turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava ulkoilumahdollisuus ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille. Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse sairaalan alueella vaan erillisenä lähellä sairaalaa.

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt korvaavien tilojen hankkimista pääkoululle yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa tarvekuvauksen mukaisten tilojen löytämiseksi, mutta sopivia tiloja ei ole vielä löytynyt kaupungin omistamista eikä ulkopuolisten omistamista tiloista. Alustavasti on selvitetty 20 rakennusta, jotka sijaitsevat Taka-Töölön, Laakson ja Meilahden alueella. Suurin osa rakennuksista ei kuitenkaan sovellu kyseiseen käyttöön. Osa rakennuksista edellyttää joko käyttötarkoituksen muutosta tai uudisrakennushanketta. Osa vaihtoehdoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti erittäin vaikeita toteuttaa. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa selvitystyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa.

Kaupunginhallituksen 4.9.2017 kaupunginvaltuustolle esittämän kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021 2 jaksossa, "Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä", todetaan, että erityistä tukea

18.09.2017

tarvitsevien opetuksesta huolehditaan järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat.

Kaupunkiympäristön toimiala on esittänyt Sophie Mannerheimin koulun osalta, että uudet tilat sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioon vuosien 2018-2020 aikana toteutettavaksi vuokra- tai osakekohteeksi, jonka tarkempi toteutusaikataulu ja tarkka sijainti ovat vielä avoimia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Rissanen Laura ym. valtuustoaloite Kvsto 1.3.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 07.09.2017
§ 22

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Laura Rissanen ym. valtuustoaloitteesta koskien kartoitusta Sophie Mannerheimin koulun päätoimipisteen tilantarpeesta ja tilaratkaisuista.

Taustaa

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt korvaavien tilojen hankkimista Sophie Mannerheimin pääkoululle. Alustavasti on selvitetty 20 rakennusta, jotka sijaitsevat Taka-Töölön, Laakson ja Meilahden alueella. Suurin osa rakennuksista ei sovellu kuitenkaan kyseiseen käyttöön. Osa rakennuksista edellyttää joko käyttötarkoituksen muutosta tai uudisrakennushanketta. Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa selvitystyötä yhdessä kasvatus- ja koulutus -toimialan sekä Sophie Mannerheimin koulun kanssa.

Kaupunkiympäristön toimiala ylläpitää ja kehittää Helsingin palvelutilarverkkoa yhteistyössä palveluja tuottavien toimialojen kanssa näiden määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa tilahankkeita hallintokuntien muuttuvien tilatarpeiden ja valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti siten, ettei tilamäärä kasva ja siten, että hankkeet priorisoidaan investointiohjelmaan turvallisuuden ja terveellisuuden sekä hallintokuntien tarpeiden mukaan.

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiot-
toalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta
2. Nordenskjöldinkadun yksikkö, Nordenskjöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta - tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Kasvatus ja koulutus -toimialan toiminnallisen tarvekuvauksen mukaan uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

Koulu tarvitsee tilat, jotka sijaitsevat turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille. Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt selvityksiä yhteistyössä kasvatus ja koulutus -toimialan ja Sophie Mannerheimin koulun kanssa tarve-

18.09.2017

kuvauksen mukaisten tilojen löytämiseksi. Kaupungin omistamista tiloista sekä ulkopuolisten omistamista tiloista ei ole vielä löytynyt sopivia tiloja. Tähän mennessä tutkituista ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on kokouksessa esillä kaupunkiympäristön toimialan tilapalveluiden laatima yhteenveto. Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville yhteenvedosta. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti erittäin vaikeita toteuttaa.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

Käsittely

07.09.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Jaakko Stauffer: Lisätään lausuntoon uusi viimeinen kappale.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupunkistrategiassa kohdassa 2 KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN KAUPUNGIN KESKEISIN TEHTÄVÄ todetaan "...Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat..." Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto pitää tärkeänä, että sairaalakoulun tilakysymyksen kanssa edetään ripeästi ja ratkaisu sisällytettäisiin vuoden 2018 talousarvioehdotukseen.

24.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Antti Saarnio, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 34009
antti.i.saarnio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 68

HEL 2017-002533 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sophie Mannerheimin koulu on vuosia toiminut soveltumattomissa nykyisissä tiloissaan odottaen uuden tilan löytymistä pääkoululle. Kuten aloitteessa esitetään, hanke tulee saada viivytyksettä käyntiin ja toteutettua. Opetuslautakunnan 15.9.2015 hyväksymän tarveselvityksen aikataulu tulee pyrkiä pitämään.

Taustaa

Suomenkieliset sairaalakoulut yhdistyivät 1.8.2011 ja koulun nimeksi tuli Sophie Mannerheimin koulu. Sopivia korvaavia tiloja pääkoululle on etsitty vuodesta 2011 lähtien.

Opetusviraston ehdotuksissa seuraavaksi talonrakennuksen investointiohjelmaksi on vuosittain 2011 alkaen esitetty Sophie Mannerheimin koulun pääkoululle rahoitusta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talonrakennuksen investointiohjelmassa vuosille 2017–2026 Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun hanketta ei kuitenkaan vielä mainita. Opetuslautakunta on jälleen esittänyt hanketta investointiohjelmiaan vuosille 2018-2027.

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt Sophie Mannerheimin koulun pääkoulun toiminnallisen tarveselvityksen 15.9.2015 ja samalla kehottanut edelleen tilakeskusta etsimään pääkoululle nykyistä sopivammat tilat. Tavoitteena tarveselvityksessä oli tilojen käyttöönotto siten, että opetus voisi alkaa elokuussa 2017 tai viimeistään 2018. Tämän aikataulun toteutuminen vaikuttaa erittäin vaikealta, sillä tilaa, johon pääkoulu voitaisiin sijoittaa, ei vielä ole löytynyt.

Koulun oppilaat ja nykyiset tilat

Sophie Mannerheimin koulu on sairaala- ja erityiskoulu. Oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki. Oppilaat ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lasten- ja nuorten somaattisten, neurologisten, psykiatristen osastojen ja avohoitoyksiköiden Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön palvelualueen intensiivihoidon peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria.

Tällä hetkellä koko koulun oppilasmäärä on 160 ja vuositasolla oppilasmäärä on 700. Avohoidossa olevien oppilaiden määrä on tällä hetkellä n. 108.

Sophie Mannerheimin koulu toimii tällä hetkellä seuraavissa toimipisteissä ja seuraavin likimääräisin oppilasmäärin:

1. Pääkoulu, Mechelininkatu 46 B; 60-66 oppilasta

2. Nordenskiöldinkadun yksikkö, Nordenskiöldinkatu 20, rak. 19; 56 oppilasta
3. Stenbäckinkadun yksikkö, Stenbäckinkatu 11; 14-22 oppilasta
4. Välskärinkadun yksikkö, Välskärinkatu 8; 35 oppilasta
5. Sylvesterintien yksikkö, Sylvesterintie 10; 12 oppilasta
6. Isonniitynkadun yksikkö, Isonniitynkatu 7; 8 oppilasta – tämä yksikkö poistunee käytöstä kesän 2017 aikana, mikäli Kättilöopiston rakennus suljetaan pois käytöstä

Uudet pääkoulun tilat tulisivat korvaamaan Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun toimipisteet. Näissä toimipisteissä arvioidaan opiskelevan ensi syksynä päivittäin n. 138 oppilasta.

Tällä hetkellä pääkouluna toimivassa Mechelininkadun toimipisteessä ongelmana ovat ulkotilojen ja sisäänkäynnin soveltumattomuus koulukäyttöön ja välituntipihan puute. Koululaiset eivät voi viettää välitunteja ulkona, koska rakennuksella ei ole erillistä piha-aluetta ja puistoon joudutaan menemään vilkasliikenteisten teiden kautta. Lisäksi koululta puuttuvat kokonaan liikunta- ja juhlasalitilat. Koululle on sen erityislaadun vuoksi pedagogisesti tavallistakin tärkeämpää pystyä kokoontumaan juhliin ja muihin yhteisiin tilaisuuksiin riittävän suureen saliin.

Samassa rakennuksessa sijaitsee aikuisten päihdekuntoutuskahvila. Koulun ulko-oven edustalla on usein levotonta ja koululaisten mielestä pelottavaa. Nämä näkökohdat ovat vielä tavallista painavampia koulun kohdalla, kun oppilaiden koulunkäynti saattaa vaatia tavallista enemmän ponnistelua. Tarveselvityksen liitteeksi laatimassaan lausunnossa Sophie Mannerheimin koulun johtokunta arvioi, että Mechelininkadun tila ei sovellu koulutoimintaan. Johtokunnan lausunnon antamisen jälkeen Mechelininkadun toimipisteen yläkertaan on tullut myös pitkäaikaistyöttömien työkykyselvitys yksikkö.

Myös Nordenskiöldinkadun toimipisteen kahdessa kerroksessa olevat tilat ovat toiminnan ja turvallisuuden kannalta vaikeat sokkeloisuuden ja ahtauden vuoksi. Tästä aiheutuu useasti vaaratilanteita ja turvallisuusriskejä. Nordenskiöldinkadun tiloissa opiskelevat oppilaat ovat psykiatriassa avo- tai osastohoidossa olevia peruskouluikäisiä, joiden psyykinen kunto aiheuttaa päivittäin vakavia tilanteita, joihin tarvitaan useampia aikuisia, esimerkiksi rajoittamaan lapsen tuhoavaa tai hyökkäävää toimintaa itseä tai muita kohtaan.

Selvitykset tilantarpeen ratkaisuksi

18.09.2017

Sophie Mannerheimin koulu tarvitsee tilat pääkoululle, jonka tulee sijaita turvallisen yhteyden päässä Meilahden sairaala-alueesta. Tontilla tai välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus ulkoiluun, ja rakennuksessa tulee olla tila koulun yhteisille kokoontumisille.

Pedagogisista syistä olisi tärkeää, ettei koulu sijaitse itse sairaalan alueella, vaan erillisenä lähellä sitä.

Tilantarve on kuvattu tilakeskukselle ja uusia vaihtoehtoja on etsitty ja selvitetty. Tilakeskus on tehnyt selvityksiä yhteistyössä opetusviraston ja Sophie Mannerheimin koulun kanssa. Tähän mennessä ei kaupungin omistamia sopivia tiloja ole löytynyt, ei myöskään vielä ulkopuolisten omistamia.

Tähän mennessä selvitetystä ja osin vielä selvityksen alla olevista vaihtoehtoista on lausunnon liitteenä tilakeskuksen laatima yhteenveto.

Nämä selvitetty tilavaihtoehdot ja niiden tulokset käyvät selville liitteestä. Osa vaihtoehtoista on liian kaukana, osassa toteutus on epävarmaa, osa on liian kalliita tai aikataulullisesti mahdottomia. Opetuslautakunta kiirehtii edelleen ponnisteluja tilojen löytymiseksi.

Terveysvaikutukset

Tämän hetkiset pääkoulutilat eivät tue oppilaiden terveyttä kaikilta osin.

Uuden pääkoulun myötä saadaan Sophie Mannerheimin koululle turvallisemmat ja terveellisemmät koulunkäyntiolosuhteet. Oppilaat voivat ulkoilla välituntisin, sekä välttävät kouluun tullessaan ja lähtiessään tupakansavuisen ja levottoman sisäänkäynnin. Liikunta- ja juhlasali edistää sekä fyysistä, sosiaalista että henkistä terveyttä.

Näin ollen uusilla pääkoulutiloilla olisi huomattavia terveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Anne Salli-Suomalainen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
anne.salli-suomalainen(a)hel.fi

18.09.2017

Asia/4

§ 851

V 27.9.2017, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Tomi Sevander:

Palautetaan asia uudelleen valmisteltavaksi siten, että valmistelussa huomioidaan mahdollisuudet pyytää vapaaehtoisia tietoja esimerkiksi aloitteessa mainitulla tavalla hankintalain sen salliessa.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Tomi Sevanderin palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 5

Juha Hakola, Terhi Koulumies, Jaana Pelkonen, Wille Rydman, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5 - 10.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki päättää pyytää kaikilta useassa maassa toimivilta yrityksiltä, jotka osallistuvat Helsingin tarjouskilpailuihin, että ne toimittavat tarjoustensa liitteenä maakohtaisen veroraportin, tilinpäätös- ja verotustiedot ja verojen vertailulaskelman. Suomessa toimivilta yrityksiltä pyydetään tuloverojen vertailulaskelma. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsinki päättää julkaista tarjousten yhteydessä annetut talousraportit sekä tiedot siitä, mitkä tarjouksen tehneet yritykset ovat jättäneet ko. vapaaehtoiset raportit antamatta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Hankintalainsäädäntö

Kaupunginhallitus toteaa, että julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 83 §:n mukaisesti hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia lain 84—86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia.

Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa, niiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen sekä laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät

täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 85 §:ssä säädetään edelleen minkälaisia vaatimuksia hankintayksikkö voi asettaa tarjoajan taloudellisia ja rahoituksellisia voimavaroja koskien.

Hankintalain 87 §:n mukaisesti tarjoaja osoittaa täyttävänsä vaaditut soveltuvuuden edellytykset käyttämällä alustavana näyttönä yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD). Vasta tarjouskilpailun voittajalta vaaditaan soveltuvuuteen liittyvät erilaiset todistukset ja selvitykset ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Hankintalain 88 §:n mukaisesti hankintayksiköllä on kuitenkin mahdollisuus milloin tahansa hankintamenettelyn aikana pyytää ehdokkaita ja tarjoajia toimittamaan kaikki tai osa poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointiin liittyvistä selvityksistä, jos se on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Edelleen hankintalain 88 §:n mukaan näyttö tarjoajan taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta voidaan antaa yhdellä tai useammalla liitteessä D luetellulla asiakirjalla. Liitteessä ei ole tyhjentävästi lueteltu niitä taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen liittyviä asiakirjoja, joita ehdokas tai tarjoaja voi esittää vaatimusten täyttymisen selvittämisessä. Näin ollen hankintayksikkö voi asettaa myös sellaisia taloudellista ja rahoituksellista asemaa koskevia vaatimuksia, joiden täyttymisen selvittämiseksi tarvittavaa asiakirjaa ei ole lueteltu liitteessä.

Hankintalain 88 §:ssä säädetään kuitenkin, että hankintayksikkö ei saa vaatia valittua tarjoajaa toimittamaan näyttöä poissulkemisperusteiden olemassaolon arviointitarkoituksiin, jos hankintayksikkö voi saada tarvittavat todistukset, selvitykset ja muut tiedot Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa olevasta maksuttomasta tietokannasta. Tarjoajaa ei saa vaatia toimittamaan asiakirjanäyttöä, jos hankintayksiköllä on tarvittavat ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

Edellä mainitut vaatimukset ja niiden näyttönä annettavat selvitykset koskevat pakollisia soveltuvuuden edellytyksiä. Jos tarjoaja ei täytä vaadittuja soveltuvuuden edellytyksiä, se on suljettava pois kilpailutuksesta.

Nykyisessä hankintalaissa on vähennetty tarjoajalle aiemmin asetettuja selvitysten ja todistusten toimittamisen velvoitteita. Samalla on vähennetty hankintaviranomaisen hallinnollista taakkaa siten, että soveltuvuusedellytysten täytyminen tutkitaan vain tarjouskilpailun voittajalta. Lainsäädännöllä on pyritty vähentämään toimitettavien selvitysten ja to-

distusten määrää ja toisaalta niiden tutkimiseen käytettävää työpanosta.

Lähtökohtaisesti on mahdollista käyttää hankinnoissa vapaaehtoisia selvittämissitoumuksia, jos tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetään niitä koskevat kehotukset. Hankintamenettelyssä on kuitenkin aina noudatettava hankintaoikeudellisia periaatteita, joista yksi on suhteellisuuden periaate. Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt seikat tulee aina suhteuttaa hankinnalla tavoiteltavaan päämäärään. Näin ollen vapaaehtoistenkin selvittämissitoumusten tulisi kussakin yksittäisessä hankinnassa lähtökohtaisesti olla suhteutettuja hankintaan ja sen kohteeseen.

Vaikka vapaaehtoisia maakohtaisia raportteja pyydetäisiin, ei niiden avulla voisi sulkea tarjoajia kilpailutuksesta, ellei olisi kyse lainvastaisesta toiminnasta, jolloin hankintalain pakolliset poissulkemisperusteet tulisivat sovellettaviksi.

Hankintakeskus on kokeillut pilottihankinnassa vapaaehtoista kehotusta, jossa esitettiin, että tarjoajan tulee ladata tarjouksensa liitteeksi selvitys yrityksen omistajuussuhteista ja mahdollisesta konsernirakenteesta. Kilpailutukseen osallistui kaksi tarjoajaa, jotka molemmat latasivat lyhyen selvityksen.

OECD ja raportointi Verohallinnolle

Verosuunnittelua on tutkittu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) ja Euroopan unionissa laajasti. OECD:ssä toimii työryhmä nimeltä Aggressive Tax Planning Steering Group ja EU:ssa puolestaan on hyväksytty direktiivi(muutos) tietojenvaihdosta verotuksen alalla (2016/881/EU).

Suomessa OECD:ssä ja EU:ssa tehty tutkimus ja lainsäädäntötyö ovat johtaneet verotusmenettelylain muuttamiseen. Muutosten taustalla on OECD:n Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -raportin suositukset ja edellä mainittu EU-direktiivi 2016/881/EU. Muutokset heijastelevat kansainvälistä tahtoa lisätä suuryritysten verotusta koskevan informaation läpinäkyvyyttä. Tuoreet lakimuutokset velvoittavat suuryrityksiä raportoimaan kansainvälisestä verotuksestaan.

Tammikuun 2017 alusta lähtien monikansallisilla konserneilla on velvollisuus raportoida Verohallinnolle maakohtaisesti tiedot konserniyhtiöiden tuloista, veroista ja tietyistä muista tiedoista.

Verotuksen maakohtainen raportti koskee suurimpia monikansallisia yrityksiä. Asia koskee lähtökohtaisesti sellaisten konsernien ylimpiä emoyhtiöitä, joiden konsernituloslaskelman mukainen liikevaihto on vä-

hintään 750 miljoonaa euroa. Tietoja raportoidaan ensimmäisen kerran tilikaudelta 2016.

Raportin lisäksi Suomessa sijaitsevan yhtiön, joka on osa kansainvälisen konsernin maakohtaista raporttia, tulee antaa ilmoitus selvitysvollisuudesta eli siitä, mikä konsernin yhtiöistä antaa raportin ja mihin maahan.

EU-direktiivin mukaan maakohtaisen raportin tietoja voidaan käyttää verotuksen riskianalyyysien tekemiseen ja tarvittaessa myös muuhun taloudelliseen ja tilastolliseen analyysiin. Raportin tietoja voidaan käyttää riskien arviointivaiheessa muiden käytettävissä olevien tietojen lisäksi. Raporttia voidaan myös käyttää perustana Verohallinnon lisäselvityksille.

BEPS-toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten arviointityöryhmä

Valtiovarainministeriö asetti 22.1.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida OECD:n ns. Base Erosion and Profit Shifting -hankkeen veropohjan rapautumista ja voittojen siirtoja ehkäisevien toimenpiteiden ja niihin kytkeytyvien mahdollisten Euroopan unionin hankkeiden taloudellisia vaikutuksia Suomessa. Työryhmän tehtävänä oli lisäksi osallistua BEPS-tietojen keräämistä ja analysointia koskevan BEPS-toimenpide 11:n suositusten jatkovalmisteluun. Työryhmän toimikausi oli 1.2.2016–31.5.2017.

Työryhmän raportti julkaistiin kesäkuussa 2017.

Työryhmä priorisoi tarkastelussaan toimenpiteitä, jotka edellyttävät konkreettisia lainsäädäntötoimia Suomessa ja joita voidaan pitää keskeisimpinä veron välttämistä ehkäisevinä toimenpiteinä. Näitä ovat korvähennysoikeuden rajoitus, hybridisäätely, väliyhteisösäätely ja maastapoistumisverotus. Työryhmä myös priorisoi muita verotuottojen ja suomalaisten yritysten kannalta merkittäviä toimenpiteitä. Näitä ovat siirtohinnoittelua koskevan ohjeistuksen päivitys ja verosopimusten kiinteän toimipaikan määritelmää koskeva muutos.

BEPS-toimenpiteiden tavoitteena on turvata valtioiden yhteisöveropohjaa ja toimenpiteet on suunniteltu siten, että ne sisältävät olennaisina pidettyjä elementtejä mm. eri valtioissa nykyisin käytössä olevista veron välttämisen vastaisista säännöksistä. Yksi toimenpidekokonaisuuden keskeisistä piirteistä on samanaikainen täytäntöönpano EU-alueella ja OECD:n puitteissa.

Toimenpiteiden sisältö ja yhtäaikaisen täytäntöönpanon toteutus jättävät merkittävästi nykyistä vähemmän mahdollisuuksia veron välttämiseksi tehtäville toimille sekä valtioiden väliselle haitalliselle verokilpailul-

18.09.2017

le. Työryhmän käsityksen mukaan BEPS-toimenpidekokonaisuuden täytäntöönpano vahvistaa Suomen verojärjestelmän toimivuutta ja kilpailukykyä veropohjan tiivistyessä ja verovelvollisten yhdenmukaisemman kohtelun ja oikeusvarmuuden edellytysten parantuessa.

Työryhmän mukaan BEPS-toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista Suomessa on tässä vaiheessa mahdollista esittää pääosin vain laadullisia arvioita. Tämä johtuu useista vaikutuksiin liittyvistä epävarmuustekijöistä ja tietojen puutteesta, erityisesti numeeristen taustatietojen osalta. Taloudelliset vaikutukset Suomessa riippuvat myös muiden valtioiden BEPS-toimenpiteiden täytäntöönpanoa koskevista päätöksistä, joita ei raportissa ole otettu huomioon. Sen sijaan raportissa katsotaan toimenpiteistä aiheutuvien taloudellisten vaikutusten syntyvän toimenpiteiden seurauksena tehtävistä lainsäädäntömuutoksista Suomessa.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että veroparatiisitalouden torjuminen laajassa mittakaavassa edellyttää kansainvälistä yhteistyötä ja tarvittavaa EU-tasoista ja kansallista sääntelyä. Kaupunki pystyy omilla toimillaan vaikuttamaan rajallisesti aggressiiviseen verosuunnitteluun.

Tästä huolimatta kaupungin tulee pyrkiä edistämään veroparatiisitalouden torjuntaa käytettävissään olevilla keinoilla ja toimenpiteillä.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin voimassaoleva ohje harmaan talouden torjumiseksi kaupunkikonsernin hankinnoissa on hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.12.2011. Ohje tullaan päivittämään alkaneen valtuustokauden aikana.

Osana ohjeen päivitystä tullaan tarkastelemaan kaupunkitasoisesti erityisen riskialttiita hankintoja, joissa maakohtaisen raportoinnin vapaaehtoisen sitoumuksen käyttäminen voisi olla perusteltua ja suhteessa tehtäviin hankintoihin. Samalla selvitetään tarkoituksenmukaista raportointimuotoa sekä mahdollisuudet julkistaa hankintojen yhteydessä kerättävät raportit ja/tai tieto niiden toimittamatta jättämisestä.

Päivityksen yhteydessä harmaan talouden torjunnan ohjeeseen otetaan selvitysten pohjalta mahdollisesti tarvittavat toimenpideohjeistukset veroraportointitietojen pyytämiseen liittyen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

18.09.2017

Asia/4

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 793

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Thomas Wallgrenin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

18.09.2017

Asia/5

§ 852

V 27.9.2017, Valtuutettu Juha Hakolan aloite alueen osoittamisesta mielenilmauksille

HEL 2017-003245 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:
Paavo Arhinmäki:

Kappaleen 6. alkuun lisätään seuraava:

"Mielenosoittaminen on perustuslaillinen oikeus ja"

Kannattaja: Juha Hakola

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakola Juha ym. valtuustoaloite Kvsto 15.3.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juha Hakola ja 65 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki osoittaa mielenilmauksille sopivan alueen, jossa olisi esimerkiksi esiintymislava ja äänentoisto valmiina.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että aloitteessa mainittu Kansalaistori olisi sopiva paikka mielenosoituksille ja muille tapahtumille. Tapahtumien järjestämistä on pyritty viime vuosina helpottamaan Helsingin valtuustostrategian mukaisesti lisäämällä tapahtumapaikkoja ja yksinkertaistamalla lupaprosessia. Kansalaistoria vuokrataan tapahtumille, ja tapahtumapaikan varauksia tehdään pitkälle tulevaisuuteen.

Mielenosoitukset eivät edellytä maanomistajan lupaa. Vain poliisi voi rajoittaa mielenosoituksia perustellusta syystä. Mielenosoitusten järjestäminen spontaanisti tai niiden pitkittyminen ennakoimattomasti voi olla ristiriidassa muun tapahtumakäytön ja varausten kanssa. Tapahtumat ja mielenosoitukset olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää joustavasti rinnakkain tilanteissa, joissa niitä järjestetään yhtä aikaa Kansalaistorilla. Tämä edellyttää poliisin ja kaupungin yhteistyötä.

Kansalaistorin turvallisuuteen liittyvää viranomaisyhteistyötä tehdään kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmisyksikön koordinoimana. Kansalaistorin suunnitelmissa huomioidaan turvallisuuteen liittyvät järjestelyt, ja suunnitelmat sovitetaan yhteen Keskustakirjaston turvallisuussuunnitelmien kanssa.

Helsingin keskustan kysytyimmistä tapahtumapaikoista (ml. Kansalaistorista) on laadittu tapahtumapaikkakortit, joissa on määritelty paikkoihin soveltuvien tapahtumien luonne, koko ja ohjeistettu muita järjestelyjä, kuten äänentoistoon liittyviä seikkoja. Ympäristönsuojeluyksikkö ohjeistaa äänentoiston käyttöä tapahtumissa, ja valvoo, että alueella noudatetaan tilapäistä melua koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Kansalaistorin tapahtumapaikkakortti päivitetään, kun uusi aukio tapahtumapaikkoineen on toteutettu.

Uusissa Kansalaistorin katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa on tapahtumia varten esiintymiskoroke. Tavoitteena on toteuttaa alueelle suuriakin tapahtumia palvelevat sähkö-, vesi- ja viemäriiliittymät. Viemärintä tarvitaan erityisesti ruokatapahtumia varten. Tavoitteena on tuoda suunnitelmat kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäviksi syksyn 2017 aikana.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

18.09.2017

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakola Juha ym. valtuustoaloite Kvsto 15.3.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 801

HEL 2017-003245 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 68

HEL 2017-003245 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kansalaistori on sopiva paikka tapahtumille ja myös ennakkoon tapahtumapaikkojen hallintaan ilmoitetuille mielenosoituksille. Kansalaistori voidaan varata ennakkoon ilmoitettujen mielenosoitusten käyttöön.

Tapahtumien järjestämistä on pyritty viime vuosina helpottamaan Helsingin valtuustostrategian mukaisesti lisäämällä tapahtumapaikkoja ja yksinkertaistamalla lupaprosessia. Kansalaistoria vuokrataan tapahtumille, ja tapahtumapaikan varauksia tehdään pitkälle etukäteen.

Mielenosoittaminen on perustuslaillinen oikeus eivätkä mielenosoitukset tarvitse maanomistajan lupaa. Vain poliisi voi rajoittaa mielenosoituksia perustellusta syystä. Mielenosoitusten järjestäminen spontaanisti tai niiden pitkittyminen ennakkoimattomasti voi olla ristiriidassa muun tapahtumakäytön ja varausten kanssa. Tapahtumat ja mielenosoitukset olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää joustavasti rinnakkain tilanteissa, jossa niitä järjestetään yhtä aikaa Kansalaistorilla. Tämä edellyttää poliisin ja kaupungin yhteistyötä.

Uusissa Kansalaistorin katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa on tapahtumia varten esiintymiskoroke. Tavoitteena on toteuttaa alueelle suuriakin tapahtumia palvelevat sähkö-, vesi- ja viemäri liittymät. Viemäriä tarvitaan erityisesti ruokatapahtumia varten. Tavoitteena on tuoda suunnitelmat kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäviksi syksyn 2017 aikana.

Kansalaistorin turvallisuuteen liittyvää viranomaisyhteistyötä tehdään kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmisyksikön koordinoimana. Kansalaistorin suunnitelmissa huomioidaan turvallisuuteen liittyvät järjestelyt, ja suunnitelmat sovitetaan yhteen Keskustakirjaston turvallisuussuunnitelmien kanssa.

Helsingin keskustan kysytyimmistä tapahtumapaikoista, muun muassa Kansalaistorista, on laadittu tapahtumapaikkakortit, joissa on määritelty paikkoihin soveltuvien tapahtumien luonne, koko ja ohjeistettu muita järjestelyjä, kuten äänentoistoon liittyviä seikkoja. Ympäristönsuojeluyksikkö ohjeistaa äänentoiston käyttöä tapahtumissa, ja valvoo, että alueella noudatetaan tilapäistä melua koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Kansalaistorin tapahtumapaikkakortti päivitetään sitten, kun uusi aukio tapahtumapaikkoineen on toteutettu.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisäys kappaleen neljä ensimmäiseksi virkkeeksi: "Mielenosoittaminen on perustuslaillinen oikeus."

18.09.2017

Esittelijä muutti ehdotustaan vastaehdotuksen mukaisesti.

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38580
timo.korhonen(a)hel.fi

§ 853

V 27.9.2017, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite pyöräväylästä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo, valtuustoaloite Kvsto 30.3.2016 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunkisuunnitteluvirasto selvittäisi mahdollisuutta rakentaa pyörätie Pasilan ja Vallilanlaakson välissä olevaan hylättyyn junatunneliin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.2.2017 (125 §) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta lausui aloitteesta uudestaan 9.5.2017 ja totesi, että tunnelin länsipään liittymiskohta katuverkkoon ei sijaitse verkostollisesti hyvässä kohdassa eikä tunnelista tulevaa väylää saisi sujuvasti yhdistettyä pyöräilyn pääverkostoon. Itäpäässä taas yhteys Kumpulanlaaksoon onnistuu, mutta muuhun verkostoon, kuten Mäkelänkadulle, luontevan yhteyden rakentamista haittaa suuret korkeuserot.

Tunnelin korkotaso suhteessa länsipään ympäröivään reitistöön on erittäin vaikea. Kokonaisuutena yhteys pääradan varren pyörätielle tunnelin kautta tarkoittaisi ensin nousua Sähköttäjensillalle korkeustasolle 31 m noin kahdensadan metrin matkalla. Tunnelin suuaukolla korkotaso on n. 14 m, joten reitin pituuskaltevuuden maksimiarvot ylittyvät. Tämän tyyppisten pyörätieratkaisujen käyttöä ei nykyisin suositella, sillä pyörätieratkaisujen tulisi palvella kaikenlaisia pyöräilijöitä.

Tunneli on rakennettu 1960-luvulla tavarajunaliikenteen käyttöön eivätkä sen suunnittelu- ja rakentamisvaatimukset ole muun muassa turvallisuuden kannalta nykyisiä vastaavat. Tunnelissa on liikennöity dieselkallustolla sekä kuljetettu vaarallisia ja muuten haitallisia aineita, jotka ovat todennäköisesti vaikuttaneet sekä maaperään että tunnelin muihin rakenteisiin. Ympäristökeskuksella ei ollut tietoja tunnelin puhdistuksesta tavarajunakäytön jälkeen. Tunnelin seinät ja katto tulisi puhdistamisen lisäksi tiivistää ja vahvistaa. Tunnelia on myös käytetty maankaatopaikkana, jonne on ajettu huomattava määrä maa-ainesta.

Tunnelin ilmanvaihto, paloturvallisuus ja sosiaalisen turvallisuuden luominen tulisi varmistaa ennen tunnelin käyttöönottoa. Hätäpoistumiskuiluja olisi oltava useita tunnelin pituudelle. Tunnelin linjalla on puiston lisäksi olemassa olevien asuinrakennusten tontteja sekä koulutontti, joille tarvittavia pystykuiluja olisi sijoitettava. Olemassa olevasta kaupunkirakenteesta on haastavaa löytää sijoituspaikkoja jälkikäteen tehtäville pystykuiluille ja niiden maanpäällisille osille. Tunnelissa ei ole myöskään yhtään valoaukkoa.

Tunneli ei edellä kuvatuista syistä johtuen ole ollut investointiohjelmisissa. Turvallisen ja esteettömän reitin toteuttaminen nostaisi rakentamiskustannuksia. Pyöräilyn edistämiseen varatut investointiresurssit on tarkoituksenmukaisempaa suunnata jo päätettyjen pyöräliikenteen tavoiteverkkojen rakentamiseen. Pasilassa itä-länsi -suuntaisen pyöräilyn edistämiseksi parannetaan Asemapäällikönkadun ja Pasilansillan kautta kulkevaa reittiä. Pasilansillalla valmistuu uudet yksisuuntaiset pyöräjäjestelyt vuonna 2019. Pasilan kehittyessä pyöräliikenne Vanhankaupungin suunnalta on arvioitu olevan enemmän Pasilaa kohti, joten kantakaupungin tavoiteverkossa reitti on linjattu sen mukaisesti.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

18.09.2017

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Stranius Leo, valtuustoaloite Kvsto 30.3.2016 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 805

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-
salon ehdotuksesta.

14.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 245

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Hankenumero 5264_43

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tunnelin käyttämistä pyöräliikenteeseen ei ole huomioitu nykyisissä suunnitelmissa tai investointiohjelmassa. Pääosin tämä johtuu siitä, että kyseisen tunnelin liittymiskohta katuverkkoon länsipäässä ei sijaitse verkostollisesti hyvässä kohdassa. Teollisuuskadun rakentumisen myötä on poistunut mahdollisuus liittää tunnelista tuleva väylä sujuvasti pyöräilyn pääverkostoon, esimerkiksi pääradan varteen. Itäpäässä yhteys Kumpulanlaaksoon onnistuu, mutta muuhun verkostoon kuten Mäkelänkadulle luontevan yhteyden rakentamista haittaa suuret korkeuserot.

Kumpulanlaaksosta Pasilan baana on linjattu Asemapäällikönkatua pitkin Pasilan sillalle. Pasilan kehittyessä pyöräliikenne Vanhankaupungin suunnalta on arvioitu olevan enemmän Pasilaa kohti, joten kantakaupungin tavoiteverkossa reitti on linjattu sen mukaisesti. Hämeentie toimii pääreitteinä keskustan suuntaan. Pyöräilyinvestointien tulisikin kohdentua ensisijaisesti kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytyin verkon rakentamiseen.

Tunnelin korkotaso suhteessa länsipään ympäröivään reitistöön on erittäin vaikea. Kokonaisuutena yhteys pääradan varren pyörätielle tunnelin kautta tarkoittaisi ensin nousua Sähköttäjensillalle korkeustasolle 31 m noin kahdensadan metrin matkalla. Tunnelin suuaukolla korkotaso on n. 14 m joten reitin pituuskaltevuuden maksimiarvot ylittyvät. Tämän tyyppisten pyörätieratkaisujen käyttöä ei nykyisin suositella, koska pyörätieratkaisujen tulisi palvella kaikenlaisia pyöräilijöitä.

Tunneli on suunniteltu tavarajunaliikenteen käyttöön ja sen ratkaisut muun muassa turvallisuuden kannalta ovat sen mukaiset. Se on rakennettu 1960-luvulla eivätkä sen ajan suunnittelu- ja rakentamisvaatimukset vastaa nykyisiä. Yleiseen liikennekäyttöön ottamiselle riskejä aiheuttaa se, että tunnelissa on liikennöity dieselkalustolla sekä kuljetettu vaarallisia ja muuten haitallisia aineita. On todennäköistä, että tämä on vaikuttanut sekä maaperään että tunnelin muihin rakenteisiin. Ympäristökeskuksella ei ollut tietoja tunnelin puhdistuksesta tavarajunakäytön jälkeen. Edellä kuvatut tekniset haasteet nostavat reitin rakentamiskustannuksia. Todennäköisesti tunnelin seinät ja katto tulisi puhdistamisen lisäksi tiivistää ja vahvistaa. Tunnelia on myös käytetty maankaatopaikkana. Sinne on ajettu huomattava määrä maa-ainesta.

Tunnelin ilmanvaihto, paloturvallisuus sekä sosiaalisen turvallisuuden luominen tulee varmistaa ennen tunnelin käyttöön ottoa, mikä lisää reitin rakennuskustannuksia. Hätäpoistumiskuiluja jouduttaisiin tekemään

18.09.2017

useita tunnelin pituudelle. Tunnelin linjalla on puiston lisäksi olemassa olevien asuinrakennusten tontteja sekä koulutontti, joille tarvittavia pystykuiluja olisi sijoitettava. Olemassa olevasta kaupunkirakenteesta on haastavaa löytää sijoituspaikkoja jälkikäteen tehtäville pystykuiluille ja niiden maanpäällisille osille. Tunnelissa ei ole myöskään yhtään va-loaukkoa. Turvallisuudentunteen riittävän tason saavuttaminen näillä lähtökohdilla on hankalaa, mikä vähentää potentiaalista käyttäjämää-rää.

Tunneli on ollut pitkään vailla käyttöä, mutta nyt sen itäpäässä olevaan kaavahankkeeseen liittyen on noussut ajatuksia tunnelin käyttämisestä muun muassa urheilutoimintaan. Tarkastelut maaperän tai rakenteiden pilaantuneisuudesta sekä ilmanvaihdosta ja muiden tarvittavien seikko-
jen osalta tehdään osana suunnitteluprosessia.

Edellä mainituilla perusteilla Pasilan ja Vallilanlaakson välinen junatun-
neli ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa pyöräliikenteen käyttöön. Sen
sijaan pyöräilyn edistämiseen varatut investointiresurssit suunnataan jo
päädettyjen pyöräliikenteen tavoiteverkkojen rakentamiseen. Tunnelista
osan muuttaminen urheilukäyttöön tutkitaan kaavaprosessin yhteydes-
sä.

14.06.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Ilari Heiska, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37220
ilari.heiska(a)hel.fi
Harri Verkamo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37127
harri.verkamo(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 22.02.2017 § 125

HEL 2016-003857 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

22.02.2017 Palautettiin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

18.09.2017

Valtuutettu Leo Stranius ehdotti valtuutettu Paavo Arhinmäen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten, että pyöräväylä Pasilan ja Vallilanlaakson väliseen hylättyyn junatunneliin selvitetään perusteellisesti ottaen huomioon länsipään suuaukon liuskan sekä pyöräilyn tai tarvittaessa myös kävelyn sovittamisen tunneliin.

Jaa-äännet: 32

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sinikka Vepsä, Tuulikki Vuorinen, Heta Välimäki

Ei-äännet: 45

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Charlotte Granberg-Haakana, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Hannu Oskala, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Terhi Koulumies

Poissa: 5

Outi Alanko-Kahiluoto, Eero Heinäluoma, Sirkku Ingervo, Seppo Kanerva, Tuomo Valokainen

18.09.2017

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

15.02.2017 Pöydälle

01.02.2017 Pöydälle

18.01.2017 Pöydälle

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 854

V 27.9.2017, Valtuutettu Matti Enrothin aloite yleiskaavan 2016 epäkohtien korjaamisesta

HEL 2017-002208 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Jaana Pelkonen:

Poistetaan esittelijän perustelujen neljännen kappaleen ensimmäisen lauseen loppuosa "eikä sitä ole pidettävä perusteltuna".

Poistetaan esittelijän perustelujen viidennen kappaleen viimeinen lause "Malmin lentokentän alue taas on asuntorakentamisen näkökulmasta Helsingin merkittävin yleiskaavan osoittama uusi asuntorakentamisen aluekokonaisuus."

Poistetaan esittelijän perustelujen kuudennesta kappaleesta seuraavaa: "On kuitenkin syytä erikseen todeta, että muutettavaksi esitetty Malmin lentokentän alueen saattaminen toteuttamiskelpoiseksi on tärkeää 2020-luvun asuntorakentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta. Samoin asuntorakentamiseen ja liikennejärjestelmään kytkeytyvien investointien suuntaaminen koilliseen Helsinkiin on olennaista ympäröivien alueiden tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksien ja alueellisen eriarvoisuuden estämisen kannalta."

Lisätään esittelijän perustelujen kuudenteen kappaleeseen seuraavaa: "Vahva kansalaismielipide ja yleisilmailun kehitys puoltaa Malmin lentokentän säilyttämistä ilmailukäytössä. Käynnissä olevien oikeusprosessien lisäksi eduskunnassa on parhaillaan käsitellyssä Lex Malmi -kansalaisaloite. Helsingin kaupungin tulee huomioida eduskunnan ja oikeusistuimien aikanaan tekemät ratkaisut myös omassa päätöksenteossään."

Kannattaja: Mika Raatikainen

Äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jaana Pelkosen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 11

Paavo Arhinmäki, Juha Hakola, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Kaarin Taipale, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Terhi Koulumies, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 4.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 22.2.2017 asia 20

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Enroth ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Keskuspuisto, Malmin lentokenttä ja Tuomarinkylän kartanon alueet poistetaan kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymästä yleiskaavasta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausunnossaan, että yleiskaavan laatiminen käynnistyi 20.11.2012 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksyessä yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman. Neljän vuoden valmistelu- ja päätöksentekoprosessi sai päätöksensä 26.10.2016 kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin uuden yleiskaavan. Yleiskaava

ei ole vielä lainvoimainen. Kaavasta on jätetty useita valituksia hallinto-oikeuteen, ja kaupunginhallitus antoi niihin vastineen 22.5.2017.

Vastikään hyväksytyn yleiskaavan muuttaminen jälkikäteen yksittäisten alueiden osalta ei ole yksinkertaista eikä sitä ole pidettävä perusteltuna. Aloitteessa ehdotetun kaltaisilla muutoksilla olisi merkittävä vaikutus tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen ja valmistelun lähtökohdaksi asetetun väestöprojektion toteutumisen edellytyksiin. Esitettyjen muutosten laajuus vaarantaisi koko kaavaratkaisun toimivuuden, mikä edellyttäisi kokonaan uuden yleiskaavan valmistelua.

On syytä huomata, että yleiskaavamerkinnot ovat pääkäyttötarkoituserkintöjä. Puistojen ja liikenneväylien lopulliset sijainnit määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Rakentamisalueilla ei ole yleiskaavakartalla tarkkoja rajoja. Vierekkäisten eri kaavamääräysten alaisten alueiden maankäyttö sovitetaan tarkemmassa suunnittelussa yhteen niin, että tuetaan toimivaa kaupunkirakennetta. Vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatkuvuus turvataan. Esimerkiksi keskuspuiston tarkkoja rajauksia ei ole päätetty osana yleiskaavaa. Vastaavasti Tuomarinkylän alueella on mahdollisuus tutkia keskustelua herättänyttä pikaraitiotien linjausta tarkemmin. Arvokas kartanoympäristö säilyy Tuomarinkylässä jatkossakin osana kulttuurimaisemaa. Malmin lentokentän alue taas on asuntorakentamisen näkökulmasta Helsingin merkittävin yleiskaavan osoittama uusi asuntorakentamisen aluekokonaisuus.

Yleiskaava ei myöskään ota kantaa alueiden toteuttamisjärjestykseen. On kuitenkin syytä erikseen todeta, että muutettavaksi esitetty Malmin lentokentän alueen saattaminen toteuttamiskelpoiseksi on tärkeää 2020-luvun asuntorakentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta. Samoin asuntorakentamiseen ja liikennejärjestelmään kytkeytyvien investointien suuntaaminen koilliseen Helsinkiin on olennaista ympäröivien alueiden tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksien ja alueellisen eriarvoisuuden estämisen kannalta.

Hierarkkinen kaavoitusjärjestelmä mahdollistaa sen, että asemakaavoitusvaiheessa on mahdollisuus vaikuttaa asemakaavoihin, joita ei pidetä tarkoituksenmukaisina. Asemakaavoitustyön aikana käydään myös aina läpi laaja osallistumis- ja vuorovaikutusprosessi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 22.2.2017 asia 20

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 809

HEL 2017-002208 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Ulla-Marja Urhon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 237

HEL 2017-002208 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kaupunkisuunnittelulautakunnalta valtuustoaloitteesta, joka koskee yleiskaavan muuttamista Keskuspuiston, Malmin lentokentän ja Tuomarinkartanon alueiden osalta.

Yleiskaavan laatiminen käynnistyi 20.11.2012, kun kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman. Neljän vuoden valmistelu- ja päätöksentekoprosessi sai päätöksensä

26.10.2016 kaupunginvaltuuston hyväksyessä Helsingin uuden yleiskaavan (Kaupunkikaavan). Yleiskaavan eri vaiheita on käsitelty useaan otteeseen kaupunkisuunnittelulautakunnassa, minkä lisäksi prosessiin kuuluva muu vuorovaikutus on ollut hyvin kattavaa. Yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen. Kaavasta on jätetty useita valituksia hallinto-oikeuteen. Kaupunki tulee antamaan niihin vastineen ennen kesää.

Yleiskaava kattaa koko Helsingin alueen lukuun ottamatta Östersundomia. Yleiskaava ei korvaa voimassa olevia Jätkäsaaren, Keski-Pasilan, Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan, Kuninkaantammen, Pohjois-Haagan itäosan ja Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoja eikä Vartiosaaren, Meri-Rastilan länsirannan, Koivusaaren osayleiskaavoja, mikäli ne ovat tulleet voimaan ennen kuin uusi yleiskaava saa lainvoiman.

Vastikään hyväksytyyn yleiskaavan muuttaminen jälkikäteen yksittäisten alueiden osalta ei olisi yksinkertaista. Lausunnossa ehdotetun kaltaisilla muutoksilla olisi merkittävää vaikutusta koko Helsingin tavoiteltuun kaupunkirakenteeseen ja valmistelun lähtökohdaksi asetetun väestöprojektin toteutumisen edellytyksiin. Muutosten arviointi edellyttäisi arvioita koko kaavaratkaisun toimivuudesta. Mikäli yleiskaavaa haluttaisiin keskeisten ratkaisujensa osalta muuttaa, tulisi käytännössä käynnistää uuden yleiskaavan valmistelu.

On syytä huomata, että yleiskaavamerkinnät ovat pääkäyttötarkoituserkintöjä. Tarkemmassa suunnittelussa määritetään tarkemmin esimerkiksi rakentamisalueiden, puistojen ja liikenneväylien lopulliset sijainnit. Rakentamisalueilla ei ole yleiskaavakartalla tarkkoja rajoja. Vierekkäisten eri kaavamääräysten alaisten alueiden maankäyttö sovitaan tarkemmassa suunnittelussa yhteen niin, että tuetaan toimivaa kaupunkirakennetta. Vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatkuvuus turvataan. Esimerkiksi keskuspuiston tarkkoja rajauksia ei ole päätetty osana yleiskaavaa. Vastaavasti Tuomarinkylän alueella on mahdollisuus tutkia keskustelua herättänyttä pikaraitiotien linjausta tarkemmin. Arvokas kartanoympäristö säilyy Tuomarinkylässä jatkossakin osana kulttuurimaisemaa. Malmin lentokentän alue taas on asuntorakentamisen näkökulmasta Helsingin merkittävin yleiskaavan osoittama uusi asuntorakentamisen aluekokonaisuus.

Yleiskaava ei myöskään ota kantaa alueiden toteuttamisjärjestykseen. Näitä ajoitetaan osaltaan yleiskaavan toteuttamisohjelmassa, joka on tarkoitettu tuoda päätöksentekoon vuoden 2017 loppupuolella. On kuitenkin syytä erikseen todeta, että muutettavaksi esitetty Malmin lentokentän alueen saattaminen toteuttamiskelpoiseksi on tärkeää 2020-luvun asuntorakentamistavoitteiden saavuttamisen kannalta. Samoin asuntorakentamiseen ja liikennejärjestelmään kytkeytyvien investoin-

18.09.2017

tien suuntaaminen koilliseen Helsinkiin on olennaista ympäröivien alueiden tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksien ja alueellisen eriarvoisuuden estämisen kannalta.

Kaupunginvaltuustolla on aina mahdollisuus kaupungin ylimpänä päätöksentekuelimenä ottaa kantaa tuleviin suunnitelmiin. Hierarkkinen kaavoitusjärjestelmä tarkoittaa sitä, että asemakaavoitusvaiheessa on mahdollisuus palauttaa valmisteluun sellaiset asemakaavat, joiden hyväksymistä ei pidetä tarkoituksenmukaisena. Asemakaavaprosessin yhteydessä käydään myös aina läpi laaja vuorovaikutusprosessi, johon kaikki osalliset pääsevät mukaan.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

§ 855

V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite Puhoksen, Vallilan konepaja-alueen ja tukkutorin kehittämistä Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginhallitus kehottaa kaupunkiympäristön toimialaa selvittämään mahdollisuudet järjestää keväällä 2018 yhdessä kiinteistöjen nykyisten omistajien kanssa Vallilan konepaja-alueen kehittämistä koskeva ideakilpailu, jonka avulla voidaan etsiä uusia vaihtoehtoja jatko-suunnitteluun sekä kiinnostuneita tahoja kiinteistöjen uusiksi vuokralaisiksi tai omistajiksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs:

Lisätään päätöksen loppuun seuraavaa:

"Samalla kaupunginhallitus kehottaa kaupunkiympäristön toimialaa selvittämään mahdollisuudet järjestää keväällä 2018 yhdessä kiinteistöjen nykyisten omistajien kanssa Vallilan konepaja-alueen kehittämistä koskeva ideakilpailu, jonka avulla voidaan etsiä uusia vaihtoehtoja jatko-suunnitteluun sekä kiinnostuneita tahoja kiinteistöjen uusiksi vuokralaisiksi tai omistajiksi."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 15.2.2017 asia 39

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet sille, että kaupunki lunastaa Puhoksen omistavan yhtiön osakekannan ja muodostaa tämän omistuksen pohjalta Kiinteistö Oy Kaapelitalon tapaan toimivan kiinteistöyhtiön. Lisäksi esitetään selvitettäväksi myös sitä, olisiko Vallilan konepaja-alueen kohdalla mahdollista ajatella kaupungin lunastavan jalostamisen tarpeessa olevat kiinteistöt kaupungin erillisen kiinteistöyhtiön kehitettäväksi. Edelleen aloitteessa esitetään selvitettäväksi myös sellaista vaihtoehtoa, että Tukutorin tehtäväaluetta laajennettaisiin siten, että se toimisi nykyisten tehtäviensä ohella Kiinteistö Oy Kaapelitalon tapaisena oman toimialueensa erikoiskiinteistöjen yhtiömuotoisena jalostajana.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Puotinharjun ostoskeskus

Yleistä

Puotinharjun ostoskeskus, Puhos, sijaitsee kauppakeskus Itiksen naapurissa kaupungin omistamalla noin 29 000 m²:n suuruisella tontilla. Kaksikerroksinen ostoskeskus on rakennettu vaiheittain vuosina 1965–1989 ja sen laajuus on noin 17 000 k-m². Rakennukset kaipaavat peruskorjausta ja kaupallisesti ostoskeskus on jäänyt Itiksen varjoon.

Rakennus on keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön omistuksessa. Yhtiössä on noin 25 osakasta, joista suurimmat ovat Sponda, Hok-Elanto, Kesko ja Ilmarinen. Maanvuokrasopimus on voimassa 31.12.2020 asti.

Kehittämisestä

Kaupallisen toiminnan jatkaminen Puhoksessa on tarkoituksenmukaista jo pelkästään siksi, että sen vanha osa tultaneen suojelemaan. Myymälä- ja palvelutiloiksi suunniteltua rakennusta ei välttämättä ole helppoa eikä edes tarkoituksenmukaista muuntaa täysin toisenlaiseen käyttöön.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona esitetty idea etnisesti profiloituneesta kauppahallista on kannatettava. Kaupallisen toiminnan menestyminen kauppakeskus Itiksen vieressä ja Prisman sekä syksyllä 2017 avautuvan Keskon Easton-kauppakeskuksen läheisyydessä edellyttää vahvasti omaleimaista muista toimijoista poikkeavaa profiilia. Onnistuneen profiilin löytäminen voisi mahdollistaa kohteen kehittymisen jopa niin sanotuksi destinaatio-kohteeksi, joka houkuttelisi kävijöitä laajemmaltakin alueelta.

Puhoksen hajautunut omistajarakenne oletettavasti vaikeuttaa kohteen kehittämistä. Omistuksen siirtyminen yhdelle omistajalle mahdollistaisi kohteen kehittämisen nykyistä tehokkaammin, vaikka toiminnan asiakkaille tuskin on merkitystä sillä, onko kiinteistön omistajuus keskittynyt vai hajautunutta.

Ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että kaupunki lunastaisi kohteen. Pienenkin kauppaa- tai ostoskeskuksen kaupallisen konseptin kehittäminen, manageeraaminen ym. menestyksekkäs ylläpito ei kuulu kaupungin perustehtäviin tai kompetenssiin. Kaupunki voisi edelleen maanomistajan roolissa olla mukana toiminnassa sekä toimia Puhoksen toimijoita kokoavana ja heidän kanssaan keskustelevana kumppanina, mutta kohteen kaupallinen kehittäminen ja toiminta tulee tapahtua ammattimaisesti yksityisen, nykyisen tai tulevan, omistajan toimesta.

Aloite ei ole ristiriidassa Puhoksen alueen kaavoituksellisten pyrkimysten kanssa. Mahdollisen kaavamuutoksen lähtökohtana on vanhan osan suojelu ja säilyttäminen pääosiltaan kaupallisessa käytössä. Kauppahallitoiminta olisi asemakaavallisesti mahdollista nyt ja kaavamuutoksen jälkeenkin. Kaupunkikehittämisen kannalta ja siihen liittyvät sosiaaliset seikat huomioon ottaen kaavoittaja pitää aloitteen sisältöä kannatettavana.

Konepaja-alue

Yleistä

VR Yhtymä Oy:n omistama konepaja-alue Vallilassa rakentuu parhailaan asuin- ja toimitila-alueeksi. Osa vanhoista rakennuksista on tällä hetkellä vuokrattu lyhyillä sopimuksilla ns. väliaikaiskäyttöön.

Vanhojen konepajahallien voimassa olevan asemakaavan tavoitteena on suojella rakennukset sekä sijoittaa niihin palveluja, liiketilaa sekä toimistotilaa. Pääkäyttötarkoitukseksi on merkitty KTY/s, toimitilarakennusten korttelialue. Halleihin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuustiloja, opetus-, koulutus-, studio- ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja. Lisäksi halleille on annettu suojelumääräyksiä.

Kehittämisestä

Konepaja-alueen Asemakaava on laadittu tarkoituksella sallimaan monipuolisia toimintoja. Aloitteessa esitetty visio yritysveitoisesta kaupunkikulttuurisesta tapahtuma- ja ruokaravintolamaailmasta on kaavan mukaista toimintaa ja tukee kaavan tavoitteita.

Alueen suojeltujen rakennusten korjaaminen on välttämätöntä ja sillä on suora vaikutus tilavuokriin. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan siihen, millaista yritys- tai muuta toimintaa rakennuksiin sijoittuu. Tältä osin tilanne ei siis muuttuisi, vaikka kaupunki omistaisi tilat, sillä kaupunki ei voisi tukea yritystoimintaa matalampien vuokrien muodossa. Sen sijaan kaupungin tulisi mahdollisuuksiensa mukaan edesauttaa maanomistajaa löytämään taloudellisesti kestävä ratkaisu rakennusten käyttöön.

Konepaja-alueen aukiot voisi liittää osaksi mahdollista tulevien rakennusten toimintaa. Aukioiden hyödyntäminen parantaisi alueen vetovoimaisuutta ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Tukkutori

Helsingin tukkutorin tehtävänä on kehittää Teurastamon, kauppahallien ja torien toimintaa, vuokrata varasto- ja kylmätilaa pakastushotellista sekä toimitiloja erityisesti elintarvike- ja kukka-alan toimijoille ja yrityksille, ylläpitää ja tukea alueittensa yritysten toimintaedellytyksiä ja edesauttaa uusien yritysten aloittamismahdollisuuksia näiden erilaiset tarpeet huomioiden.

Tukkutorin toiminnat liittyvät kiinteästi toisiinsa ja edistävät kokonaisvaltaista kehitystä. Teurastamo, kauppahallit ja torit muodostavat ison ja luontevan osan ruoka- ja kaupunkikulttuurin kehittämistyöstä. Samaan kokonaisuuteen sulautuvat myös Silakkamarkkinat ja muut ruokatapahtumat. Koko tukkualue toimii suurena kokonaisuutena, jonka ytimessä on pakastamolaitos. Pakastamo luo toimintaedellytyksiä tori- ja hallikauppiaille sekä muille kaupungissa toimiville ravintola-alan toimijoille ja pienyrittäjille.

Tukkutorin ja Teurastamon alue on profiloitunut vahvana ja omaleimaisena ruokakulttuuritoiminnan keskittymänä. Kaupungin on tärkeää mahdollistaa jatkossakin tukkutorin toiminta ja keskittää voimavaroja Teurastamon alueen kehittämiseen. Teurastamohanke on vielä kesken ja korjattavia rakennuksia tulisi saattaa kuntoon mahdollisimman pian, jotta kaikki tilat saataisiin vuokrattua ja alue tulisi toimivaksi. Toimintojen hajauttaminen ja voimavarojen jakaminen tässä vaiheessa uusille, pahimmillaan toistensa kanssa kilpaileville, hankkeille tai alueille ei ole tarkoituksenmukaista. Lisäksi Kalasataman alueella asuminen sijoittuu hieman kauemmaksi teurastamosta, kun taas konepaja-alueella asuinrakennuksia on jo nyt aivan po. rakennusten vieressä.

Yksityisiä, menestyneitä torihankkeita on muun muassa Kööpenhaminassa, Tallinnassa ja Tukholmassa. Näissä hankkeen taustalla on yksityinen toimija, joka vuokraa myyntipaikkoja kauppiaille ja toiminta on kauppakeskusmaista.

Lopuksi

Aloitteessa esitetyt ehdotukset Puotinharjun ostoskeskuksen ja Vallilan konepaja-alueen toiminnan sisällölliseksi kehittämiseksi ovat sinällään kannatettavia. Kaupungin ydintehtäviin ei kuitenkaan kuulu liikekiinteistöjen omistaminen ja kauppakeskusmaisen toiminnan järjestäminen. Rakennukset ovat myös olleet yleisesti myynnissä, joten kaupungin ostamismahdollisuuksiin liittyisi kilpailutilanteessa paljon epävarmuutta.

Kaupungin tavoitteena on ollut aktiivisesti vähentää tilaomaisuutta, joka ei ole kaupungin ydintoimintojen käytössä.

Aloitteessa esitetään toiminnan organisointia kaupungin perustaman ja omistaman yhtiön toimesta. Tällaisen yhtiön taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Kaupunki joutuisi käytännössä pääomittamaan yhtiötä osakkeiden tai rakennusten hankintaan ja korjaamiseen tarvittavilla varoilla tai takaamaan yhtiön toiminnan edellyttämiä lainoja. Lisäksi kaupunki ottaisi yhtiön kautta liiketaloudellisen riskin siitä, että yhtiö saa tilat vuokrattua. Mikäli yhtiön toiminta muodostuisi tappiolliseksi, se voisi edellyttää kaupungin lisäpanostuksia yhtiöön. Tällaisen riskin ottaminen ei ole kaupungin kannalta perusteltua.

Kiinteistöjen kehittämistä haluttuun suuntaan on tarkoituksenmukaista edistää ensisijaisesti kiinteistöjen omistajien kanssa maankäytöllisin ja Puotinharjun Puhoksen osalta tarvittaessa myös tontinluovutuksen keinoin.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kaupunginhallitukselle antamansa lausunnon hyväksyessään kehottaa samalla kaupunkiympäristön toi-

mialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitetun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Tukkutorin organisaatiomuodon osalta kaupunginhallitus toteaa, että 1.6.2017 voimaan tulleen johtamisjärjestelmän uudistuksen yhteydessä tukkutori päätettiin yhdistää osaksi kaupunkiympäristön toimialaa. Tukutorin erottaminen omaksi kokonaisuudekseen ja/tai toiminnan yhtiöittämistä koskevien selvitysten käynnistäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 15.2.2017 asia 39

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 810

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 29.08.2017 § 65

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Puotinharjun Puhos –ostoskeskusta, Vallilan konepaja-aluetta ja Tukutoria kehitettäisiin Kaapelitehtaan toimintamallia soveltamalla. Tällöin kaupunki ostaisi rakennukset omistukseensa, peruskorjaisi ne ja vuokraisi yrityksille.

Puotinharjun Puhos

Yleistä

Puotinharjun ostoskeskus sijaitsee kauppakeskus Itiksen naapurissa kaupungin omistamalla noin 29 000 m²:n suuruisella tontilla. Kaksikerroksinen ostoskeskus on rakennettu vaiheittain vuosina 1965-1989 ja sen laajuus on noin 17 000 k-m². Rakennukset kaipaavat peruskorjausta ja kaupallisesti ostoskeskus on jäänyt Itiksen varjoon. Rakennus on keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön omistuksessa. Yhtiössä on noin 25 osakasta, joista suurimmat ovat Sponda, Hok-Elanto, Kesko ja Ilmarinen. Maanvuokrasopimus on voimassa 31.12.2020 asti.

Kehittämisestä

Kuten aloitteessa on esitetty, kaupallisen toiminnan jatkaminen Puhokessa on tarkoituksenmukaista jo pelkästään siksi, että sen vanha osa tultaneen suojelemaan: myymälä- ja palvelutiloiksi suunniteltua rakennusta ei välttämättä ole helppoa eikä edes tarkoituksenmukaista muuntaa täysin toisenlaiseen käyttöön.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona esitetty idea etnisesti profiloituneesta kauppahallista on kannatettava: kaupallisen toiminnan menestyminen kauppakeskus Itiksen vieressä ja Prisman sekä syksyllä 2017 avautuvan Keskon Easton-keskuksen läheisyydessä edellyttää vahvasti omaileimaista muista toimijoista poikkeavaa profiilia. Onnistuneen profiilin

löytäminen mahdollistaisi kohteen kehittymisen jopa niin sanotuksi destinaatio-kohteeksi, joka houkuttelisi kävijöitä laajemmaltakin alueelta. Maailmalla on useita esimerkkejä tällaisista onnistuneista hankkeista.

Puhoksen hajautunut omistajarakenne vaikeuttaa kohteen kehittämistä. Omistuksen siirtyminen yhdelle omistajalle mahdollistaisikin kohteen kehittämisen nykyistä tehokkaammin.

Kaupunkiympäristölautakunnan mielestä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että kaupunki lunastaisi kohteen jo pelkästään siksi, että kaupungilla ei ole sellaista osaamista, mitä pienenkin kauppa- tai ostoskeskuksen kaupallisen konseptin kehittäminen, manageeraaminen ym. menestyksenkäs ylläpito edellyttää. Kaupunki voisi edelleen maanomistajan roolissa olla mukana toiminnassa, mutta kohteen kaupallinen kehittäminen ja toiminta tulisi tapahtua ammattimaisesti yksityisen, nykyisen tai tulevan, omistajan toimesta.

Kaavoituksellisesti aloitteen sisältöä voidaan pitää hyvänä sosiaalisista, rakennussuojelullisista ja urbanistista syistä. Puhoksen alueen kaavoittamisen kannalta aloite ei ole ristiriidassa kaavoituksellisten pyrkimysten kanssa. Mahdollisen kaavamuutoksen lähtökohtana on vanhan osan suojelu ja säilyttäminen pääosiltaan kaupallisessa käytössä. Kaupungin organisoima kauppahallitoiminta olisi asemakaavallisesti mahdollista nyt ja kaavamuutoksen jälkeenkin. Kaupunkikehittämisen kannalta ja siihen liittyvät sosiaaliset seikat huomioiden kaavoittaja pitää aloitteen sisältöä kannatettavana. Aloitteessa mainittu Puhoksen sisäpihan kattaminen on detalji, joka saattaisi olla mahdollista, mutta se on erillinen suunnittelukysymys, joka pitäisi ratkaista muun muassa suojelutavoitteiden valossa.

VR:n konepaja-alue Vallilassa

Yleistä

VR Yhtymä Oy:n omistama konepaja-alue Vallilassa rakentuu parhailaan asuin- ja toimitila-alueeksi. Osa vanhoista rakennuksista on tällä hetkellä vuokrattu lyhyillä sopimuksilla ns. väliaikaiskäyttöön.

Pasilan konepajalla vanhojen konepajahallien voimassa olevan asemakaavan tavoitteena on suojella rakennukset sekä sijoittaa niihin palveluja, liiketilaa sekä toimistotilaa. Pääkäyttötarkoitukseksi on merkitty KTY/s, toimitilarakennusten korttelialue. Halleihin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuustiloja, opetus-, koulutus-, studio- ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja. Lisäksi halleille on annettu suojelumääräyksiä.

Kehittämisestä

Aloitteessa on esitetty, että kaupunki selvittäisi mahdollisuutta lunastaa myös konepaja-alueen kiinteistöjä niiden jalostamiseksi esimerkiksi kaupunkikulttuuriseksi tapahtuma- ja ruokaravintolakeskittymäksi.

Asemakaava on laadittu tarkoituksella sallimaan monipuolisia toimintoja. Aloitteessa esitetty visio yritysveloitetusta kaupunkikulttuurisesta tapahtuma- ja ruokaravintolamaailmasta on kaavan mukaista toimintaa ja tukee kaavan tavoitteita.

Alueen suojeltujen rakennusten korjaaminen on välttämätöntä ja sillä on suora vaikutus tilavuokriin. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan siihen, millaista yritys- tai muuta toimintaa rakennuksiin sijoittuu. Tältä osin tilanne ei siis muuttuisi, vaikka kaupunki omistaisi tilat, sillä kaupunki ei voi subventoida yrityksiä matalampien vuokrien muodossa. Sen sijaan kaupungin tulisi mahdollisuuksiensa mukaan edesauttaa maanomistajaa löytämään taloudellisesti kestävä ratkaisu rakennusten käyttöön.

Konepaja-alueen aukiot voisi liittää osaksi mahdollista tulevien rakennusten toimintaa. Aukioiden hyödyntäminen parantaisi alueen vetovoimaisuutta ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Tukkutori

Helsingin tukkutorin tehtävänä on kehittää Teurastamon, kauppahallien ja torien toimintaa, vuokrata varasto- ja kylmätilaa pakastushotellista sekä toimitiloja erityisesti elintarvike- ja kukka-alan toimijoille ja yrityksille, ylläpitää ja tukea alueittensa yritysten toimintaedellytyksiä ja edesauttaa uusien yritysten aloittamismahdollisuuksia näiden erilaiset tarpeet huomioiden.

Tukkutorin toiminnat liittyvät kiinteästi toisiinsa ja edistävät kokonaisvaltaista kehitystä. Teurastamo, kauppahallit ja torit muodostavat ison ja luontevan osan ruoka- ja kaupunkikulttuurin kehittämistyöstä, samaan kokonaisuuteen sulautuu myös Silakkamarkkinat ja muut ruokatapahtumat. Myös viestinnällisesti nämä toiminnat ovat hyvin yhtenäinen alue. Koko tukkualue toimii suurena kokonaisuutena, jonka ytimessä on pakastamolaitos. Pakastamo luo toimintaedellytyksiä tori- ja hallikauppiaille sekä muille kaupungissa toimiville ravintola-alan toimijoille ja pienyrityksille.

Tavoitteena on, että tukkutori on elintarvike- ja kukka-alan pk-yrityksille palveluiltaan ja sijainniltaan pääkaupunkiseudun houkuttelevin toimintaympäristö. Kauppahallien ja torien osalta tavoitteena on antaa erityisesti pienyrityksille mahdollisuuksia myydä tuotteitaan perinteisissä hal-

li- ja toritiloissa, joissa puitteet ja kokonaisuus luovat hyvät mahdollisuudet kaupankäyntiin.

On tärkeää, että kaupunki mahdollistaa jatkossakin tukkutorin toiminnan ja keskittää erityisesti voimavaroja Teurastamon kehittämiseksi. Teurastamohanke on vielä kesken ja korjattavia rakennuksia tulisi saattaa kuntoon mahdollisimman pian, jotta kaikki tilat saataisiin vuokrattua ja alue tulisi toimivaksi. Toimintojen hajauttaminen ja voimavarojen jakaminen uusille hankkeille tässä vaiheessa ei ole toivottavaa.

Toisaalta yksityisiä, menestyneitä torihankkeita on muun muassa Kööpenhaminassa, Tallinnassa ja Tukholmassa. Näissä hankkeen taustalla on yksityinen toimija, joka vuokraa myyntipaikkoja kauppiaille ja toiminta on kauppakeskusmaista.

Lopuksi

Aloitteessa esitetyt ehdotukset Puhoksen ostarin ja VR:n konepaja-alueen toiminnan sisällölliseksi kehittämiseksi ovat sinällään kannatettavia. Kaupungin ydintehtäviin ei kuitenkaan kuulu liikekiinteistöjen omistaminen ja kauppakeskusmaisen toiminnan järjestäminen. Yksityiseltä sektorilta löytyy hyvin rahoitusta ja parempaa osaamista yritystoiminnan tarpeisiin.

Kaupungin tavoitteena on ollut aktiivisesti vähentää tilaomaisuutta, joka ei ole kaupungin ydintoimintojen käytössä. Puhoksen ja VR:n konepaja-alueen rakennuksia voisi siis kehittää osin täydennysrakentamalla joko nykyisten tai uusien yksityisten omistajien voimin. Rakennukset ovat olleet yleisesti myynnissä, joten kaupungin ostamismahdollisuuksiin liittyy kilpailutilanteessa paljon epävarmuutta.

Aloitteessa esitetään toiminnan organisointia kaupungin perustaman yhtiön toimesta. Tällaisen yhtiön taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä ja kaupunki joutuisi käytännössä pääomittamaan yhtiötä osakkeiden tai rakennusten hankintaan ja korjaamiseen tarvittavilla varoilla tai takaamaan yhtiön toiminnan edellyttämiä lainoja. Lisäksi kaupunki ottaisi yhtiön kautta liiketaloudellisen riskin siitä, että yhtiö saa tilat vuokrattua. Mikäli yhtiön toiminta muodostuu tappiolliseksi, se voisi ajautua taloudellisiin vaikeuksiin, ellei kaupunki sijoita yhtiöön lisää pääomia. Tällaisen riskin ottaminen ei ole välttämättä kaupungin kannalta perusteltua.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää aloitteessa mainittujen kiinteistöjen toiminnan sisällöllistä kehittämistä aloitteessa mainittuun suuntaan kannatettavana. Lautakunta ei kuitenkaan lähtökohtaisesti pidä kannatettavana kiinteistöjen hankkimista kaupungille tai sen omistamalle yhtiölle. Kiinteistöjen kehittämistä haluttuun suuntaan tulisi ensisijaisesti edistää

kiinteistöjen omistajien kanssa maankäytöllisin ja Puhoksen osalta myös tontinluovutuksen keinoin.

Lautakunta lisäksi kehottaa toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Käsittely

29.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään kappale:

"Hyväksyessään lausunnon lautakunta kehottaa samalla toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappale:

"Hyväksyessään lausunnon lautakunta kehottaa samalla toimialaa tutkimaan mahdollisuutta laatia Puhoksen nykyisen omistajatahon kanssa yhteistyösopimus ja uusi maanvuokrasopimus siten, että ostoskeskuksen säästettävän vanhan osan konseptointi ja kunnostaminen sidotaan jollakin tavoin ostoskeskuksen yhteyteen kaavoitettavan asumiseen tarkoitettun lisärakennusoikeuden luovutukseen.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 7

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Nuutti Hyttinen

18.09.2017

Lautakunta hyväksyi Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 5 (1 poissa).

22.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 09.05.2017 § 47

HEL 2017-001950 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi valtuutettu Rantasen valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa rinnastetaan kaksi mahdolliselta kehityskaareltaan samantapaista kohdetta sekä esitetään kehityssuuntia kaupungin hallintokuntien ja konserniyksiköiden toiminnalle. Selkeiden ratkaisuesitysten taakse kätkeytyy tarpeita jatkoselvityksille sekä periaatteellisia kysymyksiä kaupungin roolista kehittäjänä.

Puhoksen kohdalla keskeiset selvitettävät asiat ovat se, onko jokin osa todella saamassa rakennussuojelun suojaa, ketkä omistavat juuri tuon osan tilat ja millaisena tiloja omistavat tahot Puhoksen tulevaisuuden ylipäättään näkevät. Koska lausuntopyyntöä ei ole esitetty kaupunginmuseolle, suojeluasiaan tuskin saadaan edes alustavaa kannanottoa tämän aloitteen käsittelyn yhteydessä.

Omistuksen selvittäminen on yksinkertaista. Monimutkaista on selvittää onko tilojen omistaminen joillekin tulevan toiminnan kannalta keskeiseksi nähdylle vuokralaiselle erityisen merkityksellistä. Yrittäjälähtöisessä toiminnassa mahdollisuus omistaa toimitilat vuokraamisen sijaan on monelle tärkeää. Toisaalta on ymmärrettävä, että hajautunut omistus voi olla toiminnan kehittymisen kannalta positiivinenkin asia. Se estää suurten linjamuutosten syntymistä ja pelkällä monimutkaisella päätöksenteollaan suojelee kokonaisuutta esim. myynniltä tai purkamiselta. Aloitteessa visioidun toiminnan asiakkaille tuskin on erityistä merkitystä sillä, onko kiinteistön omistajuus keskittynyttä vai hajautunutta.

Omistamisen kysymys näyttäytyy oikeassa valossaan, kun ajatellaan kaupungin omaa, aktiivista roolia kehittäjänä. Miksi Helsingin kaupun-

gin tulisi olla omistaja voidakseen olla kokonaisuuden kehittäjä? Eikö kaupungille löydy kokonaisuudessa roolia ilman omistajuutta? Mikä on se lisäarvo, joka kaupungin omistuksesta syntyisi? Aloitteessa tehty vertaus Kaapelitehtaan malliin on helppo nähdä, mutta kun ajatellaan mitä on se työ, jota Kiinteistö Oy Kaapelitalo rakennustensa kehittäjänä tekee, nähdään, että merkittävä osa siitä voidaan tehdä ilman omistussuhdetta kiinteistöön.

Helsingin kaupunki voi halutessaan toimia Puhoksen kehittäjänä toimijoita kokoavana ja keskustelevana kumppanina, joka viestii toiminnasta, auttaa löytämään sinne parhaat vuokralaiset ja/tai osakkaat ja soveltaa lupaprosessejaan Puhoksen osalta säännösten mahdollistamaan sallivuuden maksimiin asti. Toki Helsinki voi olla toiminnassa myös omistaja, mutta silloin mietittäväksi tulee se, riittääkö osakkuus yhtenä muiden omistajien rinnalla. Osaomistajuudesta on hyviä kokemuksia mm. Maria 0-1 –start-up –keskittymän toiminnasta.

Viittaus Stoa alueelliseen kulttuurikeskukseen on lautakunnan mielestä kirjattu väärin päin. Mikäli kaupunki olisi omistajana, on perustellumpaa järjestää asetelma siten, että Stoalla on määräysvaltaa Puhoksen toimintaan eikä Puhoksella Stoa. Sinänsä on tärkeää, että Stoa Puhoksen naapurina nähdään kehittämisen tärkeänä osana jo aloitteessa.

Vallilan konepajan alueen tulevaisuuden ovat nostaneet keskusteluun paikalliset aktiiviset asukkaat. Rakennukset ja maapohjan omistaa valtiollinen toimija. Niiden käyttöä rajoittaa sekä suojele- että kaavamääräykset. Haetun kaavasta poikkeamisluvan hylkääminen kertoo siitä, että tuleva käyttö on hyvin rajallista. Tämä laskee kiinteistön arvoa sen omistajan silmissä. Arvoa, joka ei suojelumääräysten ja rakennusten heikon kunnon vuoksi ollut luultavasti valmiiksikaan korkea.

Silti on epäselvää miksi juuri Helsingin kaupungin pitäisi omistaa ja kehittää toimintaa ja rakennuskantaa. Kaupungissa on useita musiikkio-pistoja, jotka omistavat tilansa. Niiden taloudellinen tilanne on keskimääräistä vakaampi. Uusimpana hankkeena Katajannokan rantaan on noussut Altaan kaupunkiuimala yksityisellä rahoituksella. Kaapelitehtaan toimintamallin keskiössä on kiinteistöomistuksen tuoma työrauha ja toiminnan joustavuus.

Sen sijaan, että kaupunki monistaa ja muokkaa sinänsä erinomaista Kaapelitehtaan toimintamallia sen tulisi yrittää keksiä kokonaan uusi. Malli, jossa kaupunkikulttuurisesti aktiivisia toimijoita tuetaan ja opastetaan omistamaan omat toimitilansa. Kulttuurin kentän toimijoiden yleinen ongelma on kevyt tai olematon taseomaisuus, joka herkistää pienilekin kassavirran vaihteluille.

18.09.2017

Kiinteistöomistus tarkoittaisi kymmenien vuosien lainanhoitoa, mutta kyseessä on rakennukset, jotka ovat nyt olleet olemassa ensimmäiset 115 vuottaan. Kiinteistöjen omistamiseen kantakaupungissa on tarjolla yksityistä rahoitusta, mutta tällainen toimintamalli vaatii toimijakentän rohkaisemista tiedolla, laskentamalleilla ja luultavasti rahoituksen ja kaupanteon tuella.

On selvää, että kulttuurikeskuksen henkilöstön ja tulevaisuudessa koko toimialan osaamisen tulee olla tukemassa tuollaisen mallin syntymistä.

Aloitteen kolmantena asiana esitetään Tukkutori-viraston yhtiöittämistä. Asia olisi ollut luontevaa selvittää osana johtamisuudistuksen prosessia, kuten on tehty Korkeasaaren eläintarhan kohdalla. Koska näin ei ole tehty, jää asia tulevan kaupunkiympäristön toimialan asiaksi. Selvityksen teettäminen on toimialajohtajan päätettävissä ja selvityksen johdopäätökset hänen esittelyvallassaan.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että mikäli Tukkutorin yhtiöittämisestä selvitetään, on tärkeää samalla kirkastaa Helsingin ruokakulttuuristrategiaa. Nykyisellään siinä kulkee sekaisin erittelemättöminä ruokakulttuurin liiketoiminnallinen ja yhteiskunnallinen vaikutus. Tällaisenaan strategiaan on vaikea löytää yhtymäkohtia muiden hallintokuntien toiminnasta. Tämä lienee merkittävä syy sille, miksi Tukkutorin toiminta ruokakulttuurin edistäjän on jäänyt yksinäiseksi. Yhteistyö aktiivisten kuntalaisten ja yrittäjien kanssa on luontevaa, mutta epäselvän vaikutavuusmäärittelyn vuoksi hallintokunnat ovat nähneet prioriteetit liian helposti jonkin toisen hallintokunnan asiana.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

§ 856

V 27.9.2017, Valtuutettu Laura Nordströmin aloite yömetroliikenteen palauttamisesta

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Laura Nordströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Laura Nordströmin aloite
- 2 HSL:n lausunto 4.5.2017
- 3 Informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Nordström ja 44 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL ja kaupunki selvittäisivät yömetron ja bussien yöliikenteen yhteensovittamista ja yömetron liikennöinnin palauttamista viikonloppuisin sekä metron liikennöintiajan jatkamista arkisin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuosina 2013 - 2014 toteutetun metron yöliikennekokeilun perusteella metron viikonlopun yöliikenne oli vähäistä, ja suurin osa yömetromatkoista oli

kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuudella tehtyjä matkoja. Yömetrolikenteen kokemuksia käsiteltiin HSL:n hallituksessa helmikuussa 2015. HSL:n lausunto on liitteenä 2 ja informaatio yömetrolikennekokeilun kokemuksista 15.11.2013 - 31.12.2014 on liitteenä 3.

Merkittävimmät kustannukset metrolikenteessä syntyvät liikennöintikustannuksista ja vartioinnista. HSL arvioi vuonna 2015 metron yöliikenteen kokemusten perusteella, että metron yöliikenteestä aiheutuvat kustannukset ovat vuositasolla noin 610 000 euroa. Itä-Helsingin bussiliikenteen vaihtoehdoista riippuen kokonaislisäys kustannuksiin on noin 310 000 – 630 000 euroa. Lisäksi osassa bussiliikenteen vaihtoehdoista lisäkustannusta tulisi Itä-Helsingin liityntäterminaalien vartiointitarpeesta. Liikennelaitosliikelaitoksen lausunnon 11.5.2017 mukaan vartiointikustannukset olisivat arviolta 280 000 euroa vuositasolla.

HSL:n mukaan kustannuksiltaan edullisin ja palvelutasoltaan kattavin liikenneratkaistu keskiyön liikenteeseen on edelleenkin N-bussiliikenne. Yömetrolikenteen mielekkyys edellyttäisi, että se korvaisi päällekkäistä bussiliikennetarjontaa. Tämä ei HSL:n mukaan ole mahdollista, koska suuri osa matkustajista asuu kävelyetäisyyden ulkopuolella metrosta.

N-bussiliikenteen ohella on erilaisten suurtaapahtumien yhteydessä jatkettu myös metron yöliikennettä harkinnan mukaan, ja tällaista käytäntöä on tarkoitus jatkaa.

HSL tulee selvittämään metron liikennöinnin lopettamisaikaa ja N-linjoja ensi talvena länsimetron liikennöinnin ollessa toiminnassa. HSL:n mukaan Länsimetron myötä ei kuitenkaan ole tarkoitus aloittaa yömetrolikennettä, vaan kyse on aikataulujen säätämisestä noin puolella tunnilla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Laura Nordströmin aloite
- 2 HSL:n lausunto 4.5.2017
- 3 Informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 815

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 11.05.2017 § 82

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Laura Nordströmin valtuustoaloitteeseen yö-metroliikenteen palauttamisesta:

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia met-ro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen kehittäjänä ja toteuttajana. HKL:n perustehtävänä on tuottaa ja kehittää kestävästä liikkumisesta palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Metron yöliikenteen laajentamisesta on tehty erillinen Metron yöliikenteen laajentamisselvitys vuonna 2009. Selvityksessä laajentamiselle ei löydetty perusteita muun muassa palvelutason tai turvallisuuskäytökulmien osalta eikä joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden kannalta. Silloisessa selvityksessä todetaan myös, että yöliikennettä ei ole tarkoituksenmukaista aloittaa ennen automaattimetron ja länsimetron käyttöönottoa liittyen asennus-, testaus- ja rakentamistöihin. Nyt

länsimetron matkustajaliikenteen alkaessa onkin oikea aika arvioida uudemman kerran metron yöliikenteen tarkoituksenmukaisuutta.

Selvityksessä todetaan myös yöbussi- eli N-linjojen vaikutusalueen kattavuuden olevan metrolinjojen kaltainen ja tarjoten myöhäisillan hiljaisen kysynnän aikana myös paremman ja kustannustehokkaan palvelutason matkustajamäärien hoitamiseen. Metroliikenteen kustannuksista merkittävän osan muodostavat vartiointin tarve ja mahdollinen liittyn- tälliikenne.

Metron yöliikennettä on jatkettu erilaisten suurtaapahtumien yhteydessä aina harkinnan mukaan. Yöliikenteen jatkamisesta on tehty aika ajoin valtuustoaloitteita ja asiasta on keskusteltu julkisesti eri tahoilla. Valtuustoaloitteen mukainen kokeilu järjestettiin 8.11.2013-31.12.2014 välisenä aikana. Matkustajapalautteet kokeilusta olivat pääsääntöisesti positiivisia, kun taas jonkin verran esiintyi negatiivista asukaspalautetta metroradan varrelta pitkittyneenä meluhaittana.

Mikäli metron yöliikenne jatkettaisiin, olisi se tarkoituksenmukaista toteuttaa 20 minuutin vuorovälillä. Yöliikenteen mahdollinen aloitus onärkevintä ajoittaa länsimetron liikenteen aloittamisen jälkeen, sillä länsimetron rakentamisen vaatimat kuljetukset ja koeajot on erittäin tärkeä hoitaa ilman ylimääräisiä häiriöitä.

Metron yöliikenteen jatkaminen valtuustoaloitteen mukaisesti perjantai- ja lauantai-iltoina vaatii lisäresursseja vartiointiin sekä lisääntyneeseen kuljettajatarpeeseen. Alustavien selvitysten perusteella aloitteen kaltainen ja aiemman kokeilujakson kaltainen lisäliikenne ei aiheuttaisi kuitenkaan kovin merkittäviä muutoksia metroradan ja junakaluston kunnossapitojärjestelyissä, eikä myöskään aiheuta merkittäviä muutoksia kunnossapidon työkuukustannuksissa. Mikäli vuotuinen kilometrimäärän lisäys on merkittävä, lisää se kustannuksia tihentyneenä huoltovälinä kaluston kunnossapidossa. Muutoksia kunnossapidon näkökulmasta vaatii entistä tarkempi töiden suunnittelu junakalustolle luontaisen seisonta-ajan lyhentyessä sekä vapaan työskentelyajan lyhentyessä radalla. Lyhyemmät työskentelyajat sekä lyhentynyt luontainen seisonta-aika saattavat alentaa liikenteen luotettavuutta.

Merkittävimmät kustannukset syntyvät liikennöintikustannuksista sekä vartiointin kustannuksista. Yöliikenne lisää liikennesuoritteita ja sitä kautta liikennöintikustannuksia. Kasvavien liikennesuoritteiden lisäksi yöliikenne nostaa metron yksikkökustannuksia, koska yöaikaan ja suu- relta osin pyhäpäivien pariin kuuluvana ajankohtana kuljettajille, valvomo- työntekijöille ja vartioille maksettavat palkat ovat selvästi päiväaikaa suuremmat. Vartiointikustannusten vaikutus vuositasolla on noin

18.09.2017

280.000 euroa. Vastaavasti on otettava huomioon, että huomattavasti enemmän työvoimavaltaisen bussiliikenteen kustannukset alenisivat.

Päätös yöliikenteen aloittamisesta sekä tarkempi kustannusten esittäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Lausunnossa kuvatut kustannusvaihtokutukset ovat arvioita ja kustannukset vaativat tarkemman selvityksen siinä vaiheessa, kun on tiedossa tarkempi suunnitelma liikennöintiajoista ja -määristä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.05.2017 § 242

HEL 2017-002207 T 00 00 03

Hankennumero 5264_125

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Metron liikennöintiajan laajentamista yöaikaan esitetään aika ajoin kaupunginvaltuutettujen, asukkaiden ja eri sidosryhmien taholta. Nykyisin vuorokauden viimeinen metro Ruoholahdesta Mellunmäkeen lähtee kaikkina päivinä klo 23:31. Tämän jälkeen joukkoliikenneyhteydet hoidetaan busseilla kaupungin keskustasta lähtevillä N-linjoilla. Länsimetron liikenteen alkaessa Espoon suunnalla aiotaan toimia vastaavalla tavalla.

HSL toteutti Helsingin kaupungin pyynnöstä 8.11.2013 - 31.12.2014 kokeilun, jonka aikana metro liikennöi viikonloppuisin noin klo 1.30 asti. Kokeilun aikana Itä-Helsingin yöbusseilta vähennettiin vuoroja eikä metroasemilta ollut yömetron liikennöintiaikoina liityntäbussiyhteyksiä.

Metron yöliikenteessä oli kokeilun aikana keskimäärin 3 200 matkustajaa yötä kohden, joten matkustajamäärät olivat selvästi pienempiä kuin muina vuorokauden liikennöintijaksoina. Suuri osa, jopa 40 prosenttia yömetromatkoista oli kantakaupungin sisäisiä Ruoholahden ja Kalasataman välisellä osuudella tehtyjä matkoja. Yömetro vähensi Itä-Helsingin yöbussien käyttöä: niissä oli yötä kohti keskimäärin 1 500 matkusta-

jaa vähemmän kuin aiempina vuosina. Yöliikenteen kustannukset matkaa kohti olivat moninkertaiset päiväliikenteeseen verrattuna.

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokoikeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Käsittely

09.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon:

Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokoikeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Kannattaja: Jape Lovén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen viides kappale muutetaan muotoon: Jo ennen länsimetron liikennöinnin alkamista HSL:n olisi hyvä yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa tutkia vielä uudelleen metron yöliikenteen järjestämisen vaihtoehtoja. HSL:n tulisi myös raportoida perusteellisemmin edellisen yömetrokoikeilun tulokset. Tämän jälkeen voidaan asiaa arvioida uudestaan joukkoliikenteen palvelutason ja taloudellisuuden näkökulmista.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Nuutti Hyttinen, Hanna Lähteenmäki, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Outi Silfverberg, Osmo Soininvaara, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä varajäsen Silfverbergin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 5 – 4.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 857

V 27.9.2017, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Lisätään esittelijän perustelujen loppuun seuraavaa:

"Varhaistetun kielenopetuksen ulottamista koko kaupunkiin ja esiopetuksen kielirikasteisen pilotoinnin laajentamista valmistellaan syksyille 2018, jos talousarviossa osoitetaan sille määrärahat."

Otso Kivekkään vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 24.4.2017 (§ 432) palauttaa valtuutettu Mari Holopaisen ja 33 muun valtuutetun aloitteen vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti: Kaupunginhallitus pitää kieltenopetuksen varhaistamista kannatettavana ja keho-

taa valmistelemaan käytännön laajentamista syksystä 2018 kaikkiin kouluihin, joissa toiminta luontevasti onnistuu. Kaupunginhallitus pitää myös tärkeänä, että syksyllä 2017 käynnistyviä kielirikastetun esiopetuksen pilotteja seurataan ja toimintaa pyritään laajentamaan vuodelle 2018.

Aloitteessa esitetään, että vieraan kielen opiskelu mahdollistetaan alakoulun ensimmäiseltä luokalta alkaen. Samalla tarjotaan kielikerhoja ja lisätään kielikylpyä ja -suihkuja osana varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa tulisi yhteistyössä aloittaa valmistelu, jossa tutkitaan uusia keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Määräaika on kahdeksan kuukautta. Jos määräaika ylittyy sen vuoksi, että kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite käsitellään määräajan päättymistä seuraavassa aloitteita käsittelevässä valtuuston kokouksessa.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja varhaiskasvatustalokunnan lausuntoihin sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lisäselvitykseen ja toteaa seuraavaa:

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppeaan kaksikieliseen opetukseen voivat osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylvyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Osa kouluista tarjoaa vuosiluokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pienimuotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihutus).

Esiopetuksessa kielten oppimisen pilotointiin on varauduttu 150 000 euron määrärahalta vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa.

Kielirikasteisella esiopetuksella tarkoitetaan esiopetusta, jossa alle 25 % toiminnasta järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti jollakin muulla kuin perusopetuslaissa säädetyllä opetuskielillä. Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa. Tavoitteena on, että lapset olisivat sekä kielen oppijoita että käyttäjiä. Tavoitteena voi olla siirtyminen kielirikasteiseen tai muuhun kaksikieliseen perusopetukseen.

Kielirikasteinen esiopetus toteutetaan niin, että opettajat kiertävät useammassa esiopetusryhmässä ja järjestävät kielirikasteisen esiopetuksen mukaista toimintaa kussakin ryhmässä niin, että se muodostaa alle 25 % esiopetuksen toiminnasta.

Kielirikasteista esiopetusta järjestetään kaudella 2017–2018 yhdeksässä päiväkodissa, kahdessakymmenessä esiopetusryhmässä.

- Päiväkodit Auringonkukka, Toivo ja Satakieli – ranska
- Päiväkodit Myllynratas ja Leipuri – venäjä
- Päiväkodit Kesäheinä ja Alku-Käpylinna – espanja
- Päiväkodit Maunula, Himmeli, Perttu ja Vaskiniitty – englantia

Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa. Tarkoitus on, että lapset voivat perusopetukseen siirtymässään valita esiopetuksessa tutuksi tulleen vieraan kielen varhennettua opetuksen.

Pilotoinnin tuloksien arvioinnin ja toimintamallin kehittämisen näkökulmasta on tärkeää voida jatkaa kielirikasteista toimintaa myös esiopetuksen toimintavuonna 2018–2019. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että helsinkiläisillä lapsilla on entistä varhaisemmin ja entistä monipuolisemmin mahdollisuus oppia eri kieliä jo esiopetuksesta alkaen. Kielen opetuksen varhentamisessa esiopetusta eri kielillä tarjoavat yksityiset päiväkodit ovat tärkeinä kumppaneina ja tältäkin osin pyritään varmistamaan sujuvat opinpolut.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on myös valmisteilla kaksikielisen suomi-saame opetuksen käynnistäminen esi- ja perusopetuksessa. Kaksikieliseen suomi-saame varhaiskasvatukseen on edellytykset kunnallisella puolella sekä yksityisenä palveluna. Kaksikielistä suomi-saame -opetuksen opinpolkua esiopetuksesta perusopetukseen valmistellaan toimintavuodelle 2018–2019.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla vakituisesti 13 ja hankerahoituksella 32 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76 suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljäl-

le perusopetuksen alueelle. Hankerahoituksella aloitettujen 32 koulun varhennetun kielen opetus on yksi vuosiviikkotunti ryhmää kohden. Lisäksi hankerahoituksella kustannetaan yhdeksän koulun kielisuihutus-kokeilu, johon koulut saivat 0,5 vuosiviikkotuntia ryhmää kohden.

Ruotsinkielisen perusopetuksen itäisellä alueella toteutetaan lukuvuonna 2017-2018 kokeilu, joka sisältää sekä kielisuihkutusta (1. luokalla toinen kotimainen, 3. luokalla A2-kieli) sekä etä-/monimuoto-opetusta (4. luokalla A2-kieli, saksa). Kokeiluun osallistuvat alueen neljä koulua.

Hankerahoitus koskee lukuvuotta 2017–2018. Kielten opetuksen varhentamisen laajentaminen Helsingissä koskemaan kaikkia kouluja niin, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luokalta A-kielen opetuksen edellyttää määrärahan kohdentamista tähän tarkoitukseen. Varhennettu kielen opetus tarkoittaa yleisesti sitä, että 1-2 luokkalaisten minimi-tuntimäärä nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Vuotuinen kustannus suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä peruskouluissa olisi yhteensä noin 2,5 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen 4.9.2017 kaupunginvaltuustolle esittämän kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021 mukaan englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Helsingiläisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikyöpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta. Ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen opetus aloitetaan jo ensimmäiseltä luokalta. Kiinan kielen opetusta laajennetaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 2.11.2016 asia 12.pdf
- 2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lisäselvitys.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 819

18.09.2017

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

24.04.2017 Palautettiin

18.04.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 07.03.2017 § 30

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Holopaisen ym. aloitteesta vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta perusopetuksessa sekä kielikerho- ja kielisuihkutarjonnan lisäämisestä varhaiskasvatuksessa:

Varhaiskasvatusvirastossa on varauduttu kielirikasteisen esiopetuksen kokeiluun päiväkotien esiopetuksessa toimintavuonna 2017–2018. Kielipainottunutta toimintaa pilotoidaan sovitulla alueella kielirikasteisen esiopetuksen periaatteiden mukaisesti.

Kielirikasteisella esiopetuksella tarkoitetaan esiopetusta, jossa alle 25 % toiminnasta järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti jollakin muulla kuin perusopetuslaissa säädetyllä opetuskielellä. Kielirikasteinen esiopetus antaa luontevia mahdollisuuksia tuoda monikielisyyttä ja kulttuurien kohtaamisia esiin esiopetuksen arjessa ja toimintakulttuurissa. Tavoitteena on, että lapset olisivat sekä kielen oppijoita että käyttäjiä. Tavoitteena voi olla siirtyminen kielirikasteiseen tai muuhun kaksikieli-

seen perusopetukseen. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 OPH.)

Tehtävään palkataan neljä äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia puhuvaa lastentarhanopettajaa, jotka vastaavat toiminnan käynnistämisestä ja toteuttamisesta. Kielirikasteinen esiopetus toteutetaan niin, että opettajat kiertävät useammassa esiopetusryhmässä ja järjestävät kielirikasteisen esiopetuksen mukaista toimintaa kussakin ryhmässä niin, että se muodostaa alle 25 % esiopetuksen toiminnasta. Kielirikasteisen esiopetuksen kokeilu käynnistetään syksyllä 2017.

Kielirikasteisen esiopetuksen käynnistämistä ehdotetaan seuraavilla kielillä ja alueilla:

- Itäinen suurpii (Myllypuro) – venäjä
- Keskinen suurpiiri (Käpylä) – espanja
- Koillinen suurpiiri (Pihlajisto ja Latokartano) – ranska
- Pohjoinen ja koillinen suurpiiri (Maunula ja Siltamäki) – englantia

Alueet kokeilulle on valikoitu yhdessä perusopetuksen järjestäjien kanssa, jotta lapsille saataisiin mahdollisimman sujuva opinpolku ja opetuksen jatkumo. Alueiden valinnassa on tarkasteltu myös yksityisten palvelujentuottajien tarjoamaa kielipainotteista esiopetusta, jotta vältetään päällekkäisyydet tarjonnassa.

Kielten oppimisen pilotointiin päiväkodeissa on varauduttu 150 000 euron määrärahalta. Lisäksi olemme mukana Kielirikas Helsinki -hankkeessa, jossa kielten opetuksen varhentamiseen, seurantaan ja kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa on haettu Opetushallituksen jakamaa valtionavustusta.

Kielirikas Helsinki -hankkeen tavoitteena on monikielinen Helsinki, jossa kaupungin rikas kielivaranto sekä tukee oppimista että houkuttaa lapsia uusien kielten äärelle. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että helsinkiläisillä lapsilla on entistä varhaisemmin ja entistä monipuolisemmin mahdollisuus oppia eri kieliä jo esiopetuksesta alkaen.

1. Varhennetaan kielten oppimista ja rohkaistaan monipuolisen kielivarannon luomiseen esi- ja perusopetuksessa siten, että kaupungin eri alueilla olisi monipuoliset mahdollisuudet varhennettun kielen aloittamiseen.
2. Kehitetään systemaattisesti varhennettua pedagogista kielipolkuja esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisen yhteistoiminnan kautta.

3. Mahdollistetaan kielirikasteisen opetuksen mukaisia toiminnallisia tuokioita esiopetuksen ja perusopetuksen yhteisissä ryhmissä.
4. Kartoitetaan huoltajien kielitoiveita ja ajatuksia kielten opetuksesta koko kaupungin laajuisesti, sekä rohkaistaan kartoituksen tulosten pohjalta kouluja lisäämään uusia harvinaisempia kieliä koulujen kieliohjelmiin.
5. Lisätään monipuolisella ja varhennetulla kielitarjonnalla lähikoulujen vetovoimaa.
6. Tiedotetaan kielten opiskelun merkityksestä lapsen opinpolulla, osana identiteetin kehittymistä ja tulevassa työelämässä hyödyntäen yhteistyökumppaneiden ja elinkeinoelämän toimijoiden verkostoja.
7. Vahvistetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä luomalla rakenne, jossa kielten opetus on vakiintuneesti tiiviinä osana vähintään yhden oppimiskokonaisuuden opetusta lukuvuoden aikana.
8. Tuetaan ruotsinkielisen esi- ja alkuopetuksen kaksikielisten (suomi/ruotsi) oppilaiden kielellistä kehitystä ja herätetään halu suomen kielen opiskeluun.
9. Tuetaan ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaiden suomenkielen oppimäärän ryhmävalintaa.
10. Rohkaistaan ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaita valitsemaan A2-kieleksi ranska tai saksa tavallisemman englannin sijaan.

Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevaisuudessa tarkastellaan säännöllisesti eri kielirikasteisen kasvatuksen ja opetuksen sekä kielikylvyn tarjontaa koko kaupungissa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa ja pyritään ohjaamaan tarjontaa kokonaisuutena.

Käsittely

07.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Juha Levo: Varhaiskasvatuslautakunta toivoo, että tulevaisuudessa tarkastellaan säännöllisesti eri kielirikasteisen kasvatuksen ja opetuksen sekä kielikylvyn tarjontaa koko kaupungissa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa ja pyritään ohjaamaan tarjontaa kokonaisuutena.

Varhaiskasvatuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Juha Levon tekemän vastaehdotuksen.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

Opetuslautakunta 07.03.2017 § 31

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä kielenopetukseen kohdistuvia kehittämistoimia ja kielenopetuksen varhentamista.

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla 13 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76:sta suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljälle perusopetuksen alueelle. Helsingin kaupungin suomenkielisissä kouluissa ensimmäisen vieraan kielen opiskelu alkaa kaikille oppilaille viimeistään 3. luokalla.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppea kaksikielinen opetukseen voi osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Vuosiluokilla 1-6 kielikylyopetusta on kuudessa suomenkielisessä koulussa ja vuosiluokilla 7-9 viidessä suomenkielisessä koulussa. Osa kouluista tarjoaa vuosi-

luokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pienimuotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihkutus).

Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa A1-kielen opetus on varhennettu alkavaksi toiselta vuosiluokalta. A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi. Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englanti, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen. B2-kielen opetus on varhennettu aloitettavaksi seitsemänneltä vuosiluokalta.

Helsingin opetusviraston suomen- ja ruotsinkielinen linja ovat yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa hakeneet Opetushallituksen perusopetuksen järjestäjille suunnattua avustusta kielenopetuksen varhentamiseen, kehittämiseen ja lisäämiseen. Haku liittyy Uusi peruskoulu -ohjelman kielenopetusta koskevaan kokeiluun. Hankkeeseen liittyvien toimenpiteiden kautta laajennetaan varhennetun kielen ja kielisuihkutuksen tarjontaa. Haun yhteydessä kouluilta kysyttiin halukkuutta kielenopetuksen varhentamiseen. Kouluista 20 ilmoitti halukkuutensa kielenopetuksen varhentamiseen jo syksystä 2017 ja 12 koulua ilmoitti halukkuutensa kielisuihkutuksen antamiseen kielivalintojen tueksi. Varhennetun kielenopetuksen laajentamisessa huomioidaan alueellinen tasa-arvoisuus.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luokalta A-kielen opetuksen. Tämä edellyttää lisärahoitusta. Varhennettu kielen opetus tarkoittaa sitä, että 1-2 luokkalaisten minimituntimäärä nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisissä sekä ruotsinkielisissä kouluissa. Vuotuinen kustannus yhteensä suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä kouluissa olisi noin 2,5 milj. euroa.

Käsittely

07.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Keskustelu.

Jäsen Hertzberg teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappaleen ("Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa...") toisen virkkeen "A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi." jälkeen lisätään seuraavaa:

"Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englanti, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen."

ja että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen ("Opetuslautakunta pitää tärkeänä...") kolmannen virkkeen jälkeen lisätään seuraavaa:

18.09.2017

"Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisisä sekä ruotsinkielisissä kouluissa."

Kannattaja jäsen Nordman

Hyväksyttiin yksimielisesti jäsen Hertzbergin vastaehdotus.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

§ 858

V 27.9.2017, Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite opettajien varsinaisen palkan maksamisesta syyskuusta alkaen

HEL 2017-002206 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Sydänmaan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Sydänmaa Johanna ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Sydänmaa ja 41 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että opettajille maksetaan syyskuusta lähtien täysi palkka, jolloin rehtoreilla on edellisen kevään lisäksi elokuu aikaa määrittää opettajien lopullinen lukuvuoden palkkaus.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Opettajille maksetaan palkka kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. OVTES II luvun 29 §:n 3 momentin mukaan ylituntipalkkio sekä muut palkkiot ja erityistehtävien korvaukset

maksetaan kuukausittain jälkikäteen joko kuukauden lopussa tai seuraavan kuukauden alussa, jollei paikallisesti toisin sovita. Jos em. palkkion tai erityistehtävän korvauksen maksaminen edellyttää selvitystä tehdystä työstä, palkkio maksetaan kuitenkin viimeistään laskutusta seuraavan kalenterikuukauden aikana. Elokuulta tulevat ylituntipalkkiot sekä muut palkkiot ja erityistehtävien korvaukset voidaan maksaa myös lokakuun varsinaisen palkanmaksun yhteydessä, ellei ole mahdollista maksaa niitä edellä mainitussa aikataulussa.

Lukukauden alusta opettajille maksetaan hinnoittelukohtaisen mukainen palkka sekä tehtäväkohtaiset lisät, vuosisidonnainen lisä, henkilökohtaiset lisät ja mahdolliset siirtymäkauden lisät.

Elokuussa ei vielä tiedetä tarkkaan tuleeko opettajalle ylituntipalkkioita, muita palkkioita tai erityistehtäväkorvauksia. Syynä tähän on mm. oppilasmäärien laskentapäivä 20.9., jolloin tiettyjen oppilasmääriin perustuvien erityistehtävien korvausmäärät selviävät. Lisäksi kouluissa ja oppilaitoksissa voi olla ryhmien muodostuminen vielä epävarmaa ja näin opettajien ylituntien määräytyminen myöhentyy.

Mikäli opettajille maksetaan elokuussa arviomääräisesti ylituntipalkkioita, muita palkkioita ja erityistehtävien korvauksia, on mahdollista, että ne on arvioitu väärin ja palkkioita joudutaan perimään takaisin.

On tärkeää, että palkkiot ja erityistehtäväkorvaukset maksetaan nopeasti ja oikeamääräisenä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamisen mahdollisuuden.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Sydänmaa Johanna ym. valtuustoaloite Kvsto 22.2.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 821

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

18.09.2017

HEL 2017-002206 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.06.2017 § 6

HEL 2017-002206 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että opettajille maksetaan täysi palkka kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ymmärtää aloitteentekijöiden nostaman ongelman ja tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamista.

Nykytila

Opettajalle maksetaan täysi palkka oikea-aikaisesti kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Sopimus mahdollistaa menettelyn, jossa elokuulta tulevat palkkiot ja korvaukset voidaan maksaa lokakuun palkanmaksun yhteydessä.

Opettajalle maksetaan lukukauden alusta lukien siis hinnoittelukohtaan mukainen palkka sekä mahdolliset tehtäväkohtaiset lisät, vuosisidonnainen lisä, henkilökohtaiset lisät sekä mahdolliset siirtymäkauden lisät.

Vielä elokuussa ei tiedetä tarkkaan tuleeko opettajalle ylituntipalkkioita, muita palkkioita tai erityistehtäväkorvauksia. Syynä tähän on mm. oppilasmäärien laskentapäivä 20.9., jolloin tiettyjen oppilasmääriin perustu-

18.09.2017

vien erityistehtävien korvausmäärät selviävät. Lisäksi kouluissa ja oppilaitoksissa voi olla ryhmien muodostuminen vielä epävarmaa ja näin opettajien ylituntien määräytyminen myöhentyy.

Mikäli opettajalle maksetaan jo elokuussa arviomääräisesti ylituntipalkkioita, muita palkkioita ja erityistehtävien korvauksia, on todennäköistä, että seurauksena on takaisinperintämenettely.

On tärkeää, että opettaja saa mahdollisimman nopeasti palkkiot ja erityistehtäväkorvaukset oikeamääräisenä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee tutkimaan tiettyjen erityistehtäväkorvausten maksamisen aikaistamista siten, että korvaukset sidottaisiin esimerkiksi oppilasmääräennusteeseen eikä laskentapäivän todellisiin oppilasmääriin.

Käsittely

20.06.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tarja Malmivirta, palvelussuhdepäällikkö, puhelin: 310 86235
tarja.malmivirta(a)hel.fi

§ 859

V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että koulupsykologeille ja -kuraattoreille annetaan yhtä laajat Wilman käyttöoikeudet, kuin opettajillakin on. Mikäli käyttöoikeuksien laajentaminen ei ole mahdollista, tulee selvittää mahdollisuus pyytää oppilaiden vanhemmilta tähän lupa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja oikeuspalveluiden lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelyltä (Henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti. Opettajilla tulee olla työtehtävien mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan. Koulukuraattoreilla ja -psykologeilla ei ole tällä hetkellä Wilman käyttöoikeuksia.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Lukiolaissa on

vastaavan kaltainen säännös (Lukiolaki 32 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on luovutettu.

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin tai psykologin tehtävän hoidon kannalta. Koulukuraattoreille ja -psykologeille ei tule myöntää Wilman käyttöoikeutta ilman oppilashuollon asiakkuutta. Tällöin on myös arvioitava, edellyttääkö oikeuksien myöntäminen multiPrimusta koskevan rekisteriselosteen tarkistamista.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

18.09.2017

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 822

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 67

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kurseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arviot ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

Oppilashallintojärjestelmä multiPrimusta käytetään oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin, opetusjärjestelyiden ja oppimistulosten hallintaan ja valvontaan. MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja. Tietosisältö on kerrottu tarkemmin multiPrimuksen rekisteriselosteessa, joka löytyy Helsingin kaupungin internetsivuilta.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu. Rekisterinpitäjä on opetustoimen hallinnosta vastaava toimielin, opetuslautakunta. Rekistereitä ylläpidetään opetuksen järjestämiseksi ja tietoja käytetään koulujen ja oppilaitosten omassa toiminnassa.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelyltä (henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti.

Esimerkiksi opettajilla tulee olla heidän työtehtäviensä mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan.

Henkilötietojen luovuttaminen henkilörekisteristä

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on annettu eteenpäin.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyt-

tää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihini sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin/psykologin tehtävän hoidon kannalta. Wilmaa tulee kehittää siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen sähköinen luovuttaminen Wilman välityksellä tietoon oikeutetuille kuraattoreille ja psykologeille voidaan toteuttaa lainmukaisesti.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettyä suostumusta. Opetusvirasto selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Käsittely

16.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

18.09.2017

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 860

V 27.9.2017, Valtuutettu Maria Ohisalon aloite Kaikukortin käyttöön ottamisesta Helsingissä

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

Lisätään perustelujen viimeisen kappaleen toiseksi virkkeeksi "Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että erityisesti heikossa asemassa olevien ihmisryhmien mahdollisuuksia osallistua kulttuurin ja vapaa-ajan eri toimintoihin lisätään."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisalon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Maria Ohisalo ja 55 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingissä otetaan käyttöön pienituloisille tarkoitettu kortti, joka oikeuttaa sisäänpääsyyn esimerkiksi museoihin, ja teattereihin ja konsertteihin. Tällainen Kaikukortti on käytössä Espoossa ja Kainuussa, ja kokemukset ovat hyvät. Kortti on tarkoitettu yli 16-vuotiaille pienituloisille, ja siihen sisältyy mahdollisuus ottaa mukaan alle 16-vuotiaita lapsia. Esimerkiksi Espoon Kaikukortti-verkostossa on mukana yhteensä 27 kohdetta ja suurin osa niiden tarjonnasta. Aloitteessa todetaan, että Kaikukortti on helposti toteutettava ja konkreettinen keino toteuttaa sosiaalista kuntoutusta, edistää sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja ennen kaikkea edistää kulttuuripalvelujen yhdenvertaisuutta ja tuoda uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin, joita ovat antaneet suomenkielisen työväenopiston johtokunta, kaupunginorkesterin johtokunta, sosiaali- ja terveyslautakunta, kulttuuri- ja kirjastolautakunta, taidemuseon johtokunta ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta. Kaikissa lausunnoissa pidetään aloitteessa esitettyjä tavoitteita tärkeinä. Kuten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnossa todetaan, Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Esimerkkinä on mainittu Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämä kulttuurikaveritoiminta, jossa vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin. Vapaaehtoisen apu on maksutonta, ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeintaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin toimijoiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia ja vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnoissa viitataan mahdolliseen maakuntauudistukseen, joka vaikuttaa osaltaan kortin käyttöönottoon ja toteuttamisen tapaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnossa todetaan mm., että mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut. Uudistuksen jälkeen erityisen tärkeä yhteistyöalue olisi terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, josta päävastuu jää kunnalle. Lausunnossa kannatetaan aloitetta, ja arvioidaan, että pienituloisten mahdollisuudet kulttuurin harrastamiseen lisääntyisivät Kaikukortin avulla. Sosiaali- ja terveystoimisto voisi jakaa Kaikukortteja sovitussa toimipisteissä.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan arvion mukaan kortin käytön organisointi, viestintä sekä käytön seuranta ja raportointi vaativat vähintään yhden henkilötyövuoden suuruisen panostuksen. Kulttuuritoimi on valmis antamaan tukea ja asiantuntemusta käytettäväksi korttihankkeeseen, mutta ei katso olevansa tämän tyyppisen rakenteen ensisijainen organisaattori.

Muut lausunnon antajat eivät ole suoraan ottaneet kantaa Kaikukortin organisointiin. Taidemuseon johtokunta pitää selkeänä sitä, että palvelun tarjoaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen. Kortin käyttöönotto ei näyttäisi tuovan palvelun tuottajille mitään merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Työväenopisto viittaa kuitenkin nykyisiin alennuskäytäntöihin, joiden vuoksi kortin käyttöönotto saattaa olla hankalaa.

Kaupunginhallitus pitää Kaikukortin tavoitteita kannatettavina. Kaikukortti vaikuttaa välineenä toimivalta eikä siitä aiheudu palveluntuottajille merkittäviä kustannuksia. Kortin käyttöönotto ja organisointi vaativat kuitenkin omat resurssinsa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta on lausuntokierroksen jälkeen ilmoitettu, että toimialalla on käynnistetty selvitys, jossa tarkastellaan maksuttomia palveluita ja eri asiakasryhmien saamia alennuksia kokonaisuutena. Samalla tarkastellaan sitä, tulisiko toimialalla määritellä alennuksia yhteisen asiakkuuden perusteella, toimialatasoisesti. Tämän selvityksen antaman tietopohjan perusteella voidaan arvioida myös Kaikukortin käyttöön ottamista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisaloon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 827

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

18.09.2017

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-
salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 16.05.2017 § 27

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin suomenkielisen työväenopiston johtokunta antoi seuraavan
lausunnon Kaikukortti-aloitteesta: Työväenopiston johtokunta näkee
Kaikukortin myönteisenä, mutta toimialahallinnon muutosvaiheen ja
myös erilaisten omien kurssimaksualennustensa vuoksi tässä vaihees-
sa hankalasti käyttöön otettavaksi. Johtokunta ehdottaa Helsingin kau-
pungin toimialojen yhteistyötä valmistelemaan Kaikukortin käyttöönot-
toa Helsingissä.

Esittelijä

rehtori
Taina Hannele Saarinen

Lisätiedot

Taina Hannele Saarinen, rehtori, puhelin: 310 88501
taina.h.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 08.05.2017 § 7

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Kaupunginorkesterin johtokunta pitää tavoitetta lähtökohtaisesti kann-
tettavana.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaikukortti on tarkoitettu Kaikukortti-verkostoissa mukana olevien sosiaali- ja terveysalan toimijoiden asiakkaille, jotka ovat tiukassa rahatilanteessa, eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kurssipaikkoja. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, konsertteihin, tanssiesityksiin tai teatteriin. Kortilla voi hankkia maksutta myös kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortin tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja kulttuurin saavutettavuutta.

Tavoitteena on edistää pienituloisten nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Tavoitteena on parantaa pienituloisten henkilöiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Espoo ja Kainuu ovat onnistuneen Kaikukorttikokeilun jälkeen ottaneet Kaikukortin pysyväksi osaksi sosiaali- ja terveysalan palveluita. Espoon ja Kainuun mallien rohkaisemana Helsingin kaupunginorkesterin johtokunta suhtautuu myönteisesti Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä. Kaikukortti-toiminta luo uusia yhteistyön muotoja kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan toimijoiden välille ja tuo uusia yleisöjä kulttuuritarjonnan piiriin.

Kaikukortti edistää sosiaali-, terveys- ja kulttuuripuolen rakenteellista yhteistyötä ja tukee sosiaalista kuntoutusta.

Helsingin kaupunginorkesterilla on tekninen valmius Kaikukortti-ohjelmaan syyskaudesta 2017 alkaen.

Esittelijä

Intendentti
Gita Kadambi

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Gita Kadambi, Intendentti, puhelin: 310 22701
gita.kadambi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.05.2017 § 124

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon ym. Kaikukortin käyttöönottoa koskevasta valtuustoa-loitteesta oman toimialan näkökulmasta:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

”Kulttuuri ja taide ovat tärkeitä terveyden, hyvinvoinnin sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä. Terveydenhuoltolaissa kuntia veloitetaan edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventamaan terveyseroja. Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Kunta on veloitettu järjestämään sosiaalipalveluita, joilla ehkäistään sosiaalista syrjäytymistä, edistetään osallisuutta ja vahvistetaan toimintakykyä. Näitä Helsingin kaupunki toteuttaa jo tällä hetkellä.

Helsingissä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, erojen kaventaminen ja osallisuuden vahvistaminen ovat osana kaupungin strategiaohjelmaa ja sosiaali- ja terveystoimen strategiasuunnitelmaa. Sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuuritoimen välillä on tehty yhteistyötä väestön kulttuurin ja taiteen kokemisen edistämiseksi muun muassa kulttuurikaveritoiminnan kautta. Kulttuurikaverin seurassa pääsee määriteltyihin kulttuurikohteisiin ilmaiseksi tai alennettuun hintaan. Helsingin kaupunki on mukana kansallisessa ikääntyneille kohdennetussa hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Espoossa Kaikukortti on ollut pilotoitavana vuonna 2015 ja hyvien käytökokemusten myötä se on otettu vakituisen käyttöön. Korttia jakavat Espoossa useat sosiaali- ja terveystoimen toimijat kuten kaupungin aikuissosiaalityö, maahanmuuttajapalvelut, talous- ja velkaneuvonta, työllisyyspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä vammaispalvelut.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen palvelut siirtyvät maakunnan järjestettäväksi vuonna 2019, mikäli hallituksen esitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista hyväksytään eduskunnassa. Kuntien vastuulle jäisivät muun muassa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut. Erityisen tärkeä yhteistyöalue on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, jossa päävastuu jää kunnalle.

Aloitteessa ehdotettiin Kaikukortin käyttöönottamista Helsingissä. Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että aloite kulttuurimahdollisuuksien lisäämisestä pienituloisille Kaikukortin avulla on kannatettava. Sosiaali- ja terveystoimiala voi jakaa Kaikukortteja sovituissa toimipisteissä, mikäli Helsinki tekee Kaikukortin käyttöönottamisesta myönteisen päätöksen. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että lähellä sosiaali ja terveydenhuollon kansallista uudistamista Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala ei voi ottaa kortista organisointi-, hallinnointi- tai rahoitusvastuuta. Sosiaali- ja terveystoimiala voi kuitenkin antaa suunnitteluvaiheessa sisällöllistä oman alan asiantuntemusta yhteiseen kehittämistyöhön.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on tärkeää kehittää toimintaa, jolla voidaan parantaa haavoittuvien väestöryhmien kulttuuripalvelujen saatavuutta. Kaikukortti voidaan nähdä pienituloisten kuntalaisten terveyden edistämistä, hyvinvointia ja osallisuutta tukevana. Erilaisten kulttuuriharrastusten parissa ihmiset tekevät itselleen mielekkäitä asioita yhdessä toisten kanssa ja voivat kokea yhteenkuuluvuutta, hyväksyttynä ja pidettynä olemista. Sosiaalisen aktiivisuuden ja osallisuuden tukeminen ovat yksi keskeinen osa kuntalaisten terveyttä edistävää toimintaa. Kulttuurin tai taiteen harrastamisella ja seuraamisella on useissa tutkimuksissa todettu olevan positiivisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tarja Saarinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 48248
tarja.saarinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 18.04.2017 § 34

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään tarjoamalla mahdollisuus hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin. Tavoitteena on myös edistää pienituloisten henkilöiden ja perheiden elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta.

Valtuutetut ovat kiinnittäneen huomioita tärkeään asiaan. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää tärkeänä, että kulttuuri ja taide ovat tasapuolisesti kaikkien kaupunkilaisten ulottuvilla. Sekä kunnalla että valtiolla on jaettu vastuu tavoitteen toteutumisesta. Yleisen saavutettavuuden periaatteeseen sisältyy myös se, että matalatuloisilla henkilöillä on oltava tasavertainen mahdollisuus osallistua kulttuuritoimintaan.

Helsingin kaupungin kulttuuriorganisaatioiden toiminnassa painotetaan vahvasti kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta. Kulttuuritarjonnan suunnittelussa tulee edistää kaikkien kaupunkilaisten mahdollisuuksia saada kulttuuripalveluita ja käyttää niitä mahdollisimman helposti.

Helsingin kulttuurikeskuksen järjestämässä kulttuurikaveritoiminnassa, jossa kaupungin kouluttamat vapaaehtoiset lähtevät avuksi ja tueksi kulttuuritapahtumiin, on otettu huomioon fyysinen, sosiaalinen sekä taloudellinen saavutettavuus. Vapaaehtoisten apu on maksutonta ja mukana olevien 27 kulttuuritoimijan pääsylipun hinta asiakkaalle on korkeimmillaan 5 euroa. Mukana toiminnassa on kaupungin omien kulttuuripalveluiden lisäksi lukuisia yksityisiä, kansallisia sekä vapaan taidekentän kulttuuriorganisaatioita. Kaikukortti tukisi ja vahvistaisi entisestään olemassa olevaa linjaa.

Espoo on toteuttanut kaikukorttimallin, joka muuttujat muuttuen edellyttäisi Helsingissä minimissään yhden päätoimisen henkilötyövuoden työpanoksen osoittamista kaikukortin kokonaisorganisoimiseen, viestintään ja käytön raportointiin ja seurantaan. Mikäli sosiaali- ja terveystieteiden roolia ei ole tässä kokonaisuudessa roolia, ei kulttuurin toimialalla ole suoraan osoittaa tällaisen hankkeen organisoimiseen tarvittavaa henkilöresurssia siirryttäessä toimialamalliin.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että kortin toteuttamisen tulisi olla ensisijaisesti sosiaali- ja terveystieteiden rakenteellisten järjestelyjen yhteydessä. Kulttuuritoimi on valmis tukemaan ja antamaan asiantuntemustaan, mikäli Helsingissä päätettäisiin toteuttaa korttitoiminta. Kulttuuritoimi ei kuitenkaan katso olevansa tämäntyyppisen rakenteen toteuttamisen ensisijainen organisaattori. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus kulttuuripalveluissa tulisi kuitenkin olla kaikkien kulttuuritoimijoiden toiminnassa tärkeällä sijalla.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna-Riikka Vuori, projektisihteeri, puhelin: 310 37941
annariikka.vuori(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 11.04.2017 § 19

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Taidemuseon johtokunnalta on pyydetty lausunto valtuustoaloitteesta koskien Kaikukortin käyttöönottoa. Aloitteen mukaan Kaikukortilla luotaisiin mahdollisuuksia pienituloisille kulttuurin käyttöön.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Taidemuseo pitää kulttuurin ja taiteen taloudellista saavutettavuutta tärkeänä. Taidemuseossa sitä toteutetaan seuraavasti: Sisäänpääsy HAMiin, sen tapahtumat ja palvelut ovat ilmaisia kaikille alle 18-vuotiaille. Osaan HAMin tiloista Tennispalatsissa on aina ilmainen sisäänpääsy. Kerran kuussa sisäänpääsy on ilmainen kolmen viimeisen aukiolotunnin ajan. Ilmaispäiviä ovat myös mm. Kansainvälinen museopäivä 18.5. ja Helsinki-päivä 12.6.

Ilmaiseen sisäänpääsyyn ovat oikeutettuja lisäksi kulttuurikaveritoiminnan piiriin hakeutuneet ihmiset sekä kulttuurikaverit, turvapaikanhakijaryhmät, koululuokat opettajineen, vammaisten avustajat ja sotaveteraanit. Lisäksi taidemuseon hallinnoima Helsingin julkinen taide on kaikkien vapaasti koettavissa kaupunkitilassa.

Taidemuseo suhtautuu Kaikukortin käyttöönottoon Helsingissä myönteisesti, eikä näe, että kortin käyttöönotolla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia taidemuseolle. Palvelun toteuttaja ei ota kantaa kortin myöntämiseen, mikä vaikuttaa käytäntönä selkeältä. Mikäli kortti halutaan ottaa käyttöön, tulisi kuitenkin uudella Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla tehdä asiasta päätös, yhtenäinen linjaus sekä laatia ohjeistus.

Lausunto kaupunginkanslialle.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Taru Tappola, intendentti, yleisötyö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 23.03.2017 § 20

HEL 2017-001952 T 00 00 03

Utlåtande

Direktionen för Helsingfors arbis beslutade ge följande utlåtande: Direktionen för Helsingfors arbis förhåller sig positivt till att ta i bruk det s.k. Ekokortet/Kaikukortti. Arbis vision är att vara ett arbis för alla. Därför hålls kursavgifterna på en moderat nivå. Dessutom beviljas arbetslösa och personer med väldigt låga inkomster nedsatt kursavgift. Det oaktat kan kursavgiften för många vara ett hinder. Införandet av Ekokortet skulle kunna ge de här invånarna en reell möjlighet att aktivt delta i Arbis kursverksamhet, vilket skulle stödja deras välmående. Kortet skulle gälla för alla kurser utom för kurser i matlagning och i vattengymnastik, där det ingår en materialavgift i priset.

18.09.2017

Asia/14

Föredragande

Rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 861

V 27.9.2017, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite lasten ja nuorten liikunnan määrän lisäämiseksi

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Paavo Arhinmäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti käsitellä 13. asian kokouksen 14. asiana.

Vastaehdotus:
Paavo Arhinmäki:

Perustelujen loppuun lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus kehottaa laatimaan toimialarajat ylittävällä yhteistyöllä selvityksen siitä, miten lasten ja nuorten harrastuskustannuksia saadaan alennettua Helsingissä."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Paavo Arhinmäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Paavo Arhinmäki ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että lasten ja nuorten liikkumattomuus ovat yksi yhteiskuntamme isoimpia ongelmia. Lasten liian vähäisellä liikunnalla on merkittävät kansanterveydelliset vaikutukset ja myös sosiaalisesti epätasa-arvoistava vaikutus. Helsingin pitää lähteä entistä avoimemmin ja voimakkaammin pohtimaan keinoja, joilla lasten liikunnan määrää saadaan kasvatettua. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii selvityksen lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamisesta, jossa arvioidaan aloitteessa mainittuja toimenpiteitä ja esitetään myös muita toimenpide-ehdotuksia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa liikuntalautakunnan, opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Liikuntalautakunta kannattaa aloitteessa esitetyn selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksiin liittyvien toimenpiteiden parantamiseksi ja arvioimiseksi.

Liikuntavirasto on kehittänyt helposti saavutettavissa olevia lapsille ja nuorille suunnattuja liikuntapalveluitaan tiiviissä yhteistyössä mm. opetustoimen, varhaiskasvatuksen, nuorisosiainkeskuksen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lasten ja nuorten liikkujaksi kasvamista on pyritty edistämään liikuntapalveluiden kolmiportaisuutta kehittämällä. Palveluiden suunnittelun ja kehittämisen keskiössä on ollut kaikille lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelut (kuten EasySport-, FunAction ja Nyt-liikunta), erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille tarkoitetut kohdennetut pienryhmät sekä henkilökohtaiset neuvonta- ja ohjauspalvelut. Uusimpana toimenpiteenä liikuntavirasto on kehittänyt yhdessä kouluterveydenhuollon sekä opetustoimen kanssa nk. ”Koulu-PT-toimintaa” henkilökohtaista ohjausta tarvitseville oppilaille.

Esimerkkinä muusta hallinnonalat ylittävästä liikunnanedistämistyöstä voidaan mainita myös liikunta- ja opetusviraston yhteistyö Liikkuva koulu -ohjelman jalkauttamiseksi Helsingin peruskouluihin. Liikkuva koulu -ohjelman edistämistyötä on toteutettu aluehallintovirastosta haetulla hankerahalla. Koulujen lisäksi on tehty yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen kanssa.

Liikuntavirastossa on kehitetty monipuoliset matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit, joiden tunnettavuutta on pyritty lisäämään hyvällä markkinoinnilla ja kampanjoinnilla. Kaikille uusille palvelumalleille on luotu omat nettisivut ja jokaiselle alakoulun oppilaalle on jaettu EasySport -toiminnasta kertova esite. Palveluita hyödyntävien lasten ja nuorten määrä on noussut tasaisesti.

Helsinkiläisten liikuntaseurojen toimintamahdollisuuksia tuetaan vuosittain toiminta- ja tilankäyttöavustuksin. Toiminta-avustus on yleisavustusluontoista avustusta, jonka kohdentamisesta seura saa päättää.

Liikunnan kansalaistoiminnan avustusten myöntämisperusteet uudistettiin vuonna 2016. Tavoitteena oli tukea entistä vahvemmin lasten ja nuorten liikuntatoiminnan edellytyksiä. Toiminta-avustuksen laskennassa 80 % avustuksesta jaetaan alle 20-vuotiaiden toiminnan ja 20 % yli 20-vuotiaiden toiminnan mukaan.

Tilavuokrien osalta siirryttiin avustuskelpoisten seurojen osalta maksullisuuteen 1.5.2016. Samalla hinnastoa muutettiin niin, että tilojen vuokrat alle 20-vuotiaiden toiminnassa ovat vahvasti subventoidut.

Ns. höntsävuorojen lisäämiseen suhtaudutaan myönteisesti. Liikuntaseurojen ylläpitämiä kenttiä koskeviin sopimuksiin on lisätty tarkennus, jonka mukaan kentiltä tulee löytyä kaikille avoimia vuoroja vähintään 5,5 tuntia viikossa.

Kaupungin omien sisäleikkipuistojen rakentamiseen liittyvää keskustelua on käyty lähinnä erilaisen harrastetasoisen temppuvoimistelun, akrobatian ja parkour-tyyppisen toiminnan tarpeisiin suunnattujen tilojen tarpeellisuuteen nähden.

Opetuslautakunta on lausunnossaan todennut, että se pitää tärkeänä aloitteessa esitettyjä huomioita liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkityksestä jokaisen lapsen ja nuoren terweelle kasvulle ja kehitykselle. Lautakunta pitää tärkeänä aloitteessa mainittua selvityksen tekemistä.

Kaupungin johtamisrakenteen uudistus on mahdollisuus uusien toimialojen välillä löytää asiakaslähtöisiä toimintamalleja lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden huomioonottamisen lisäämistä.

Liikuntasuosituksen mukaan alle kouluikäisten tulisi liikkua vähintään kaksi ja kouluikäisten 1-2 tuntia päivässä.

Tärkeässä roolissa on ollut järjestökentän kanssa yhteisten toimintamallien rakentaminen kouluissa. Koulujen tasolla tavoitteena on ollut auttaa ja tukea koulujen omia muutosprosesseja ja löytää erilaisia ku-

hunkin kouluun sopivia liikkumista ja aktiivista oppimista tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Helsingin toimintamalli jakautuu ennen ja jälkeen koulupäivän toimintaan, välituntitoimintaan ja toiminnallisiin oppitunteihin.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES on julkaissut Liikkuva koulu -ohjelman seurantatutkimuksen Muutoksia liikkuvassa koulussa 2013-2015. Tulokset olivat positiivisia.

Uusi opetussuunnitelma tukee aktiivisen ja toiminnallisen koulupäivän rakentumista.

Varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan, että se pitää tärkeänä kynnysten madaltamista lasten ja nuorten harrastustoiminnassa. Selvityksessä on tärkeää ottaa huomioon varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kehitystason aiheuttamat erityispiirteet ja jo nykyisellään toteutettu liikkumisen edistämiseen tähtäävä toiminta.

Lapsia tutustetaan harrasteisiin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, leikkipuistoissa ja kerhoissa. Alle kouluikäisten lasten lisäksi toiminnan piiriin kuuluu 1–2-luokkien sekä kaikkien kehitysvammaisten ja autismikirjon peruskoululuokkien koululaisia iltapäivä- ja loma-ajan toiminnassa. Eri ikävaiheissa harrasteisiin tutustuminen tapahtuu erilaisin tavoittein ja menettelyin päivittäisessä, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisessa toiminnassa. Tässä apuna on laaja yhteistyöverkosto, joka on laajenemassa. Varhaiskasvatuksella on runsaasti yhteisiä hankkeita Helsingin mallin hengessä kulttuurilaitosten, taitelijoiden ja kulttuuri-työntekijöiden sekä liikunta-alan ja ympäristökasvatustahojen kanssa. Muotoina ovat esimerkiksi museo-, kuvataide-, tanssi- ja draamatyöpajat, vanhempi-lapsi -liikuntaohjelmat, lähiliikuntapaikkojen ja luontokohteiden tarjonta, liikuntajärjestöjen pikkulapsitoiminta, lasten hiihto-, luitelu-, retkeily-, kaupunkiviljely-, kalastus- jne. toiminta sekä kirjastoyhteistyö satudiplomeineen. Lasten leikkeihin on toisinaan mahdollista kytkeä eri oppilaitosten projekteja luovissa aineissa ja peruskoulun oppilaiden työelämään tutustumisjaksoja varhaiskasvatuksen yksiköissä voidaan kytkeä koululaisten harrastusten näkyväksi tekemistä lapsille.

Varhaiskasvatuksen toimipisteistä noin 50 on mukana Valo ry:n valtakunnallisessa Ilo kasvaa Liikkuen -ohjelmassa.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tasapuolisesti kaikille palvelujen piirissä oleville lapsille monipuolisia harrastekokemuksia ilman lisämaksua. Lasten ja nuorten harrastusvalikon kartoittaminen tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista.

Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen sekä liikuntaharrastusmahdollisuuksien parantaminen ja kehittäminen on erittäin tärkeää. Eri toimia-

18.09.2017

lat mieltävät edelleen yhdessä keinoja lasten ja nuorten liikunnan lisäämiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 823

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 25.04.2017 § 50

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa esitettyjä huomioita liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkityksestä jokaisen lapsen ja nuoren terveelle kasvuille ja kehitykselle. Lisäksi aloitteessa kiinnitetään huomiota, että toimintaa olisi ympäri vuoden ja harrastamisen hinta ei olisi rajaava tekijä harrastukseen hakeutumisessa.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa mainitun selvityksen tekemistä.

Kaupungin johtamisuudistus

Kaupungin johtamisrakenteen uudistus on mahdollisuus uusien toimialojen välillä löytää asiakaslähtöisiä toimintamalleja tukemaan lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien ja huomioonottamisen lisäämistä kaikissa kaupungin lapsia ja nuoria koskevilla palveluilla.

On tärkeää, että kaupungin uudet toimialat jatkavat jo olemassa olevaa yhteiskehittelyä yhdessä kaupallisten ja yleishyödyllisten toimijoiden kanssa ei ammattimaisten liikuntaharrastusten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kehittämistyössä tulee hyödyntää jo olemassa olevia laajoja toimijaverkostoja ja viranomaisyhteistyötä.

Kaupungin tavoitteiden näkökulmasta on tärkeää huomioida lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien lisääminen kaikissa lapsiin kohdistuvissa palveluissa.

Koulut

Lasten ja nuorten liikuntasuosittelun mukaan alle kouluikäisten tulisi liikkua reippaasti, monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla vähintään kaksi tuntia päivässä. Kouluikäisille tällaista liikuntaa suositellaan vähintään 1–2 tuntia päivässä. Nämä liikunnan minimisuositukset eivät kuitenkaan toteudu kaikkien suomalaislasten osalta.

Liikunnallinen elämäntapa on huomattavasti helpompi toteuttaa, kun se omaksutaan jo lapsuuden perheessä ja koulussa. Liikunnan edistämiseen tarvitaan uusia innovatiivisia keinoja, jotta voidaan kasvattaa hyväkuntoisia ja terveitä sukupolvia. Alakouluiässä omatoiminen arkiliikunta on tärkeä osa kokonaisliikuntaa. Lisäksi liikuntaa tulee lisätä lasten ja nuorten omat mieltymykset ja päämäärät huomioiden. Kouluilla on parhaat edellytykset koko ikäluokan tavoittamiseen ja liikunta-aktiivisuuden turvaamiseen.

Lasten ja nuorten reippaan liikunnan lisääminen 1–2 tuntiin päivässä on tavoite, jonka toteuttamiseen tarvitaan koulujen ja huoltajien lisäksi myös liikuntaseurat ja matalan kynnyksen liikunnan tarjonta. Koulujen

kerhotoiminta ja alkuopetusikäisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoavat luonnollisia päivittäisiä liikuntakokemuksia koulupäivän aikana.

Uusi opetussuunnitelma tukee aktiivisen ja toiminnallisen koulupäivän rakentumista. Koulujen olosuhteiden ja sisällöllisten ainekokonaisuuksien kehittäminen sekä oppilaiden aktiivinen rooli oman koulupäivän muodostumisessa vaikuttavat yhdessä liikuntamyönteisen toimintakulttuurin rakentumiseen.

Helsingin kaupungin kaikki peruskoulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan vuonna 2016. Liikkuva koulu -ohjelma on osa Suomen hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihanketta. Opetusvirasto ja liikuntavirasto sitoutuivat hankkeeseen vuonna 2012. Tärkeässä roolissa on ollut järjestökentän kanssa yhteisten toimintamallien rakentaminen kouluissa. Koulujen tasolla tavoitteena on ollut auttaa ja tukea koulujen omia muutosprosesseja ja löytää erilaisia kuhunkin kouluun sopivia liikkumista ja aktiivista oppimista tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Helsingin toimintamalli jakautuu ennen ja jälkeen koulupäivän toimintaan, välituntitoimintaan ja toiminnallisiin oppitunteihin.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES on julkaissut Liikkuva koulu -ohjelman seurantatutkimuksen Muutoksia liikkuvissa kouluissa 2013–2015.

Päätulokset:

- Oppilaiden fyysinen aktiivisuus lisääntyi.
- Suositusten mukaan liikkujien päivien määrä kasvoi, erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.
- Tyttöjen vapaa-ajan liikunta lisääntyi, erityisesti vähän liikkuvilla.
- Yläkoulussa välituntien vietto ulkona yleistyi.
- Välituntiliikunta lisääntyi erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.

Pääpaino vuoden 2017 Liikkuva koulu -toimenpiteissä on koulujen toimintaolosuhteiden kehittäminen toiminnallisen oppimisen tueksi sekä opettajien osaamisen kehittäminen ja tietoteknologian hyödyntäminen fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston vuonna 2016 teettämässä koulujen pihakartoituksessa helsinkiläisten koulujen pihat ovat valtakunnalliseen tasoon tarkasteltuna heikoimmat. Koulupihojen kehittäminen tukee toiminnallisen oppimisen ja välituntiliikunnan toteutumista. Koulujen pihoja kehitetään yhdessä liikuntatoimen kanssa palvelemaan lähiliikuntapaikan tarpeita. Liikunnan lisääminen koulupäivän yhteyteen edellyttää, että koulujen ja oppilaitosten liikuntasalit ovat monipuolisia. Jokaisessa koulussa tai sen välittömässä läheisyydessä tulee olla liikuntasali. Koulujen liikuntatilojen varaukset ja hallinnointi siirtyy 1.6.2017 alkaen liikuntapalveluiden varausjärjestel-

mään. Tällä edistetään asukkaiden mahdollisuuksia käyttää kaupungin eri tiloja liikunnan harrastamiseen.

Lausunnon terveys- ja lapsivaikutukset

Lasten ja nuorten harraste- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveyttä.

28.03.2017 Pöydälle

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 23.03.2017 § 72

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. aloitteesta koskien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamista:

Liikuntalautakunta pitää aloitteessa mainittua lasten ja nuorten liikkumisen lisäämistä sekä liikuntaharrastusmahdollisuuksien parantamista ja kehittämistä erittäin tärkeänä. Liikunnan määrän kasvattamiseksi kehitettyjen monipuolisten toimenpiteiden toteuttamista jatketaan liikuntavirastossa edelleen ja uusia keinoja pohditaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Liikuntalautakunta kannattaa aloitteessa esitetyn selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksiin liittyvien toimenpiteiden parantamiseksi ja arvioimiseksi. Esitetty aikataulu selvityksen laatimiseksi on kuitenkin haasteellinen ja se vaatii hyvää yhteistyötä kaikkien kaupungin eri hallinnonalojen välillä. Lasten ja nuorten palveluiden keskeistä roolia halutaan vahvistaa uudella toimialalla laajemminkin, ja siksi liikuntalautakunta näkee, että tarkoituksenmukaisin aika selvityksen tekemiselle olisi uuden toimialahallinnon aloittaessa toimintansa.

Liikuntavirasto kehittää helposti saavutettavissa olevia lapsille ja nuorille suunnattuja liikuntapalveluitaan tiiviissä yhteistyössä mm. opetustoimen, varhaiskasvatuksen, nuorisoasiainkeskuksen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lasten ja nuorten liikkujaksi kasvamista on pyritty

edistämään liikuntapalveluiden kolmiportaisuutta kehittämällä. Palveluiden suunnittelun ja kehittämisen keskiössä on ollut kaikille lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelut (kuten EasySport-, FunAction ja Nyt-liikunta), erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille tarkoitettut kohdennetut pienryhmät sekä henkilökohtaiset neuvonta- ja ohjauspalvelut. Uusimpana toimenpiteenä liikuntavirasto kehittää yhdessä kouluterveydenhuollon sekä opetustoimen kanssa nk. ”Koulu-PT-toimintaa” henkilökohtaista ohjausta tarvitseville oppilaille.

Esimerkkinä muusta hallinnonalat ylittävästä liikunnanedistämistyöstä voidaan mainita myös liikunta- ja opetusviraston yhteistyö Liikkuva koulu – ohjelman jalkauttamiseksi Helsingin peruskouluihin. Ohjelman tavoitteena on lisätä tunti liikettä jokaisen oppilaan koulupäivään, ja liikuntaviraston sitovana talousarviotavoitteena vuonna 2016 oli, että kaikki kaupungin peruskoulut ovat lähteneet mukaan ohjelmaan vuoden loppuun mennessä. Kuluvan vuoden aikana ohjelma on tarkoitus käynnistää pilottikokeiluna myös toisen asteen oppilaitoksissa. Liikkuva koulu – ohjelman edistämistyötä on toteutettu aluehallintovirastosta haetulla hankerahalla.

Koulu yhteistyön lisäksi liikuntavirasto tekee yhteistyötä myös varhaiskasvatusviraston kanssa. Yhteistyön ansiosta touko-kesäkuussa 2016 Töölön Kisahallilla järjestettiin kolmen päivän mittainen liikuntatapahtuma kaupungin kaikille eskarilaisille. Tapahtumaan osallistui yhteensä noin 4500 lasta yhdessä omien varhaiskasvattajiensa kanssa. Positiivisten kokemusten innoittamana liikuntapäivistä on syntymässä perinne, sillä sama tapahtuma toteutetaan jälleen tänä vuonna.

Liikuntavirastossa kehitetyt monipuoliset matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit sekä Liikuntahulina- ja Perhepalloilukonseptit ovat saavuttaneet kuntalaisten keskuudessa suuren suosion. Monipuolisten liikuntapalvelumallien tunnettavuutta on pyritty lisäämään hyvällä markkinoinnilla ja kampanjoinnilla. Virasto järjestää eri kohderyhmille suunnattuja liikuntatapahtumia, joiden avulla uusia vähän liikkuvia kuntalaisia pyritään tekemään tietoiseksi viraston tarjoamista matalan kynnyksen palveluista. Kaikille uusille palvelumalleille on myös luotu omat nettisivut, ja jokaiselle alakoulun oppilaille on lisäksi jaettu koulun kautta EasySport-toiminnasta kertova esite. Palveluita hyödyntävien lasten ja nuorten määrä on noussut niiden olemassaolon aikana tasaisesti, ja uusia toiminnasta kiinnostuneita liikuntaseuroja ja yhteistyökumppaneita ilmaantuu koko ajan lisää. Toiminnan laajentaminen sekä laadun kehittäminen on kuitenkin nykyisten resurssien puitteissa lähes mahdollista.

Helsingiläisten liikuntaseurojen toimintamahdollisuuksia liikuntavirasto tukee vuosittain toiminta- ja tilankäyttöavustuksin. Seuratoiminnan tuki

on kasvanut vuodesta 2013 yhteensä 715 000 eurolla vuoteen 2017 tultaessa. Tuen suuruus oli vuonna 2013 yhteensä 6 874 000 euroa, ja vuonna 2017 se on 7 589 000 euroa.

Toiminta- ja tilankäyttöavustusta voidaan myöntää liikuntalautakunnan avustuskelpoisuuden ehdot täyttävälle liikuntaseuroille. Toiminta-avustus on yleisavustusluontoista avustusta, jonka kohdentamisesta seuraa itse päättää. Tilankäyttöavustuksella tuetaan seuran liikuntatoimintaa muissa kuin liikuntaviraston tiloissa. Lisäksi avustuskelpoisuuden ulkopuolelle jääville voidaan myöntää harkinnanvaraista avustusta.

Seuroilta saadun palautteen mukaan tiloihin kohdistuva tuki on suurelle osalle seuroista toiminnan kannalta merkityksellisin. Avustusmäärärahan osituksessa on huomioitu tämä tarve (esimerkiksi vuonna 2017 toiminta-avustusta jaetaan seuroille 2 000 000 euroa ja tilankäyttöavustusta 5 379 000 euroa).

Liikunnan kansalaistoiminnan avustusten myöntämisperusteet uudistettiin vuonna 2016. Uudistamisen tavoitteena oli entistä vahvemmin tukea erityisesti lasten ja nuorten liikuntatoiminnan edellytyksiä. Toimintaavustuksen laskennassa 80% avustuksesta jaetaan alle 20-vuotiaiden toiminnan ja 20% yli 20-vuotiaiden toiminnan mukaan. Myös tilankäyttöavustuksessa tuetaan alle 20-vuotiaiden toimintaa enemmän. Harkinnanvarainen avustus on suurempi niillä seuroilla, joiden toiminnassa on lapsia ja nuoria.

Tilavuokrien osalta liikuntavirasto siirtyi myös avustuskelpoisten seurojen osalta maksullisuuteen 1.5.2016. Samalla hinnastoa muutettiin niin, että liikuntaviraston tilojen vuokrat alle 20-vuotiaiden toiminnassa ovat vahvasti subventoidut. Esimerkiksi liikuntasalien vuokrat lasten ja nuorten toiminnassa ovat 5-6 euroa/tunti, tekonurmikenttä n. 5 euroa/tuntia ja jäähalli 8 euroa/tunti. Liikuntaviraston myöntämistä tilojen käyttövuoroista suurin osa on alle 20-vuotiaiden toimintaan varattuja vuoroja. Mitäluokaltaan liikuntaviraston tuetut tilavuokrat ovat suurin tuki lasten ja nuorten toimintaan.

Nk. höntsävuorojen lisäämiseen liikuntavirasto suhtautuu myönteisesti. Liikuntaseurojen ylläpitämiä kenttiä koskeviin sopimuksiin on lisätty tarkennus, jonka mukaan kentiltä tulee löytyä kaikille avoimia vuoroja vähintään 5,5 tuntia viikossa. Tekonurmikentiltä löytyykin vapaaharjoitteluvuoroja lähes joka puolelta Helsinkiä, ja vuoroja on tällä hetkellä yli 40 kentällä. Vapaaharjoitteluvuoroista puolet on liikuntaviraston omilla kentillä ja puolet liikuntaseurojen ylläpitämillä kentillä. Olosuhteiden parantamiseksi uusia tekonurmia on valmistumassa tulevana kesänä liikuntaviraston rakennuttamana Tehtaanpuistoon sekä liikuntaseurojen toimesta Lassilaan, Tapanilaan ja Kurkimäkeen. Myös useiden lähilii-

18.09.2017

kuntapaikkojen aina vapaana oleville ministadioneille pääsee pelailemaan milloin tahansa ilman vuorojen varaamista.

Liikuntavirastossa ollaan tietoisia aloitteessa mainittujen kaupallisten sisäleikkipuistojen suosiosta, ja kyseisiä palveluita onkin hyödynnetty mm. viraston järjestämien kohdennettujen liikuntaryhmien toiminnassa. Liikuntavirasto on myös jakanut lapsille ja nuorille puistojen sisäänpääsyrannekkeita kannustimina ja palkintoina erilasiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin liittyen. Omien sisäleikkipuistojen rakentamiseen liittyvää keskustelua on käyty lähinnä erilaisen harrastetasoisen temppuvoimistelun, akrobatian ja parkour-tyyppisen toiminnan tarpeisiin suunnattujen tilojen tarpeellisuuteen liittyen. Kaupungin omistuksessa olevia tiloja onkin tulevaisuudessa tarkoituksenmukaista tarkastella etenkin perusparannushankkeiden yhteydessä myös tämä ulottuvuus huomioiden.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tytti Soini, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87509
tytti.soini(a)hel.fi
Taina Korell, yhteyspäällikkö, puhelin: 310 38038
taina.korell(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 07.03.2017 § 31

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Paa-vo Arhinmäen ym. aloitteesta koskien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamista:

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa toivottua kynnyksen madaltamista lasten ja nuorten harrastustoiminnassa. Aloitteessa mainitun selvityksen laadinnassa on tärkeää ottaa huomioon varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten kehitystason aiheuttamat erityispiirteet ja varhaiskasvatuspalveluissa jo nykyisellään toteutettu liikkumisen edistämiseen tähtäävä toiminta.

Varhaiskasvatusvirasto tutustuttaa omalta osaltaan lapsia harrasteisiin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, leikkipuistoissa ja kerhoissa. Alle kouluikäisten lasten lisäksi toiminnan piiriin kuuluu 1–2-luokkien sekä kaikkien kehitysvammaisten ja autismitietäjien peruskoululuokkien koululaisia iltapäivä- ja loma-ajan toiminnassa. Eri ikävaiheissa harrasteisiin tutustuminen tapahtuu erilaisin tavoittein ja menettelyin päivittäisessä,

varhaiskasvatussuunnitelman mukaisessa toiminnassa. Tässä apuna on laaja yhteistyöverkosto, joka on laajenemassa. Varhaiskasvatuksella on runsaasti yhteisiä hankkeita Helsingin mallin hengessä kulttuurilaitosten, taiteilijoiden ja kulttuurityöntekijöiden sekä liikunta-alan ja ympäristökasvatustahojen kanssa. Muotoina ovat esimerkiksi museo-, kuvataide-, tanssi- ja draamatyöpajat, vanhempi-lapsi -liikuntaohjelmat, lähiliikuntapaikkojen ja luontokohteiden tarjonta, liikuntajärjestöjen pikukulapsitoiminta, lasten hiihto-, luistelu-, retkeily-, kaupunkiviljely-, kalastus- jne. toiminta sekä kirjastoyhteistyö satudiplomeineen. Lasten leikkeihin on toisinaan mahdollista kytkeä eri oppilaitosten projekteja luovissa aineissa ja peruskoulun oppilaiden työelämään tutustumisjaksoja varhaiskasvatuksen yksiköissä voidaan kytkeä koululaisten harrastusten näkyväksi tekemistä lapsille.

Varhaiskasvatusviraston sitovana tavoitteena vuonna 2016 oli, että lapsilla on mahdollisuus aktiiviseen liikkumiseen vähintään kaksi tuntia päivässä. Tavoitteen toteutumiseksi kaikissa varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä tehtiin liikkumissuunnitelma yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa ja suunnitelmien toteutumista arvioitiin loppuvuodesta. Varhaiskasvatusalueilla tehtiin myös alueelliset suunnitelmat, joita laadittaessa jaettiin yksiköiden osaamista, menetelmiä ja hyviä toimintatapoja. Liikkumisen lisäämisessä pääpaino on liikkumisen kytkeminen kaikkeen toimintaan toiminnallisen ja kehollisen oppimisen periaatteiden mukaisesti.

Viime syksynä julkaistut Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset antavat ohjeita alle 8-vuotiaiden lasten fyysisen aktiivisuuden määrästä ja laadusta, fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön rooleista sekä ohjatun liikunnan ja liikuntakasvatuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta osana varhaiskasvatusta. Suositukset on tarkoitettu lasten vanhempien, varhaiskasvatus-, liikunta- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä muiden alle 8-vuotiaiden lasten liikunnan, terveyden tai hyvinvoinnin edistämiseen osallistuvien yhteisöjen ja yksilöiden käyttöön (http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2016/09/lasten_liikuntasuosituks.html).

Näissä suosituksissa kiinnitetään myös huomiota lasten liian vähäisen liikkumisen ongelmaan ja suositellaan liikkumista erilaisissa ympäristöissä, kaikkina vuodenaikoina, luonnon ja rakennetuissa ympäristöissä, metsissä, kallioilla, luonnonvesissä ja puistoissa. Varhaiskasvattajien tulee ottaa selvää paikkakunnan ulkoilumahdollisuuksista ja kertoa niistä myös vanhemmille, kannustaa kokeiluihin ja liikkumiseen houkuttelevien ympäristöjen luomiseen ja ohjatkaa arvioimaan riskejä sen sijaan että kieltää niitä liialliseen turvallisuushakuisuuteen vedoten.

18.09.2017

Varhaiskasvatusviraston toimipisteistä noin 50 on mukana Valo ry:n valtakunnallisessa Ilo kasvaa Liikkuen -ohjelmassa. Liikuntasuosituksia ja em. ohjelmassa saavutettuja tuloksia käytetään Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2017 prosessissa. Yhdessä liikuntaviraston kanssa laaditaan varhaiskasvatusikäisille ja pikkulapsiperheille tarkoitettuja liikuntapalvelujen matalan kynnyksen yhteistyömalleja kuten opetusviraston ja liikuntaviraston yhteistyönä tuotettu ala-asteikäisten Easy Sport -malli. Toukokuussa 2016 järjestettiin Töölön Kisahallissa eska-reiden liikuntapäivä, joka oli tarkoitettu kaikille esiopetuksen ryhmille. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia kehitetään Helsingin ympäristötietoisuuden yhteistyösuunnitelman suuntaviivojen mukaisesti yhteistyössä kaupungin useiden ympäristökasvatustoimijoiden kanssa. Suomi 100 Suuri lukuseikkailu -tempaukseen liittyvä yhteistyö kirjastojen kanssa tarjoaa kehyksen, jonka avulla lapsia voidaan innostaa liikunnallisten mielikuvitusleikkien pariin.

Alle kouluikässä vasta tutustutaan moniin eri liikuntamuotoihin leikin kehyksessä. Lapsen maailma on vielä kokonaisvaltainen. Taidelajit eivät ole eriytyneitä - eivät myöskään leikki ja oppiminen tai kiinnostuksen kohteet eri liikuntamuotoihin ja maailman moniin ilmiöihin. Harrastusmahdollisuuksien turvaamisessa on olennaista, ettei näitä leikin ulottuuksia rikota kovin varhaisella yhteen tai muutama harrastukseen systemaattisesti rajautumalla. Pienille koululaisille järjestetään koulujen loma-aikoina leikkipuistoissa teemallisia päiväleirejä, joissa syntyy kosketuksia erilaisiin harrastusaloihin.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan tasapuolisesti kaikille palvelujen piirissä oleville lapsille monipuolisia harrastekokemuksia toiminta-aikana ilman lisämaksua.

Lasten ja nuorten harrastusvalikon kartoittaminen tukee varhaiskasvatuksen toteuttamista. Päiväkotien ulkoilualueet ja niihin liittyvät lähiliikuntapaikat sekä leikkipuistot tarjoavat tiloja harrastajille. Eräät päiväkotipihoja täydentämään kaavoitetut lähiliikuntapaikat odottavat vielä rakentamista. Useita varhaiskasvatuksen sisätiloja on vuokrattavissa nimelliseen hintaan, vähitellen lisääntyvästi myös uuden Varaamo-palvelun kautta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Risto Keskinen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 050 597 8748
risto.keskinen(a)hel.fi

§ 862

Jäsenen ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan

HEL 2017-006807 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Wille Rydmanin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa verohallinnolle, että verotuksen oikaisulautakunnan jaostoon 2 (Helsinki) sekä jaostoihin 4, 5 ja 6 (Vantaa) valitaan toimikaudeksi 2018–2022 jäseneksi _____ ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen _____.

Esittelijän perustelut

Verohallinto pyytää Helsingin kaupunkia tekemään ehdotuksen verotuksen oikaisulautakunnan jaostojen jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen (liite 1). Verohallinto pyytää ilmoittamaan jaoston numeron ja sijaintipaikan sekä ehdotettavien henkilöiden yhteystiedot. Ehdotuksen mukaan pyydetään lisäksi liittämään tarvittava selvitys jäsenen ja varajäsenen perehtyneisyydestä verotukseen sekä molempien kirjallinen suostumus tehtävään.

Koska oikaisulautakunnan jaostojen määrä on vähäinen verrattuna kuntien lukumäärään, on suositeltavaa, että kaksi tai useampi kunta tekee yhteisen ehdotuksen. Oikaisulautakunnan toimikausi alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2022.

Ehdotuksen jättämiselle on saatu lisäaikaa 30.9.2017 asti.

Jäsenten kelpoisuusvaatimukset

Oikaisulautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen. Tällä tarkoitetaan erityistä verotuksen asiantuntemusta. Ennen ehdotuksen tekemistä on syytä sopivalla tavalla varmistua siitä, että ehdotettavaa henkilöä voidaan pitää siten verotukseen perehtyneenä, että hänen voidaan katsoa omaavan erityistä verotuksen asiantuntemusta.

Oikaisulautakunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiota ja matkakustannusten korvausta verohallinnon päätöksen mukaisesti.

Verotuksen oikaisulautakuntien jaostojen tehtävät ja kokoonpano

Verotuksen oikaisulautakunnassa on vuodesta 2018 alkaen yhteensä 16 jaostoa, jotka toimivat 7 paikkakunnalla (liite 2). Jaostot ovat pääosin erikoistuneet siten, että oikaisulautakunnassa on erikseen henkilöverotukseen ja yritysverotukseen erikoistuneita jaostoja. Yritysverotusjaostoissa käsitellään elinkeinoverolain mukaan verotettavien verovelvollisten eli yhteisöjen, henkilöyhtiöiden ja elinkeinonharjoittajien verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Henkilöverotusjaostoissa käsitellään puolestaan luonnollisten henkilöiden verotusta sekä kaikkien verovelvollisten kiinteistöverotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Helsingissä toimiva jaosto 2 käsittelee yritysasiakkaiden oikaisuvaatimuksia ja Vantaalla toimivat jaostot 4, 5 ja 6 käsittelevät henkilöasiakkaiden oikaisuvaatimuksia.

Verotuksen oikaisulautakunta toimii jaostoihin jakautuneena. Oikaisulautakunnan jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Verohallinto määrää jäsenet, joista yksi on Verohallinnon, yksi kuntien sekä kaksi eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamaa. Ahvenanmaalaisia verovelvollisia käsittelevän oikaisulautakunnan jaoston jäsenten ja heidän varajäsentensä kotikunnan tulee olla Ahvenanmaalla. Konserniverokeskuksessa verotettavia verovelvollisia käsittelevän oikaisulautakunnan jaoston jäsenet ehdottaa Suomen Kuntaliitto. Kun jaoston tehtävänä on käsitellä asioita, joissa veronsaajana on yksinomaan valtio, jaostossa voi kuitenkin olla puheenjohtaja ja kaksi jäsentä, jolloin jäsenistä toinen on Verohallinnon ehdottama ja toinen veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottama.

Jaostot toimivat joko täydessä tai suppeassa kokoonpanossa. Jaosto voi toimia puheenjohtajan ja yhden veronmaksajajärjestöjä edustavan jäsenen kokoonpanossa, jos veron määrä voi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö

18.09.2017

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Verohallinnon ehdotuspyyntö
- 2 Verotuksen oikaisulautakunnan jaostot 2018–2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Verohallinto

§ 863

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös hätämajoituksen järjestämisestä ja kaupungin toimenpiteet

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi ja huomioon otettavaksi liitteenä 2 olevan eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 30.5.2017 antaman päätöksen hätämajoitusta koskevasta ohjeistuksesta ja hätämajoituksen järjestämisestä.

Samalla kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi saadun selvityksen hätämajoituksen järjestämistä koskevasta kaupungin toimenpiteistä.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus antoi 25.4.2016 § 401 päätöshistoriaan sisältyvän lausunnon eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle kahdesta kantelusta, joissa arvosteltiin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden osaston menettelyä hätämajoituksen järjestämisestä ja sitä koskevasta ohjeistuksesta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi 30.5.2017 liitteenä olevan yhteispäätöksen kaikkiaan kolmeen oikeusasiamiehelle saapuneeseen samaa asiaa koskevaan kanteluun. Kanteluissa pyydettiin ottamaan

kantaa oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäisestä majoituksesta 27.8.2014 annetun ohjeen perustuslainmukaisuuteen perustuslain 19 §:n 1 momentin sekä ihmisoikeusvelvoitteiden kannalta.

Apulaisoikeusasiamies käsitteli hätämajoitusta yleisen tason kysymyksenä oleskelulupaa vailla olevien kolmansien maiden kansalaisten ja toisaalta pysyvää oleskeluoikeutta vailla olevien EU- ja ETA-kansalaisten ja kunnan kannalta.

Laillisuusvalvoja ei ole päätöksessään ottanut kantaa Helsingin kaupungin toiminnan lähempään sisältöön, organisointiin tai resursointiin liittyviin kysymyksiin, vaikka onkin pitänyt todennäköisenä, että toiminnan organisoinnissa ja kapasiteetissa on ollut puutteita ainakin vielä talvella 2016. Apulaisoikeusasiamies ei katsonut, että Helsingin kaupungin toimielimet tai viranhaltijat olisivat jättäytyneet passiivisiksi tai toimettomiksi hädänalaisten ihmisten välttämättömään huolenpidon tarpeeseen vastaamisessa. Päätös on osoitettu Helsingin kaupungille tiedoksi ja huomioon otettavaksi. Apulaisoikeusasiamies on pitänyt ensiarvoisen tärkeänä, että kunnat voisivat tukeutua yhtenäiseen asiaa koskevaan ohjeistukseen mahdollisesti yllättäen tai nopealla aikataululla eteen tulevissa muuttuvissa tilanteissa. Perustuslain 68 §:n mukaan ministeriö vastaa toimialallaan hallinnon asianmukaisesta toiminnasta. Apulaisoikeusasiamies on päätenyt esittämään sosiaali- ja terveystoimialalle toimenpiteitä hätämajoitusta koskevan lainsäädännön täsmentämiseksi ja toimeentulo-ohjeistuksen uudistamiseksi. Lisäksi asia on mennyt sisäministeriölle tiedoksi ja tarvittavia toimenpiteitä varten kuntien valtionapua koskevissa kysymyksissä.

Kaupunginhallitus edellytti lausuntoa antaessaan, että apulaisoikeusasiamiehen kantelusta tekemän ratkaisun jälkeen hätämajoituksen järjestämistä koskevat kaupungin toimenpiteet tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala on 22.8.2017 antanut päätöshistoriaan sisältyvän lausunnon hätämajoituksen järjestämistä koskevista toimenpiteistä. Lausunnon mukaan asunnottomien henkilöiden majoittamiseksi Hietaniemen palvelukeskuksen asumispäivystyksessä on 52 paikkaa. Tarvittaessa voidaan järjestää kahdeksan lisäpaikkaa. Talvella 2016-2017 paperittomille henkilöille ja muun muassa Itä-Euroopan alueelta tulleelle liikkuvalla väestöllä on järjestetty hätämajoituspalveluja yhteistyössä Helsingin Diakonissalaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa Munkkisaaren ja Hermannin diakoniatalon majoitustiloissa. Talvella Munkkisaarella yöpyi keskimäärin 100 ja diakoniatalossa 30 ihmistä vuorokaudessa. Ohje muiden kuin helsinkiläisten tilapäisestä majoituksesta on liitteenä 3.

18.09.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunnan, sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön ja toimialajohtajan tekemillä päätöksillä on myönnetty loppuvuodesta 2016 lähtien avustuksia järjestöille hätämajoituksen järjestämistä varten. Tulevan talven järjestöavustusten haku ja käsittely ovat parhailaan käynnissä. Tilannetta ja hätämajoitustarpeen kehittymistä seurataan tiiviisti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoi lisäksi lausunnossaan, että talven 2016 - 2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätämajoitus liikkuvalla väestölle ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja. Lautakunnassa toimitetut äänestykset ja eriävä mielipide sisältyvät päätöshistoriaan.

Turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoi kaupunginjohtajan johtajistokäsittelyssä 3.5.2017 § 40 perustama työryhmä (liite 4), jonka tehtävänä on kartoittaa turvapaikan hakijoiden ja paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Toimialajohtaja Juha Jolkkonen antaa kokouksessa selvityksen kaupungin toimenpiteistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen saate 30.5.2017
- 2 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 30.5.2017
- 3 Ohje muiden kuin helsinkiläisten tilapäisestä majoituksesta.doc
- 4 Kaupunginjohtajan päätös 3.5.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.08.2017 § 217

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon hätmajoitusta koskevista toimenpiteistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta myönsi 29.11.2016 (§ 297) avustuksia järjestöille niiden vuoden 2017 toimintaan. Samassa yhteydessä lautakunta osoitti virastopäällikön (1.6.2017 lukien toimialajohtaja) erikseen päätettäväksi avustuksiksi enintään 100 000 euroa vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen. Virastopäällikkö kohdensi tämän rahoituksen kahteen hätmajoituksen järjestämistä koskevaan avustukseen. Virastopäällikkö myönsi 27.12.2016 (§ 196) Refuhome ry:lle 5 000 euron avustuksen käytettäväksi kevään 2017 aikana liikkuvan väestön tilapäistä hätmajoitusta tukevien palvelujen järjestämisen henkilöstökustannuksiin. Virastopäällikkö myönsi 22.3.2017 (§ 73) Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle 95 000 euron suuruisen avustuksen käytettäväksi 30.1.–15.4.2017 välisenä aikana liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätmajoitukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 11.4.2017 (§ 96) 300 000 euron kohdennuksen vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen varoista, jotka olivat vielä kohdentamatta vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa ja tulosbudjeteissa. Toimialajohtaja myönsi 10.7.2017 (§ 41) Vivo ry:lle 76 000 euron avustuksen käytettäväksi liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätmajoituksen järjestämisestä 1.6.–31.12.2017 välisenä aikana viikonloppuoina aiheutuviin kuluihin Hermannin diakoniatalossa sekä viikolla tarvittaviin sijaiskuluihin.

Paperittomat ja asunnottomat henkilöt ja perheet ovat työllistäneet sosiaali- ja kriisipäivystyksen sosiaalipäivystystä talvella 2016–2017 satunnaisesti. Talvella sosiaalipäivystykseen tuli noin 20 yhteydenottoa majoituksen puutteesta olevista henkilöistä ja perheistä, jotka ohjattiin Munkkisaaren tai Hermannin majoitustiloihin.

Hietaniemen palvelukeskuksen asumispäivystyksessä on 52 paikkaa asunnottomien henkilöiden majoittamiseksi. Lisäksi patjapaikoille voidaan tarvittaessa sijoittaa kahdeksan henkilöä. Talviaikana lokakuusta 2016 maaliskuuhun 2017 asumispäivystyksestä ei ole jouduttu kään-

nyttämään ketään pois. Jonoa asumispäivystykseen oli, mutta heidätkin on saatu majoitettua samana yönä, kun paikka on vapautunut. Yöpyjien määrien keskiarvo oli loka-joulukuussa 56-57, tammikuussa 51, helmikuussa 39 ja maaliskuussa 48.

Talvella 2016–2017 paperittomille henkilöille ja muun muassa Itä-Euroopan alueelta tulleelle liikkuvalla väestöllä on järjestetty hätämajoituspalveluita yhteistyössä Helsingin Diakonissalaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa Munkkisaaren ja Hermannin diakoniatalon majoitustiloissa. Talvella Munkkisaarella yöpyi keskimäärin 100 ja diakoniatalossa 30 ihmistä vuorokaudessa. Ketään ei tarvinnut käännättää pois. Diakoniatalon majoitus on tarkoitettu ensisijaisesti maassa vailla laillista oleskeluoikeutta eläville henkilöille, mutta myös muut majoituksen tarpeessa olevat voivat käyttää paikkaa. Patjamajoituksen lisäksi tarjolla on iltapala, ja päivällä diakoniatalon palvelut ovat kaikkien käytävissä. Niihin kuuluvat edulliset aamiaiset ja lounaat, suihku sekä mahdollisuus pestä vaatteita.

Hermannin diakoniatalon majoitus oli toukokuussa täynnä ja sen käyttäjät olivat lähinnä liikkuvaa väestöä, suomalaisia sekä EU:n ulkopuolelta tulleita henkilöitä. Sosiaalityön etsivän työn työntekijät jalkautuivat Hermanniin säännöllisesti ja yhteistyössä diakoniatyön kanssa pyrkivät ohjaamaan muun muassa suomalaisia virallisten palvelujen piiriin.

Hirundo, Kidutettujen kuntoutuskeskus ja Clobal clinic muuttavat Munkkisaaren remontin jälkeen, mahdollisesti elokuussa. Alakerran isoon tilaan on suunniteltu päiväkeskus sekä liikkuvalla väestöllä (Hirundo) että paperittomille henkilöille. Isoa tilaa on mahdollista jakaa huomioiden molemmat ryhmät. Tilaa on myös majoituskapasiteetin kasvattamiseen, jos Hermannin diakoniatalo jää pieneksi.

Kilpailutetut kriisimajoitusta järjestävät palveluntuottajat olivat talvella valmiudessa tuottamaan ostopalveluna tarpeen mukaan nopeasti hätämajoitusta. Tätä ei kuitenkaan talven aikana tarvittu. Paperittomien lapsiperheiden osalta on mahdollisuus etsiä heille asunto kriisimajoituksen työryhmän kautta, mutta sinne ei ole ohjattu yhtään tällaista lapsiperhettä. Myöskään lastensuojelussa ei ole ollut paperittomia asunnottomia lapsiperheitä asiakkaina.

Helsingin kaupunginjohtaja perusti 3.5.2017 turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoivan työryhmän. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikan hakijoiden ja paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita

tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Syksyllä 2017 ovat järjestöavustukset ovat jälleen haettavissa mm. ensi talven hätmajoituksen järjestämiseksi. Tilannetta ja hätmajoitustarpeen kehittymistä seurataan tiivisti yhdessä kaupungin ja muun muassa seurakunnan ja Diakonissalaitoksen kanssa.

Liitteenä numero 1 on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 30.5.2017 antama päätös Hätmajoitusta koskeva ohjeistus ja hätmajoituksen järjestäminen. Päätöksen kohdassa 3.3.2 Vähimmäistason turvaaminen Helsingin kaupungin hätmajoitusjärjestelyissä apulaisoikeusasiamies toteaa yhteenvetona (sivu 24): "Helsingin kaupunki on luonut järjestelmän ulkomaalaisten laittomien siirtolaisten perustarpeiden täyttämiseksi. Käytettävissäni olevien tietojen ja selvitysten valossa en voi katsoa, että Helsingin kaupungin toimielimet tai kaupungin viranhaltijat olisivat jättäytyneet passiivisiksi tai toimettomiksi hädänalaisten ihmisten välttämättömään huolenpidon tarpeeseen vastaamisessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016–2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätmajoitus liikkuvalla väestöllä ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi 2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja.

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Hätmajoituksen järjestäminen kohdistuu vähäiseen määrään Helsingissä oleskelevia ulkomaalaisia, mutta se turvaa kaikkein vaikeimmissa asemassa oleville henkilöille Suomen perustuslain 19 §:n 1 momentissa jokaiselle turvatuun oikeuden välttämättömään huolenpitoon, kun he eivät kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa. Tällaisena hätmajoituksen järjestäminen on terveys- ja hyvinvointivaikutuksiltaan merkittävä."

Käsittely

22.08.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lautakunta päättää palauttaa lausunnon uudelleen valmisteltavaksi siten, että lausunto noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon"

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

18.09.2017

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta katsoo, että hätmajoitus on lyhytaikainen ratkaisu eikä sen tule tukea maassa laittomasti tai ilman asianmukaisia perusteita oleskelua. Hätmajoitusta tarvitsevat ihmiset tulee ohjata joko oman Eu/Eta-maan palveluiden piiriin tai vapaaehtoisen paluun piiriin yhteistyössä maahanmuuttoviraston kanssa.

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon toiseksi viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta huomauttaa, että liittyen sosiaalihuoltoon, ministeriö ohjeistaa kuntia seuraavalla tavalla liittyen laittomasti maassa oleskeleville annettavaan sosiaalihuoltoon: "Mikäli laittomasti maassa oleskelevä henkilö tarvitsee välttämätöntä kiireellistä apua, hänet tulisi ensisijaisesti ohjata kuntaan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Kunnat selvittävät tukea hakevan oleskeluoikeuden Maahanmuuttoviraston tilannekeskuksesta. Kuntien tulisi huolehtia mahdollisuuksien mukaan siitä, että mahdollisesti annettavaan hätmajoituspalveluun sisältyisi myös ruoka ja mahdollisesti muukin akuutti apu."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta huomauttaa, että Helsingin kaupungin on asiallista noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnan viranomaiset ohjaavat laittomasti maassa oleskelevat maahanmuuttoviranomaisten puoleen. Vapaaehtoisen paluun järjestelmässä kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle voidaan korvata kohtuulliset muuttokustannukset ja maksaa avustusta, jos hän poistuu maasta vapaaehtoisesti."

Vastaehdotus 3 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 4:

Jäsen Laura Nordström: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016-2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätmajoitus liikkuvalla väestöllä ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi

18.09.2017

2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 5:

Jäsen Laura Nordström: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Lautakunta korostaa, että hätämajoituksen rahoituksen ei tule olla syytä muiden järjestöavustusta saavien järjestöjen rahasumman leikkaukselle."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten pohjalta:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Laura Nordström): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016-2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätämajoitus liikkuvalla väestölle ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi 2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Laura Nordströmin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Laura Nordström): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Lautakunta korostaa, että hätämajoituk-

18.09.2017

sen rahoituksen ei tule olla syynä muiden järjestöavustusta saavien järjestöjen rahasumman leikkaamiselle."

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä jätettiin seuraava eriävä mielipide:

Jäsen Mari Rantanen jätti eriävän mielipiteen päätöksestä.

15.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 25.04.2016 § 401

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle hätämajoituksen järjestämistä koskevien kantelujen johdosta seuraavan lausunnon:

Kantelut

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle on tehty kaksi kantelua, joissa arvostellaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan menettelyä hätämajoituksen laiminlyönnistä muille kuin helsinkiläisille. Toisessa kantelussa pyydetään arvioimaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" soveltamista

sekä lisäksi arvostellaan Helsingin kaupunkia hätämajoituksen keston rajoittamisesta.

Toisessa kantelussa arvostellaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista. Kantelussa pyydetään tutkimaan, onko Helsingin kaupunki soveltaessaan sisäistä ohjetta ja evätessään rekisteröimättömiltä EU-kansalaisilta pääsyn hätämajoitukseen toiminut perustuslain 19 §:n 1 momentin vastaisesti. Kantelun mukaan Diakonissalaitoksen päiväkeskus Hirundoon saapui torstaina 7.1.2016 yhteensä 14 rekisteröimättömää EU-kansalaista vailla majoitusta. Kantelun mukaan kahdelle henkilölle järjestyi hätämajoitus yksityisessä kodissa, mutta muut joutuivat viettämään yön ulkona. Samat henkilöt olivat palanneet jälleen 8.1.2016 päiväkeskus Hirundoon, jolloin heidät saatiin sijoitettua yksityisten henkilöiden koteihin.

Sosiaali- ja terveysviraston selvitys

Perustuslain 19 §:n 1 mom. mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinkyvyn säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä.

Sosiaalihuoltolain 12 §:n 1 mom. mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Toimeentulotukilain 1 §:n 1 mom. mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo.

Sosiaali- ja terveysministeriön opas toimeentulotuen soveltajille (2013:4) linjaa toimeentulotuen myöntämisen oleskeluluvattomille ulkomaalaisille siten, että siihen sisältyy vain välttämätön ruokaraha, lääkkeet ja matkakustannukset kotimaahan. Joissakin tapauksissa on kuitenkin yksilöllisen harkinnan perusteella välttämättömää myöntää toimeentulotukea asumiseen tai järjestää tilapäinen majoitus muilla keinoin.

Mikäli henkilön terveys ja turvallisuus ovat vakavassa vaarassa, hänelle järjestetään em. lainsäädännön ja STM:n ohjeen perusteella kiireellistä tilapäismajoitusta. Sen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaali-

päivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai –ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Palveluja tarvitsevat haastatellaan ja hätämajoitusta myönnetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” -ohjetta sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA-kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtäjaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta eikä heillä ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen. Ensisijaisesti henkilö ohjataan hakemaan apua oman maansa suurlähetystöstä. Päästäkseen suurlähetystöönsä varaton henkilö voi hakea toimeentulotukea matkakustannuksiin virka-aikana siltä sosiaalityön tai sosiaali-ohjauksen palvelupisteeltä, jonne hän on hakeutunut ja virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystyksestä. Toimeentulotuen tarkoituksena ei ole, että tilapäisesti maassa oleva ulkomaalainen voisi sen turvin jatkaa oleskeluaan Suomessa. Mikäli suurlähetystö ei ole Suomessa, matkakustannukset voidaan myöntää sosiaalitoimesta myös suoraan kotimaahan. Mikäli katsotaan, että henkilö ei enää saman päivän aikana voi hakeutua suurlähetystöönsä, hänelle tarjotaan hätämajoituksena yöpyminen ja päiväkeskuspalvelut ensisijaisesti Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asumispäivystyksessä yhdeksi yöksi, viikonloppuna viikonloppun yli. Hätämajoitusta myönnetään pääsääntöisesti vain kerran, yleensä 1 - 2 yöksi. Tapauskohtaisesti tästä on mahdollista poiketa sosiaalityöntekijän harkinnan perusteella. Tuona aikana henkilön odotetaan hoitavan asiansa niin, että akuutin tuen tarvetta ei enää ole. Jos henkilö on kyvyn huolehtimaan itsestään esimerkiksi psyykkisen sairauden, päihdeongelman tai vamman vuoksi, henkilö ohjataan psykiatrian tai päihdehuollon hoidontarpeen arviointiin.

Hietaniemenkadun palvelukeskus on matalan kynnyksen palveluyksikkö asuntoa vailla oleville henkilöille. Hietaniemenkatu 5:n palvelukeskuksessa sijaitsee sekä asumispäivystys että tilapäinen asumispalvelu. Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa 52 asunnottomalle tilapäistä asumista maksullisissa yhden hengen huoneissa ja maksutonta majoitusta 52-paikkaisessa asumispäivystyksessä. Asumispäivystyksen paikkamäärä on voitu ylittää pelastuslaitoksen luvalla tilapäisesti. Asumispäivystys on auki joka päivä klo 17.00–8.00.

Hietaniemenkadun palvelujen lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden virasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Virasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot 12.5.2015. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päätti 15.9.2015 valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi nel-

jä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata myös hätämajoitustarpeeseen lyhytaikaisesti ja nopeasti.

Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausittaiset tapahtumat dokumentoidaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmässä olevaan yksikön raporttiin ja palvelukeskuksessa yöpyvät henkilöt kirjataan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän hoitopaikkatietoihin. Kantelussa kuvattua yhteydenottoa 7.1.2016 ei ole kirjattu Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausiraporttiin. Sen sijaan sosiaali- ja terveystieteiden on otettu yhteyttä 8.1.2016 siitä syystä, että Hirundoon oli jäämässä viikonlopuksi henkilöitä ilman yösiijaa. Heitä ei haastateltu yksilökohtaisesti. Selvitysten mukaan kaikki kysymyksessä olevat 14 henkilöä majoitettiin yksityiskodeissa.

Helsingin kaupungin palveluissa kaikkia ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti. Marraskuussa 2015 Helsingissä oli asunnottomia 3 550. Kanteluissa tarkoitetuille romaneille ei ole kaupungin järjestämistä vuorokausittaisiin palveluihin kuuluvia omia palveluja. Kaupunki kuitenkin avustaa järjestöjä, joilla on palveluja nimenomaan romaneille (esim. Hirundo).

Edellä olevan perusteella vastaukset apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyynnön kysymyksiin:

1. Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätämajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä.
2. Helsingin kaupunki ostaa oman toiminnan lisäksi asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta yksityisiltä palveluntuottajilta. Tilapäismajoitus on väliaikaista, jonka aikana tavoitteena on löytää pysyvä asumisratkaisu. Hietaniemen palvelukeskuksen lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden käyttää muita kilpailuttamia palveluntuottajia lyhytaikaisen majoituksen järjestämiseksi.
3. Helsingin kaupunki on järjestänyt sosiaalipäivystyksen toiminnan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hätämajoitusta on järjestetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa lain, STM:n ohjeen sekä voimassa olevan sosiaali- ja terveystieteiden sisäisen ohjeen "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" mukaisesti.

Hätämajoituksen järjestämisessä on toimittu asianmukaisesti eikä kantelujen tulisi antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että apulaisoikeusasiamiehen kantelusta tekemän ratkaisun jälkeen hätämajoituksen järjestämisestä koskevat kaupungin toimenpiteet tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Helsingin kaupunginhallitus toivoo myös asian ripeää käsittelyä, jotta kaupunginhallitus ehtii ryhtyä mahdollisiin tarvittaviin toimenpiteisiin ennen ensi talvea.

Käsittely

25.04.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Hannu Oskala:

Kappale 8, poisto: "Kaikki"

Kappale 8, poisto: "Helsingissä hätmajoitus on järjestynyt yksilöllisen tarveharkinnan perusteella kaikille hätmajoitusta tarvitseville eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 12, poisto: "eikä sosiaali- ja terveystieteiden tarjoamaan majoitusratkaisuun palveluntuottajan tiloissa ollut sillä hetkellä tarvetta."

Kappale 15, poisto: "Helsingin kaupunki täyttää velvollisuutensa tarjota hätmajoitusta kaikille sitä tarvitseville yhdenvertaisesti."

Kappale 15, poisto: "Hätmajoitus on järjestynyt yksilöllisen tarveharkinnan perusteella kaikille sitä tarvitseville eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 15, lisäys: "Hätmajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 15 siis kuuluu kokonaisuudessaan muutetussa muodossaan:

"1. Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätmajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä."

Ja loppuun lisäys:

"Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että apulaisoikeusasiamiehen kante-
lusta tekemän ratkaisun jälkeen hätmajoituksen järjestämistä koskevat kaupungin toimenpiteet tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Helsingin kaupunginhallitus toivoo myös asian ripeää käsittelyä, jotta kaupunginhallitus ehtii ryhtyä mahdollisiin tarvittaviin toimenpiteisiin ennen ensi talvea."

18.09.2017

Kannattaja: Laura Rissanen

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 2

Arja Karhuvaara, Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 12 (1 poissa).

18.04.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimi 31.3.2016

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Palauttaen läheteasiakirjat ja liittäen oheen vs. psykiatria- ja päihdepalvelujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteineen, vs. sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikön Kaisu Ketolan ja johtavan sosiaalityöntekijä Leena Vallinkoski-Ojaman selvityksen sekä nuorten palveluiden ja aikuissosiaalityön johtajan Maarit Sulavuoren selvityksen.

Lausunnon antamisen määräaika on jatkettu 29.4.2016 saakka.

18.09.2017

Kaupunginvaltuutettu Veronika Honkasalo sekä pakolaisneuvonta ry:n lakimies Heli Aali arvostelevat kanteluissaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden osaston menettelyä hätämajoituksen laiminlyönnistä muille kuin helsinkiläisille. Veronika Honkasalon kantelussa pyydetään arvioimaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista sekä lisäksi Honkasalo arvostelee Helsingin kaupunkia hätämajoituksen keston rajoittamisesta.

Pakolaisneuvonta ry:n lakimies Heli Aali arvostelee myös kantelussaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista. Aali pyytää tutkimaan, onko Helsingin kaupunki soveltaessaan sisäistä ohjetta ja evätessään rekisteröimättömiltä EU-kansalaisilta pääsyn hätämajoitukseen toiminut perustuslain 19 §:n 1 momentin vastaisesti.

Toimeentulotuki on sosiaaliturvajärjestelmän viimesijainen ja tarveharkintainen taloudellinen tuki. Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Aali tuo kantelussaan esille, että diakonissalaitoksen päiväkeskus Hirundoon saapui torstaina 7.1.2016 yhteensä 14 rekisteröimättömää EU-kansalaista vailla majoitusta. Kantelun mukaan kahdelle henkilölle oli järjestynyt hätämajoitus yksityisessä kodissa, mutta muut joutuivat viettämään yön ulkona. Samat henkilöt olivat palanneet jälleen 8.1.2016 päiväkeskus Hirundoon ja kantelun mukaan kaikki henkilöt saatiin hätämajoitettua yksityisten henkilöiden koteihin Hirundon toimesta.

Vs. sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikkö Kaisu Ketolan sekä johtavan sosiaalityöntekijä Leena Vallinkoski-Ojaman selvityksen mukaan 7.1.2016 työvuoressa olleet työntekijät eivät muista Hirundon työntekijältä tullutta yhteydenottoa. Vs. psykiatria- ja päihdepalvelujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteenä olevissa asumisen tuen päällikkö Taru Neimanin sekä Hietaniemenkadun palvelukeskuksen johtajan Sanna Sunikan selvitysten mukaan palvelukeskuksen vuorokausittaiset tapahtumat dokumentoidaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmässä olevaan yksikön raporttiin ja palvelukeskuksessa yöpyvät henkilöt kirjaetaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän hoitopaikkatietoihin. Aalin kantelussa kuvattua puhelua 7.1.2016 ei ole kirjattu Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausiraporttiin. Saatujen selvitysten mukaan Hirundosta ei ole oltu yhteydessä Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden osastoon 7.1.2016.

Nuorten palveluiden ja aikuissosiaalityönjohtajan Maarit Sulavuoren selvityksen mukaan Hirundosta on otettu yhteyttä 8.1.2016 sosiaali- ja

terveysvirastoon, koska Hirundoon oli jäämässä viikonlopuksi ihmisiä ilman yösijaa. Sulavuoren selvityksen mukaan, asiakkaita ei enää ennätetty haastatella yksilökohtaista harkintaa varten ja jokaiselle neljälletoista henkilölle järjestyi majoitus nimettömänä Luona Oy:n tilapäis-asunnoissa. Lisäksi Luona Oy:n kanssa sovittiin, että heidän vastaanotonsa on auki perjantaina 8.1.2016 poikkeuksellisesti klo 17.30 saakka, jotta Hirundon yösijaa vailla olevat asiakkaan ehditään majoittaa. Kun Hirundoon ilmoitettiin majoituksen järjestymisestä, Hirundosta todettiin selvityksen mukaan, että majoitus oli järjestynyt jo muuta kautta.

Kantelut ovat koskeneet sosiaali- ja terveysviraston sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista kyseisessä tapauksessa. Kyseinen ohje ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston sisäinen oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäistä majoitusta koskeva toiminta ohje. Ohjetta sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta eikä jälkimmäisillä ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteinä olevien asumisen tuen päällikön Taru Neimanin ja Hietaniemenkadun palvelukeskuksen johtajan Sanna Sunikan selvitysten mukaan Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asumispäivystys on matalan kynnyksen palveluyksikkö asuntoa vailla oleville henkilöille. Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa sijaitsee sekä asumispäivystys että tilapäinen asumispalvelu osoitteessa Hietaniemenkatu 5 B. Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa 52 asunnottomalle tilapäistä asumista maksullisissa yhden hengen huoneissa ja maksutonta majoitusta 52-paikkaisessa asumispäivystyksessä. Asumispäivystyksen sovittu paikkamäärä on voitu ylittää pelastuslaitoksen luvalla tilapäisesti. Asumispäivystys on auki joka päivä klo 17.00–8.00.

Hätämajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa. Sosiaali- ja terveysvirasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot päätöksellään 12.5.2015 (161 §). Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 (15/2015) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti.

Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan saatujen selvitysten mukaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai –ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville eri tahojen yhteistyönä. Lyhytaikaisen hätämajoituksen myöntämiseen liittyy kuitenkin aina asiakkaan kokonaistilanteen selvittäminen.

Sosiaali- ja terveysviraston järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa. Toistuvassa majoituksen tarpeessa ei ole enää kyse edellä tarkistettua hätämajoitusta edellyttävästä tilanteesta.

Sosiaali- ja terveysvirasto on havainnut omavalvontana virheen sosiaali- ja terveysviraston pysyväisohjeessa PYSY108 ”Päätöksentekoprosessit ja yhteistyökäytännöt asunnottomien asiakkaiden osalta”. Kyseisen pysyväisohjeen mukaan Hietaniemenkadun palvelukeskus palvelee vain helsinkiläisiä. Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on mahdollista majoittaa myös oleskeluluvattomia ulkomaalaisia ja näin ohjeistetaan ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” –ohjeessa. Kyseinen pysyväisohje (PYSY 108) korjataan viipymättä.

Saatujen selvitysten mukaan Hirundoon saapuneet henkilöt eivät ole jääneet heitteille, vaan jokaiselle on järjestynyt hätämajoitus yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että toiminnan sisäinen ohje ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” on edellä esitetyn ja asiassa annettuihin selvityksiin viitaten lainmukainen. Sosiaali- ja terveysvirasto pahoittelee, että asiakkailta ja Hirundon henkilökunnalla on ollut haasteita sosiaali- ja terveysviraston työntekijöiden tavoitettavuudessa sekä lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto pahoittelee asiakkaille ylimääräisistä yhteydenotoista syntynyttä haittaa.

Edellä esitetyn ja asiassa annettuihin selvityksiin viitaten sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että Helsingin kaupunki täyttää velvollisuutensa tarjota hätämajoitusta kaikille sitä tarvitseville. Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta oman toiminnan lisäksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Tilapäismajoitus on väliaikainen ratkaisu, jonka aikana tavoitteena on löytää pysyvä asumisratkaisu. Hietaniemen palvelukeskuksen lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto käyttää muita palveluntuottajia lyhytaikaisen majoituksen järjestämiseksi.

Täten Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että hätämajoituksen järjestämisessä on toimittu asianmukaisesti.

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302

18.09.2017

marianne.lindqvist(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 864 Digitalisaatiotoimikunnan asettaminen

HEL 2017-009882 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kari Miskala, vs. tietotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 36252
kari.miskala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen digitalisaatiotoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- edistää ja seurata kaupungin ja sen toimialojen digitalisaatiokehitystä
- varmistaa asukas- ja käyttäjälähtöisyyden periaatteen toteuttaminen kaupungin palvelujen kehittämisessä
- edistää omalta osaltaan kaupungin strategiassa määritellyn vision toimeenpanoa vauhdittamalla toimialojen ja kaupungin palvelujen uudistamista digitalisaation keinoin
- seurata kaupungin ja toimialojen digitalisaatio-ohjelmien laatimista, toimeenpanoa ja toteutumista
- antaa kannanottoja ja lausuntoja keskeisistä, kaupungin digitalisaatiota edistävästä suunnitelmista ja hankkeista
- edistää vuorovaikutusta ja yhteistyötä kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa

Samalla kaupunginhallitus päättää nimetä jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

1.	Kok.	Joona Haavisto	Leila Kaleva
2.	Vihr.	Minerva Krohn	Joonas Lyytinen
3.	SDP	Antton Rönholm	Miia Järvi
4.	Vas.	Riikka Aurava	Mikko Pöri
5.	PS	Tiina Ahva	Jarmo Keto
6.	Kesk.	Riku Eskelinen	Monica Lamberg
7.	PP	Ville Hautakangas	Johanna Vendelin

Pj. Minerva Krohn
Vpj. Joona Haavisto

Samalla kaupunginhallitus päättää

- määrätä digitalisaatiotoimikunnan esittelijäksi tietotekniikka- ja viestintäjohtajan kaupunginkansliasta
- kehottaa kaupunginkansliaa vastaamaan toimielimen sihteeritehtävien järjestämisestä

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Esittelijän perustelut

Kaupungin strategian tavoitteena on tehdä Helsingistä parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa. Digitalisaatiotoimikunnan tehtävänä on edesauttaa tämän tavoitteen saavuttamista ja tukea kaupungin toimialoja palvelutoiminnan uudistamisessa digitalisaation avulla.

Esitys perustuu johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tehtyyn toimi- ja neuvottelukuntien sekä vaikuttamistoimielinten kokonaisuutta koskevaan tarkasteluun. Johtamisen jaosto käsitteli kokonaisuutta 3.4.2017 kokouksessaan.

Digitalisaatiotoimikunnan tehtävät

Digitalisaatiotoimikunnan rooliksi on täsmentynyt kaupunkistrategian valmistelun edetessä omalta osaltaan edistää kaupungin ja toimialojen digitalisaation hyödyntämistä ja seurata sitä koskevien toimenpiteiden vaikuttavuutta kaupunkikehityksessä.

Helsingin tavoitteena on olla asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki. Tämä edellyttää muotoilun ottamista elimelliseksi osaksi digitaalisten pal-

velujen kehittämistä ja hyvän käyttäjäkokemuksen rakentamista. Toimikunnan tehtävänä on varmistaa tämän periaatteen toteutuminen.

Kaupungin lisäksi myös muut toimijat, kuten yritykset ja yhteisöt vaikuttavat kaupungin digitalisoitumiseen ja tuottavat palveluita kaupunkilaisille. Kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Toimikunnan tehtävänä on saada aikaan laaja-alainen yhteistyö, jonka tarkoituksena on valjastaa kaikki toimijat edistämään kaupunkiyhteisön laajaa digitalisoitumista ja omalta osaltaan tukemaan strategisen tavoitteen saavuttamista.

Digitalisaatiotoimikunta voi myös osallistua kaupungin järjestämiin tilaisuuksiin, joissa tarkoituksena on edistää laaja-alaisesti kaupungin digitaalisuutta ja kaupunkiyhteisön eri toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja osallisuutta kaupungin digitaalisten palveluiden uudistamiseen.

Digitalisaatiotoimikunnan kokoonpano

Digitalisaatiotoimikunnan työskentelyssä on olennaista jäsenten laaja-alainen näkemys digitalisaatiosta kaupungin palvelujen ja toiminnan uudistamisen mahdollistajana ja heidän verkostojensa kautta saatu yhteys kaupungin ulkopuolisiin toimijoihin, joilla on mahdollisuus myötävaikuttaa kaupungin ja kaupunkiyhteisön digitaalisuuden kehittämiseen tässä ajassa.

Toimielimeen nimettävät jäsenet ovat kuntalain (410/2015) 69 §:n mukaisia kaupungin luottamushenkilöitä. Kaupungin henkilöstöön kuuluvat asiantuntijat osallistuvat toimielimen toimintaan tehtävän tai asemansa puolesta.

Toimikuntia koskevat säännökset ja määräykset

Digitalisaatiotoimikunta on toimikuntaan rinnastuva kuntalain (410/2015) 30 §:n mukainen kunnan toimielin, joka voidaan asettaa hoitamaan määrättyä tehtävää. Kuntalain esitöissä toimikunnilla tarkoitetaan erityisesti projektiluonteisia tehtäviä hoitavia toimielimiä.

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten. Toimikunta voidaan asettaa enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Toimikunnan jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuntalain 74 §:n mukaan toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole. Myös toimikuntaan valittavien luottamushenkilöiden tulee antaa suostumus luottamustoimeen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

18.09.2017

Toimikuntien kokouksessa noudatetaan kunnan toimielinten hallinto- ja kokousmenettelyä vastaavaa menettelyä. Hallintosäännön 29 luvun 8 §:n mukaan muun toimielimen kokouksessa asiat ratkaistaan esittelystä toimielimen toiminnan sisäistä järjestelyä lukuun ottamatta.

Kuntalain 33 §:n mukaan valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Toimikunnille on tarkoituksenmukaista valita yhteneväisesti puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja. Toimikunta voi myös kuulla asiantuntijoita.

Toimikunnan tulee täyttää tasa-arvolain (609/1986) vaatimukset sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Toimikunnan jäsenille ja varajäsenille maksetaan kokouspalkkioita ja korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustöiden vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöiden taloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kari Miskala, vs. tietotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 36252
kari.miskala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Toimikuntaan nimetyt jäsenet

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Toimialajohtajat
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 865

Toimivaltarajojen määrittäminen kaupunkiympäristön toimialalle

HEL 2017-005897 T 00 01 00

Päätös

A

Kaupunginhallitus vahvisti kaupunkiympäristölautakunnalle hallintosäännön 10 luvun 1 §:ssä tarkoitetun yleisen toimivallan rajat seuraavasti:

- toimialalautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita, kun irtaimen omaisuuden arvo on enintään miljoona euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta),
- toimialalautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää toimialan muuta kuin tilahanketta koskevasta suunnitelmasta ja piirustuksesta, kun hankkeen suunnitelman mukainen arvonnisäveroiton kustannusarvio on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 5 kohta),
- toimialalautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää huoneitilojen vuokralle ottamisesta, kun sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 7 kohta).

B

Kaupunginhallitus vahvisti kaupunkiympäristölautakunnalle hallintosäännön 16 luvun 1 §:ssä tarkoitetun erityisen toimivallan rajat seuraavasti:

- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää kiinteistöjen tai rakennusten ostoista, lunastuksista tai vaihdossa hankkimisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostoista, lunastuksista tai vaihdossa hankkimisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 5 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää kiinteistöjen tai rakennusten myynneistä tai vaihdossa luovuttamisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 6 kohta),

- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä viranomainen päättää maankäyttösopimuksen hyväksymisestä 2 miljoonan euron kokonaisarvoon saakka (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 9 kohta).

C

Kaupunginhallitus vahvisti kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle hallintosäännön 16 luvun 3 §:ssä tarkoitettua erityisen toimivallan rajat seuraavasti:

- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä viranomainen päättää liikehuoneistojen ostoista, myynneistä, vaihdossa hankkimisesta tai vaihdossa luovuttamisesta, kun sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä viranomainen päättää liikehuoneistojen vuokralle antamisesta ja vuokralle ottamisesta, kun määräaikaisen sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa tai kun sopimus tehdään toistaiseksi enintään yhden vuoden irtisanomisajoin ja sopimuksen kaupunginhallituksen hyväksymien tilahankeohjeiden mukainen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä viranomainen päättää hyväksyä lautakunnan tai kansliapäällikön hyväksymän tarveselvityksen perusteella tilahankkeita koskevat hanke- ja muut suunnitelmat, kun hankkeen suunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta).

D

Kaupunginhallitus vahvisti maankäyttöjohtajalle hallintosäännön 16 luvun 5 §:ssä tarkoitettua erityisen toimivallan rajat seuraavasti:

- maankäyttöjohtaja päättää täydennysrakentamiskorvauksen maksamisesta, kun korvauksen määrä on enintään 3 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 17 kohta).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

18.09.2017

timo.linden(a)hel.fi

Mikko Ravantti, hallinto- ja lakipalvelujen päällikkö, puhelin: 310 36559

mikko.ravantti(a)hel.fi

Suvi Kokkonen, lakimies, puhelin: 310 39952

suvi.kokkonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännössä on kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle sekä kaupunkiympäristötoimialan maankäyttöjohtajalle määriteltä eräiden yksilöityjen asiakokonaisuuksien osalta päätösvaltaa siten, että edellä mainituilla toimielimillä ja viranhaltijalla on oikeus käyttää päätösvaltaansa kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa. Päätösehdotuksen A -kohta koskee hallintosäännön 10 luvun mukaista toimialalautakuntien yleistä toimivaltaa, ja päätösehdotuksen B ja C -kohtien mukaiset toimivallat liittyvät hallintosäännön 16 luvussa määriteltyyn kaupunkiympäristölautakunnan ja rakennusten ja yleisten alueiden jaoston erityiseen toimivaltaan. D-kohdan mukaisista asioista määrätään hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 16 kohdassa.

Ehdotetuilla toimivaltarajoilla pyritään turvaamaan ja kehittämään toimintoja siihen suuntaan, että päätöksenteko olisi mahdollisimman oikea-aikaista, joustavaa ja sujuvaa. Lisäksi ajatuksena on, että mahdollisimman monessa kaupunkiympäristön toimialan toimivaltarajassa noudatettaisiin johdonmukaisesti samoja päätöksenteon toimivaltarajoja, mikä helpottaa niiden käytännön soveltamista.

Uudessa organisaatiossa kaupunkiympäristölautakunta, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sekä kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto ovat korvanneet asuntolautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, rakennuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan.

Päätösehdotus A

Irtaimen omaisuuden luovuttaminen

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päät-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

tää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita.

Irtaimena luovutetaan mm. maa- ja metsätaloustuotteita sekä kunnan omaisuudeksi ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 12 §:n nojalla siirtyneitä ajoneuvoja. Toimivaltaa on siirretty palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden kunnalliselle pysäköinninvalvojalle ja rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden yleiset alueet -yksikön päällikölle.

Metsätaloustuotteina myydään muun muassa puuta ja haketta, joiden myynnistä tulee kaupungille tuloja noin 800 000 euroa vuodessa, ja maataloustuotteina myydään kaupungin maisemapelloilta kerättyä viljaa ja Haltialan tilan tuotettuja maataloustuotteita noin 300 000 eurolla vuodessa. Vaihtelua liittyy siihen, tehdäänkö esimerkiksi kadunrakennustöitä metsäisillä alueilla. Tällä hetkellä rakennetaan nimenomaisesti metsäisiä alueita, esimerkiksi Kuninkaantammea ja Kruunuvuorenrantaa. Lähitulevaisuudessa rakentamisinvestoinnit tulevat kasvamaan, jolloin myös metsätaloustuotteiden myynti kasvanee. Tästä syystä irtaimen omaisuuden myynnin rajaksi olisi tarkoituksenmukaista asettaa miljoona euroa.

Muuta kuin tilahanketta koskevien suunnitelmien ja piirustusten hyväksyminen

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 5 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa muun kuin tilahanketta koskevan suunnitelman ja piirustuksen hyväksymisestä. Nyt vahvistettavaksi esitettävä raja vastaa aikaisemman organisaation mukaista tilannetta, ja se on todettu tarkoituksenmukaiseksi ja toimivaksi käytännön työskentelyn kannalta.

Huonetilojen vuokralle ottaminen

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 7 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa huonetilojen vuokralle ottamisesta. Nyt vahvistettavaksi esitettävät rajat vastaavat nykytilannetta, jossa viraston tai liikelaitoksen tilatarpeen tyydyttäminen ottamalla tiloja vuokralle rinnastetaan muihin tilahankkeisiin mm. päätöksenteon toimivallan rajojen osalta. Vuokrasopimuksen kokonaisarvon määrittelyssä käytetään kaupunginhallituksen 14.12.2015 (§ 1208) hyväksymää tilahankkeiden käsittelyohjetta tai vastaavaa tulevaa ohjetta.

Päätösehdotus B

Kiinteistöjen tai rakennusten ostot, myynnit, lunastukset ja vaihdot

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 4-6 kohtien mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa kiinteistöjen tai rakennusten ostoista, myynneistä, lunastuksista ja vaihdoista sekä kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostamisesta, lunastamisesta tai vaihdossa hankkimisesta.

Rajoja esitetään nostettavaksi 2 miljoonasta eurosta 5 miljoonaan euroon. Viimeksi rajoja on tarkistettu vuonna 2010 (kvsto 8.12.2010 ja khs 13.12.2010, § 1 353), jolloin rajoja nostettiin 700 000 eurosta 2 miljoonaan euroon. Toimivaltarajoja kiinteän omaisuuden ostamiseksi ja myymiseksi sekä kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostamiseksi, lunastamiseksi tai vaihdossa hankkimiseksi ei ole tarkistettu hinta- ja kustannusnousua vastaavasti. Maanarvo on kohonnut ja hankkeiden koot ovat kasvaneet. Toimivaltarajojen nostaminen on perusteltua, jotta päätöksenteko saadaan pidettyä mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tasolla. Kiinteistöihin liittyvää toimivaltaa on tällä hetkellä delegoitu maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden tonttipäällikölle enintään 1,5 miljoonaan euroon asti ja tontit-yksikön päällikölle enintään 0,5 miljoonaan euroon asti.

Maankäyttösopimuksen hyväksyminen

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty kaupunkiympäristölautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa maankäyttösopimuksen hyväksymisestä. Kohta kattaa myös tilanteet kun Helsingin kaupunki omistaa maata Helsingin rajojen ulkopuolella eli silloin kun Helsingin kaupunki on maankäyttösopimuksessa maanomistajan asemassa.

Ehdotuksen mukaisella rajalla pyritään siihen, että vähäisten maankäyttösopimusten siirtäminen lautakunnalle nopeuttaa kaavojen toteuttamista ja vähentää päätösmenettelyihin liittyvää hallinnollista työtä. Kokonaisarvoltaan 2 miljoonaa euroa suuremmat maankäyttösopimukset käsitellään kaupunginhallituksessa.

Maankäyttösopimus on oikeudellisesti mahdollista tehdä vasta aivan kaavoituksen loppuvaiheessa, joten ehdotetulla rajalla nopeutetaan kaavan käsittelyä tapauksissa joissa maankäyttösopimuksen vaatimien aluejärjestelyiden toteuttaminen ei vaadi lisämäärärahaa. Ehdotukses-

sa esitetty kokonaisarvo kattaa sekä maankäyttökorvauksen että aluejärjestelyt. Maankäyttösopimukseen liittyvää toimivaltaa on siirretty maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden tonttipäällikölle 1,5 miljoonan euron kokonaisarvoon saakka.

Päätösehdotus C

Liikehuoneistojen ostot, myynnit, vaihdot ja vuokraukset

Hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa liikehuoneistojen ostoista, myynneistä, vaihdossa hankkimisesta tai vaihdossa luovuttamisesta sekä vuokralle antamisesta ja ottamisesta.

Liikehuoneistojen vaihdantaa ja vuokrausta on osaltaan ohjannut mm. kulloinkin voimassa ollut kaupunginhallituksen vahvistama tilahankkeiden käsittelyohje (viimeisin Khs 14.12.2015 § 1208), jota tullaan noudattamaan myös kaupunkiympäristön toimialalla. Nyt ehdotettava toimivaltaraja katsotaan riittäviksi, jotta niitä koskeva päätöksenteko pysyy tarkoituksenmukaisella tasolla ja toiminta on jatkossakin riittävän sujuvaa ja joustavaa. Liikehuoneistoihin liittyvää toimivaltaa on siirretty yritysvuokrausyksikön päällikölle ja tilapalvelupäällikölle.

Tilahankkeita koskevat hanke- ja muut suunnitelmat

Hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa lautakunnan tai kansliapäällikön hyväksymän tarveselvityksen perusteella hyväksyä tilahankkeita koskevat hanke- ja muut suunnitelmat. Nyt ehdotettava toimivaltaraja on katsottu toimivaksi ja tarkoituksenmukaiseksi käytännön työn sujuvuuden kannalta. Tilahankkeita koskevaa toimivaltaa on siirretty rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapäällikölle.

Päätösehdotus D

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 17 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, maankäyttöjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa täydennysrakentamiskorvauksen maksamisesta. Nyt ehdotettavalla rajalla pyritään siihen,

18.09.2017

että verrattain alhaisista täydennysrakentamiskorvauksista päättämisen siirtäminen viranhaltijatasolle nopeuttaa kaavojen toteuttamista ja vähentää päätösmenettelyihin liittyvää hallinnollista työtä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Mikko Ravantti, hallinto- ja lakipalvelujen päällikkö, puhelin: 310 36559
mikko.ravantti(a)hel.fi
Suvi Kokkonen, lakimies, puhelin: 310 39952
suvi.kokkonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.05.2017 § 558

HEL 2017-005897 T 00 01 00

Päätös

A

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa kaupunkiympäristölautakunnalle hallintosäännön 10 luvun 1 §:ssä määritellyt yleistoimivallat 30.9.2017 asti seuraavasti:

- toimialalautakunta tai sen määräämä päättää toimialan irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita, kun irtaimen omaisuuden arvo on enintään miljoona euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta),
- toimialalautakunta tai sen määräämä päättää toimialan muuta kuin tilahanketta koskevasta suunnitelmasta ja piirustuksesta, kun hankkeen suunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 5 kohta),

- toimialalautakunta tai sen määräämä päättää huonetilojen vuokralle ottamisesta, kun sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön luvun 10 luvun 1 §:n 3 momentin 7 kohta).

B

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa kaupunkiympäristölautakunnalle hallintosäännön 16 luvun 1 §:ssä määritellyt erityistoimivallat 30.9.2017 asti seuraavasti:

- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä päättää kiinteistöjen tai rakennusten ostoista, lunastuksista tai vaihdossa hankkimisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 2 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä päättää kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostoista, lunastuksista tai vaihdossa hankkimisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 2 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 5 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä päättää kiinteistöjen tai rakennusten myynneistä tai vaihdossa luovuttamisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 2 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 6 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä päättää maankäytösopimuksen hyväksymisestä 2 miljoonan euron kokonaisarvoon saakka (hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 9 kohta).

C

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle hallintosäännön 16 luvun 3 §:ssä määritellyt erityistoimivallat 30.9.2017 asti seuraavasti:

- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä päättää liikehuoneistojen ostoista, myynneistä, vaihdossa hankkimisesta tai vaihdossa luovuttamisesta, kun sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohta),
- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä päättää liikehuoneistojen vuokralle antamisesta ja vuokralle ottamisesta, kun määräaikaisen sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa tai kun sopimus tehdään toistaiseksi enintään yhden vuoden irtisanomisajoin ja sopimuksen kaupunginhallituksen hyväksymien tilahankeohjeiden

18.09.2017

mukainen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohta),

- kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto tai sen määräämä päättää hyväksyä lautakunnan tai kansliapäällikön hyväksymän tarveselvityksen perusteella tilahankkeita koskevat hanke- ja muut suunnitelmat, kun hankkeen suunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään 5 miljoonaa euroa (hallintosäännön 16 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta).

D

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa maankäyttöjohtajalle hallintosäännön 16 luvun 5 §:ssä määritellyn erityistoimivallan 30.9.2017 asti seuraavasti:

- maankäyttöjohtaja päättää täydennysrakentamiskorvauksen maksamisesta, kun korvauksen määrä on enintään 3 000 000 euroa (hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 17 kohta).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mikko Ravantti, hallinto- ja lakipalvelujen päällikkö, puhelin: 310 36559
mikko.ravantti(a)hel.fi
Sami Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25235
sami.rantanen(a)hel.fi

§ 866

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisesta hakemussuunnitelmasta merenalaisen tietoliikennekaapelin asentamiseksi

HEL 2017-007193 T 11 01 01

ESAVI/3638/2017

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Eastern Light Finland I Oy:n vesilain mukaisesta hakemuksesta merenalaisen tietoliikennekaapelin asentamiseksi seuraavan lausunnon:

Hanke on Suomen dataliikenneyhteyksien kapasiteetin ja käyttövarmuuden kannalta merkittävä ja on hyvä, että merikaapelin rantautumispaikkoja on Helsingissä.

Lausuntopyynnön liitemateriaali ja sen valmistelu osoittavat, että nykyisessä esisuunnitteluvaiheessa jatkosuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarpeet on hyvin tunnistettu. Kaapelin rantautumispaikoista ja maalle sijoittuvista rakenteista todetaan liitemateriaalissa, että kaapelin rantautumispaikat on valittu teiden ja sähköverkon läheisyydestä siten, että haitallisia vaikutuksia suojelualueisiin ja merenpohjaan vältetään mahdollisimman paljon. Rantautumispaikkoihin, ei kuitenkaan suoraan rantaan, rakennetaan signaalinvahvistuslaitteille noin 40 m² suuruiset vakiorakenteiset kytkentäsuojat. Kaikki maalla sijaitsevat rakenteet käsitellään erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa sijoituslupa- ja rakennuslupamenettelyssä.

Hakemuksen mukaan hanke toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän häiritsevillä työtavoilla. Rantautumiskohdat toteutetaan ns. suuntaporauksen avulla, mikä huolellisesti suunniteltuna on erityisesti Helsingin tiiviissä kaupunkirakenteessa edullinen toteutustapa.

Helsingin kaupungin alueella merikaapelin suunnitellulla sijaintipaikalla sekä kaapelin rantautumispaikoilla Lauttasaaren Särkiniemessä ja Merisatamassa Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesialueen.

Molemmat rantautumispaikat ovat asemakaavoitettuja. Asemakaavassa on Merisatamassa kaapelin rantautumispaikaksi esitetyllä paikalla luonnonmukaisena säilytettävää ja hoidettavaa puistoaluetta. Käytännössä kyse on avokalliosta ja yleiselle jalankululle varatusta alueesta, jolla huoltoajo on sallittu. Asemakaavassa koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, jossa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita ja perinteiselle kesäma-

jatoiminnalle osoitettuja alueita. Muinaismuistoalueilla on 1800-luvun puolustusvarustuksia ja tykkiasemia. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on ensimmäisen luokan arvokasta kasvillisuuskohdetta.

Kaapelin rantautumispaikkoja ja maalle sijoittuvia kaapeleita ja rakenteita suunniteltaessa on huomioitava Helsingin maankäytöllisestä suunnittelusta johtuvat rajoitteet. Merisatamassa on erityisiä toiminnallisia, virkistyksellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja ja esimerkiksi 40 m²:n suuruisen kytkentäsuojan sijoittaminen Merisatamaan tai Kaivopuiston alueelle vaatisi asemakaavan muutoksen. Särkiniemessä on toiminnallisten, virkistyksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi luontoarvoja, lailla suojeltuja muinaismuistoja ja perinteistä lomamajatoimintaa.

Helsingin kaupunki on jo aiemmin antanut suostumuksen rantautumiskohtiin sijoittuville kaivoille ja niistä edelleen puisto- ja kaupunkirakenteeseen jatkuvien maakaapeleiden sijoittamiselle.

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen käytössä olevien merellisten ympäristötietojen mukaan Helsingin merialueelle sijoittuvan kaapelin laskureitillä ei ole sellaisia luontoarvoltaan arvokkaita alueita, jotka vaarantuisivat hankkeen vuoksi.

Jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Merisataman sijoitussuostumuksen arvokasta puistoaluetta koskevaan ehtoon, jonka mukaan puiden osalta on noudatettava 2,5 metrin suoja-alue. Sama suoja-aluevaatimus koskee Särkiniemen sijoituspaikkaa. Särkiniemen muinaismuistoaluetta koskee myös muinaismuistolain mukainen suojelu, josta poikkeamisesta päättää elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, lausuntopyyntö 28.7.2017
- 2 Vesilain mukainen lupahakemussuunnitelma 24.3.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Eastern Light Finland I Oy:n hakemuksen johdosta. Lausuntoa on pyydetty 17.9.2017 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 22.9.2017 asti.

Kaupunginhallitus on 28.8.2017 § 763 antanut Uudenmaan ELY-keskukselle samaa hanketta koskevan lausunnon, jonka mukaan tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaiseen soveltamiseen ei tämän hankkeen kohdalla ole.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Eastern Light Finland I Oy hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain 3 luvun 3 §:n 4 kohdan mukaista lupaa kaapelijärjestelmän rakentamiseen Suomen aluevesille Pohjoisen Itämeren ja Saaristomeren alueelta Suomenlahden rannikkoa pitkin Helsinkiin ja edelleen Kotkaan.

Hakemuksen mukaan Eastern Light AB on rakentamassa useita uusia kansainvälisiä kuituoptisia merikaapeleita televiestintään Itämeren alueella. Yhteydet eivät sisällä sähköä. Eastern Light on aloittamassa ensimmäisen rakennusvaiheen, johon sisältyy uuden kuituoptisen merenalaisen kaapelin rakentaminen Ruotsin ja Suomen välillä. Kaapelin reitti on suunniteltu siten, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Hanke ei ole ristiriidassa vesienhoidon ja merenhoidon tavoitteiden kanssa. Hakemuksen mukaan kaapelijärjestelmä tuo merkittävän parannuksen data- ja internetyhteyksiin Suomessa ja koko Itämeren alueella.

Suunniteltu hanke sijoittuu Helsingin osalta Helsingin edustan merialueelle, sekä maissa Lauttasaaren ja Kaivopuiston alueille. Kaapeli asennetaan merenpohjaan ns. free-lay – tekniikalla eli kaapeli (ulkohalkaisija 27 mm) lasketaan vapaasti, sen sijaan että se kaivettaisiin merenpohjaan. Tällöin merenpohjaan kohdistuu vain vähäisiä vaikutuksia ja esimerkiksi laskemisen aiheuttama samennus jää minimaaliseksi.

Lauttasaarella sijaitsevassa kaapelin rantautumiskohtassa on läheisyydessä luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi: Särkiniemen merenrantaniitty. Lisäksi koko Särkiniemi-Veijarivuorenniemi välinen merenrantaosuus on arvioitu Luontotietojärjestelmässä kasvillisuus- ja kasvistokohteena arvoluokkaan I. Vattuniemi on myös arvioitu arvoluokan II arvokkaaksi lintualueeksi, sekä Särkiniemen puiston osalta paikallisesti arvokkaaksi lepakkoalueeksi (arvoluokka III).

Easter Light Finland I Oy:n toimittaman kaapelin asentamisen ympäristövaikutuksia sekä niiden lieventämisestä kuvaavan asiakirjan mukaan kaapeli aiotaan sijoittaa maa-alueella suuntoporaustekniikalla porattavaan aukkoon. Poraus tehdään maalta käsin noin sadan metrin päästä tai kauempaa vesirajasta rannan alta kohti merta, kunnes vesisyvyys on 5 - 10 m. Tällöin rannoilla ei tehdä mitään kaivantoja ja herkimmillä alueilla lähempänä rantaa merikaapeli sijoitetaan useita metrejä pohjan alle, jolloin meren pohja pysyy koskemattomana.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, lausuntopyyntö 28.7.2017
- 2 Vesilain mukainen lupahakemussuunnitelma 24.3.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 5.9.2017

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Hanke on Suomen dataliikenneyhteyksien kapasiteetin ja käyttövarmuuden kannalta merkittävä. On hyvä, että merikaapelin rantautumispaikkoja on Helsingissä.

Lausuntopyynnön liitemateriaali ja sen valmistelu osoittavat, että nykyisessä esisuunnitteluvaiheessa jatkosuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarpeet on vesialueiden osalta hyvin tunnistettu. Kaapelin rantautumispaikoista ja maalle sijoittuvista rakenteista todetaan liitemateriaalissa, että kaapelin rantautumispaikat on valittu teiden ja sähköverkon läheisyydestä siten, että haitallisia vaikutuksia muun muassa suojelualueisiin ja merenpohjaan vältetään mahdollisimman paljon. Rantautumispaikkojen lähelle, ei kuitenkaan suoraan rantaan, rakennetaan signaalinvahvistuslaitteille noin 40 m²:n suuriset vakiorakenteiset kytkentäsuojat. Hankkeen konsultilta saadun tiedon mukaan Helsinkiin ei tule kytkentäsuojia. Kaikki maalla sijaitsevat rakenteet käsitellään itsenäisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupaprosesseissa.

Hanke toteutetaan mahdollisimman vähän ympäristöä häiritsevillä työ-
tavoilla. Rantautumiskohdat toteutetaan niin kutsutun suuntaporauksen avulla, mikä huolellisesti suunniteltuna on erityisesti Helsingin tiiviissä kaupunkirakenteessa edullinen toteutustapa.

Helsingin kaupungin alueella merikaapelin suunnitellulla sijaintipaikalla sekä kaapelin rantautumispaikoissa Lauttasaaren Särkiniemessä ja Merisatamassa Helsingin kaupunki on sekä vesialueen että maa-alueen omistaja.

Molemmat rantautumispaikat ovat asemakaavoitettuja, ja koko kaapeli-
reitit varrella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002. Merisatamassa on asemakaavassa kaapelin rantautumisalueeksi esitetyllä paikalla luonnonmukaisena säilytettävää ja hoidettavaa puistoaluetta (VP, lu), käytännössä avokalliota ja yleiselle jalankululle varattua aluetta, jolla huoltoajo on sallittu. Koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita (sm), ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita (m70). Muinaismuistoalueilla on 1800-luvun puolustusvarustuksia ja tykkiasemia. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräyksen mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on I luokan arvokasta kasvillisuuskohtetta.

Kaapelin rantautumispaikkoja ja maalle sijoittuvia kaapeleita ja rakenteita suunniteltaessa on huomioitava Helsingin maankäytöllisestä suunnittelusta johtuvat rajoitteet. Merisatamassa on erityisiä toiminnallisia, virkistysellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja ja esimerkiksi 40 m²:n

suuruisen kytkentäsuojan sijoittaminen Merisataman tai Kaivopuiston alueelle on asemakaava-asia. Särkiniemessä on toiminnallisten, virkistyksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi luontoarvoja, lailla suojeltuja muinaismuistoja ja perinteistä lomamajatoimintaa.

Rantautumiskohtiin sijoittuville kaivoille ja niistä edelleen puisto- ja kaupunkirakenteeseen jatkuvien maakaapeleiden sijoittamiselle on jo aiemmin myönnetty sijoitussuostumukset.

Jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Merisataman sijoitussuostumuksen arvokasta puistoaluetta koskevaan ehtoon, jossa puiden osalta on noudatettava 2,5 metrin suojaaluetta. Samaa ehtoa tulee noudattaa myös Särkiniemessä, vaikka sitä ei lupaehtoissa erikseen mainitakaan. Särkiniemenpuistoa koskevassa sijoitussuostumuksessa on jäänyt huomiotta alueella sijaitsevat muinaismuistoalueet, joille kaapelia ei voi ilman poikkeamispäätöstä sijoittaa. Niiden osalta myönnettyä sijoitussuostumusta on vielä muutettava ja neuvoteltava kaavasta poikkeamisen ehdoista asemakaavoituksen ja museoviranomaisten kanssa. Poikkeamisen muinaismuistolain mukaisesta suojelusta myöntää ELY-keskus. Vaihtoehtoisesti kaupunkiympäristön toimialalla on yhteistyövalmiudet etsiä paremmin soveltuva paikka.

Kaupunkiympäristön toimialan käsityksen mukaan hankkeessa ei ole tarvetta soveltaa harkinnanvaraista hanke-yva -menettelyä, sillä merikaapelin asianmukainen rakentaminen ja käyttö sekä näistä aiheutuvat mahdollisesti haitalliset ympäristövaikutukset voidaan käsitellä vesilupamenettelyllä sekä Helsingin kaupungin asemakaavoitettuja yleisiä alueita koskevalla pakollisella sijoituslupa- ja rakennuslupamenettelyllä.

Hanke

Ruotsalaisen Eastern Light AB:n hankkeessa rakennettaisiin kuituoptynen merikaapeli välille Tukholma-Utö-Hanko-Helsinki-Kotka.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia pyytää Kaupunkiympäristön toimialan lausuntoa 6.9.2017 mennessä.

Kaupunkiympäristön toimiala 17.8.2017

Kaupunkiympäristön toimiala 2.8.2017

Lisätiedot

Maija Lounamaa, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37258
maija.lounamaa(a)hel.fi
Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

18.09.2017

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Kirsti Rantanen, arkkitehti, puhelin: 310 37074
kirsti.rantanen(a)hel.fi
Mikko Reinikainen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37206
mikko.reinikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 28.08.2017 § 763

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaisesta soveltamisesta Eastern Light Finland I Oy:n merikaapeli-hankkeeseen seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginhallitus viittaa Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen ympäristönsuojeluviranomaisena 3.8.2017 antamaan lausuntoon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja toteaa, että tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaiseen soveltamiseen ei ole. Merikaapelin asianmukainen rakentaminen ja käyttö sekä näistä mahdollisesti aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset voidaan käsitellä hankkeen vesilupamenettelyssä sekä Helsingin kaupungin asemakaavoitettuja yleisiä alueita koskevassa pakollisessa sijoituslupa- ja rakennuslupamenettelyssä.

Hanke on Suomen dataliikenneyhteyksien kapasiteetin ja käyttövarmuuden kannalta merkittävä ja on hyvä, että merikaapelin rantautumispaikkoja on Helsingissä.

Lausuntopyynnön liitemateriaali ja sen valmistelu osoittavat, että nykyisessä esisuunnitteluvaiheessa jatkosuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarpeet on hyvin tunnistettu. Kaapelin rantautumispaikoista ja maalle sijoituvista rakenteista todetaan liitemateriaalissa, että kaapelin rantautumispaikat on valittu teiden ja sähköverkon läheisyydestä siten, että haitallisia vaikutuksia suojelualueisiin ja merenpohjaan vältetään mahdollisimman paljon. Rantautumispaikkoihin, ei kuitenkaan suoraan rantaan, rakennetaan signaalinvahvistuslaitteille noin 40 m² suuruiset vakiorakenteiset kytkentäsuojat. Kaikki maalla sijaitsevat rakenteet käsitellään erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupaprosesseissa.

Hakemuksen mukaan hanke toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän häiritsevillä työtavoilla. Rantautumiskohdat toteutetaan ns. suun-

taporauksen avulla, mikä huolellisesti suunniteltuna on erityisesti Helsingin tiiviissä kaupunkirakenteessa edullinen toteutustapa.

Helsingin kaupungin alueella merikaapelin suunnitellulla sijaintipaikalla sekä kaapelin rantautumispaikoilla Lauttasaaren Särkiniemessä ja Merisatamassa Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesialueen.

Molemmat rantautumispaikat ovat asemakaavoitettuja. Asemakaavassa on Merisatamassa kaapelin rantautumispaikaksi esitetyllä paikalla luonnonmukaisena säilytettävää ja hoidettavaa puistoaluetta. Käytännössä kyse on avokalliosta ja yleiselle jalankululle varatusta alueesta, jolla huoltoajo on sallittu. Asemakaavassa koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, jossa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita. Muinaismuistoalueilla on 1800-luvun puolustusvarustuksia ja tykkiasemia. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on ensimmäisen luokan arvokasta kasvillisuuskohdetta.

Kaapelin rantautumispaikkoja ja maalle sijoituvia kaapeleita ja rakenteita suunniteltaessa on huomioitava Helsingin maankäytöllisestä suunnittelusta johtuvat rajoitteet. Merisatamassa on erityisiä toiminnallisia, virkistyksellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja ja esimerkiksi 40 m²:n suuruisen kytkentäsuojan sijoittaminen Merisatamaan tai Kaivopuiston alueelle vaatisi asemakaavan muutoksen. Särkiniemessä on toiminnallisten, virkistyksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi luontoarvoja, lailla suojeltuja muinaismuistoja ja perinteistä lomamajatoimintaa.

Helsingin kaupunki on jo aiemmin antanut suostumuksen rantautumis-kohtiin sijoittuville kaivoille ja niistä edelleen puisto- ja kaupunkirakenteeseen jatkuvien maakaapeleiden sijoittamiselle.

Jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Merisataman sijoitussuostumuksen arvokasta puistoaluetta koskevaan ehtoon, jonka mukaan puiden osalta on noudatettava 2,5 metrin suoja-alue. Sama suoja-aluevaatimus koskee Särkiniemen sijoituspaikkaa. Särkiniemen muinaismuistoaluetta koskee myös muinaismuistolain mukainen suojelu, josta poikkeamisesta päättää elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

18.09.2017

timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristönsuojelu 3.8.2017

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Eastern Light Finland I Oy on pyytänyt Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta 12.4.2017 päätöstä siitä, edellyttääkö yhtiön suunnittelema kuituoptyinen merenalainen kaapelihanke Suomen aluevesillä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yksittäistapauksessa (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 468/1994, 4 §). Kaupunginhallitus on pyytänyt ympäristöpalveluilta lausuntoa 3.8.2017 mennessä.

Suunniteltu hanke sijoittuu Helsingin osalta Helsingin edustan merialueelle, sekä maissa Lauttasaaren ja Kaivopuiston alueille. Kaapeli asennetaan merenpohjaan ns. free-lay – tekniikalla eli kaapeli (ulkohalkaisija 27 mm) lasketaan vapaasti, sen sijaan että se kaivettaisiin merenpohjaan. Tällöin merenpohjaan kohdistuu vain vähäisiä vaikutuksia ja esimerkiksi laskemisen aiheuttama samennus jää minimaaliseksi.

Lauttasaareissa sijaitsevassa kaapelin rantautumiskohdassa on läheisyydessä luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi: Särkiniemen merenrantaniitty. Lisäksi koko Särkiniemi-Veijarivuorenniemi välinen merenrantaosuus on arvioitu Luontotietojärjestelmässä kasvillisuus- ja kasvistokohteena arvoluokkaan I. Vattuniemi on myös arvioitu arvoluokan II arvokkaaksi lintualueeksi, sekä Särkiniemen puiston osalta paikallisesti arvokkaaksi lepakkoalueeksi (arvoluokka III).

Easter Light Finland I Oy:n toimittaman kaapelin asentamisen ympäristövaikutuksia sekä niiden lieventämisestä kuvaavan asiakirjan mukaan kaapeli aiotaan sijoittaa maa-alueella suuntoporaustekniikalla porattaan aukkoon. Poraus tehdään maalta käsin noin sadan metrin päästä tai kauempaa vesirajasta rannan alta kohti merta, kunnes vesisyvyys on 5 - 10 m. Tällöin rannoilla ei tehdä mitään kaivantoja ja herkimmillä alueilla lähempänä rantaa merikaapeli sijoitetaan useita metrejä pohjan alle, jolloin meren pohja pysyy koskemattomana.

Helsingin ympäristöpalveluiden käytössä olevien merellisten ympäristötietojen mukaan Helsingin merialueelle sijoittuvan kaapelin laskureitillä ei ole sellaisia luonnonarvoiltaan arvokkaita arvoja jotka vaarantuisivat hankkeen vuoksi. Maanpinnalla oleville luontoarvoille ei käsityksemme mukaan aiheudu kielteisiä vaikutuksia.

18.09.2017

Koko kaapelin laskemiseen menee hakijan ilmoituksen mukaan aikaa noin viikko ja maalla suoritetaan porausta kohdekohtaisesti 2 – 3 päivää. Näin ollen Helsingin merialueelle kohdistuva ympäristövaikutus on kestoltaan lyhytaikainen ja maalle suoritettavien toimenpiteiden valvonta voidaan toteuttaa samanlaisten ilmoitus- ja lupamenettelyn kautta kuin muissakin vastaavan kokoluokan tapauksissa.

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen mukaan hanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä Helsingin alueen luontoon tai merenpohjaan kohdistuvien ympäristövaikutusten osalta.

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, johtava ympäristötutkija, puhelin: +358 9 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

§ 867 Kaksikielisyystoimikunnan asettaminen

HEL 2017-009210 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus asetti toimikaudekseen kaksikielisyystoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- seurata ja arvioida kaksikielisyyden toteutumista kaupungin tarjoamien palvelujen osalta sekä kaupungin henkilöstön piirissä
- käsitellä kaksikielisyyden suunnitelmallista edistämistä kaupungin toiminnassa
- tehdä esityksiä kaksikielisyyden edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- raportoida kaksikielisyyden toteutumisesta sekä kaupungin palvelujen ja henkilöstön kielivarannon kehittämistyöstä toimikunnan määrittelemillä kohdealueilla.

Samalla kaupunginhallitus päätti nimetä jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen	Varajäsen
1. Maria Jokinen	Caesar von Walzel
2. Bicca Olin	Terhi Ainiala
3. Marianne Laxén	Mikko Vesa
4. Jeja-Pekka Roos	Virva Muotka
5. Tiera Laitinen	Sanna Henriksson
6. Björn Månsson	Lotta Keskinen
7. Runa Ismark	Björn Bonsdorff

Puheenjohtaja	Björn Månsson
Varapuheenjohtaja	Tiera Laitinen

Edelleen kaupunginhallitus päätti

- määrätä kaksikielisyystoimikunnan esittelijäksi kaupunginkanslian hallintopäällikön ja esittelijän sijaiseksi kaupunginkanslian hallintoasiantuntijan
- kehottaa kaupunginkanslian hallinto-osastoa vastaamaan toimieli-
men sihteeritehtävien järjestämisestä.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti esittää Paavo Arhinmäen ehdotuksesta, että kaksikielisyystoimikunnan jäseneksi valitaan Jeja-Pekka Roos ja varajäseneksi Virva Muotka.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Toimikuntaan nimetyt jäsenet ja varajäsenet

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen kaksikielisyystoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- seurata ja arvioida kaksikielisyyden toteutumista kaupungin tarjoamien palvelujen osalta sekä kaupungin henkilöstön piirissä
- käsitellä kaksikielisyyden suunnitelmallista edistämistä kaupungin toiminnassa
- tehdä esityksiä kaksikielisyyden edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- raportoida kaksikielisyyden toteutumisesta sekä kaupungin palvelujen ja henkilöstön kielivarannon kehittämistyöstä toimikunnan määrittelemillä kohdealueilla.

Samalla kaupunginhallitus päättää nimetä jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen
1. Maria Jokinen
2. Bicca Olin
3. Marianne Laxén

Varajäsen
Caesar von Walzel
Terhi Ainiala
Mikko Vesa

4.		
5.	Tiera Laitinen	Sanna Henriksson
6.	Björn Månsson	Lotta Keskinen
7.	Runa Ismark	Björn Bonsdorff
	Puheenjohtaja	Björn Månsson
	Varapuheenjohtaja	Tiera Laitinen

Edelleen kaupunginhallitus päättää

- määrätä kaksikielisyystoimikunnan esittelijäksi kaupunginkanslian hallintopäällikön ja esittelijän sijaiseksi kaupunginkanslian hallintoasiantuntijan
- kehottaa kaupunginkanslian hallinto-osastoa vastaamaan toimieli-
men sihteeritehtävien järjestämisestä.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Esittelijän perustelut

Kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä ja tiedottamisessa on hallintosäännön 25 luvun 1 §:n mukaan otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten kieliryhmien tarpeet. Kaupungin palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita voidaan palvella kaksikielisesti kaikilla kaupungin tehtäväalueilla.

Esitys on tehty johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tehdyn toimi- ja neuvottelukuntien sekä vaikuttamistoimielinten kokonaisuutta koskevan tarkastelun pohjalta. Johtamisen jaosto käsitteli kokonaisuutta 3.4.2017 kokouksessaan.

Kaksikielisyystoimikunnan tehtävät ja kokoonpano

Kaksikielisyystoimikunnan tehtävänä on seurata ja arvioida kaksikielisyden toteutumista palvelujen osalta, käsitellä kaksikielisyden suunnitelmallista edistämistä, tehdä esityksiä kaksikielisyden edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä raportoida kaksikielisyden toteutumisesta.

Toimikunnan toimikausi vastaa kaupunginhallituksen toimikautta. Toimikuntaan ehdotetaan nimettäväksi seitsemän luottamushenkilöjäsentä. Esittely- ja sihteeritehtävistä vastaa kaupunginkanslian hallinto-osasto.

Toimikuntia koskevat säännökset ja määräykset

Kaksikielisyystoimikunta on toimikuntaan rinnastuva kuntalain (410/2015) 30 §:n mukainen kunnan toimielin, joka voidaan asettaa hoitamaan määrättyä tehtävää. Kuntalain esitöissä toimikunnilla tarkoitetaan erityisesti projektiluonteisia tehtäviä hoitavia toimielimiä.

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten. Toimikunta voidaan asettaa enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Toimikunnan jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuntalain 74 §:n mukaan toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole. Myös toimikuntaan valittavien luottamushenkilöiden tulee antaa suostumus luottamustoimeen.

Toimikuntien kokouksessa noudatetaan kunnan toimielinten hallinto- ja kokousmenettelyä vastaavaa menettelyä. Hallintosäännön 29 luvun 8 §:n mukaan muun toimielimen kokouksessa asiat ratkaistaan esittelystä toimielimen toiminnan sisäistä järjestelyä lukuun ottamatta.

Kuntalain 33 §:n mukaan valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Toimikunnille on tarkoituksenmukaista valita yhteneväisesti puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja. Toimikunta voi myös kuulla asiantuntijoita.

Toimikunnan tulee täyttää tasa-arvolain (609/1986) vaatimukset sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Toimikunnan jäsenille ja varajäsenille maksetaan kokouspalkkioita ja korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöiden taloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Toimikuntaan nimetyt jäsenet ja varajäsenet

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslian hallinto-osasto
Taloushallintopalvelu

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 835

HEL 2017-009210 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.09.2017 Pöydälle

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen:

Varapuheenjohtajaksi Tiera Laitinen ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Sanna Henriksson.

Vastaehdotus:

Marcus Rantala:

Varsinaiseksi jäseneksi Björn Månsson ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Lotta Keskinen.

Varsinaiseksi jäseneksi Runa Ismark ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi Björn Bonsdorff.

Mika Raatikaisen ja Marcus Rantalan vastaehdotuksia ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

18.09.2017

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 868

Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen vuonna 2016

HEL 2017-006158 T 14 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus

- merkitsi tiedoksi raportin "Energiansäästötoiminta ja energiankäytön kehittyminen Helsingin kaupungissa 2016"

- kehotti kaupunkiympäristön toimialaa lähettämään raportin työ- ja elinkeinoministeriölle, Motiva Oy:lle ja Kuntaliitolle osana ministeriön ja Helsingin kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden toteutumisen raportointia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Energiansäästöneuvottelukunnan kirje 10.5.2017
- 2 ESNK:n raportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Energiansäästötoimikunta on laatinut raportin energiansäästötoiminnasta ja energiankäytöstä osana kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön välistä energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden raportointia. Energiansäästöneuvottelukunnan saatekirje ja raportti ovat liitteinä 1 ja 2.

Vuoden 2016 raportissa on käsitelty kaupunkikonsernin energiankäytön lisäksi koko kaupunkialueen energiankulutusta ja siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä sekä vaikutuskeinoja energiatehokkuuden lisäämiseen

ja päästöjen vähentämiseen. Pääpaino on toteutettujen energiansäästötoimien ja energiankäytön kehittymisen raportoinnissa.

Helsingin kaupungin energiankulutus vuonna 2016 oli 1675 GWh, mikä on noin 7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin syy kulutuksen kasvuun oli kaukolämmön kulutus, joka kasvoi kylmän talven takia noin 11 %. Energiankäytöstä aiheutuneet kustannukset olivat noin 125 milj. euroa.

Vuonna 2016 sääkorjaamaton lämmön kokonaiskulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä oli 1074 GWh. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 11 %. Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus oli yhteensä 440 GWh, joka oli lähes sama kuin edellisenä vuonna.

Energiankulutus väheni ulkovalaistuksessa, liikenteessä ja liikennevaloissa.

Sitoviin energiansäästötavoitteisiin liittyviä energiansäästön toimintasuunnitelmia tehtiin hallintokunnissa vuonna 2016 yhteensä 24 kpl.

Helsingin kaupungin energiankäytöstä aiheutuvat päästöt olivat noin 280 000 tonnia. Päästöt kasvoivat edellisvuodesta 45 %. Tämä johtuu pääosin siitä, että kivihiltä käytettiin energiantuotantoon aiempaa enemmän. Muutos johtuu energiamarkkinoiden muutoksista, jotka ovat johtaneet kivihilellä tuotetun energian parempaan kannattavuuteen maakaasuun verrattuna.

Vuoden 2016 loppuun mennessä tiedossa olevien, kaupungin energiatehokkuussopimuksen (KETS) mukaisten uusien toimenpiteiden aikaansaama energiansäästö oli yhteensä noin 134 GWh. Vuoden 2016 loppuun mennessä tiedossa olevien kaupungin uusien toimenpiteiden ja ns. varhaistoimien (ennen vuotta 2008 toteutuneet energiatehokkuustoimet) yhteenlaskettu energiansäästö on arviolta 198 GWh.

Energiatehokkuussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungilla tulisi olla vuoden 2016 loppuun mennessä todennettua energiansäästöä yhteensä 129 GWh 9 % vuoden 2005 kokonaiskulutuksesta laskettuna), joten kaupunki on pysynyt tavoitteessaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

-
- 1 Energiansäästöneuvottelukunnan kirje 10.5.2017
 - 2 ESNK:n raportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristö-toimiala

§ 869

Kaupunginvaltuuston 13.9.2017 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 13.9.2017 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista vaihteluksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

- 1-3 Ei toimenpidettä.
- 4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja Taloushallintopalvelulle.
- 5 Tiedoksi toimialoille, virastoille ja liikelaitoksille.
- 6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Kårkulla samkommun –nimiselle kuntayhtymälle ja päätöksessä mainituille.
- 7 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle, Museovirastolle (kulttuuriympäristön suojelu) ja Puolustusvoimien Pääesikunnalle.
- Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle ja pelastuslautakunnalle.
- 8 Asia esitellään uudelleen valtuustolle 27.9.2017.
- 9-11 Aloitteet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.09.2017

Asia/23

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 870

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 37.

jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 12.9.2017

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 12.9.2017

- ympäristö- ja lupajaosto 15.9.2017

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto 12.9.2017

sosiaali- ja terveyslautakunta 12.9.2017

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos 14.9.2017

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

18.09.2017

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- hankintajohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkaapäällikkö
- viestintäpäällikkö

keskushallinnon viranhaltijat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- Korkeasaaren eläintarha

henkilöstökassatoimikunta
nimistöimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

18.09.2017

Asia/24

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

18.09.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 866, 868, 869 ja 870 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 865 ja 867 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

18.09.2017

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

18.09.2017

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kaarin Taipale

Wille Rydman

Maria Ohisalo

Marcus Rantala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 04.10.2017.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566